

(७१३)

स्वादिष्टया॒ मदिष्टया॒ पवस्व॒ सोम॒ धारया॑ ।
 इन्द्राय॑ पातवे सुतः ॥ ९ ००१ ०१
 रक्षोहा॑ विश्वचर्षणिर् अ॒भि योनि॒म् अयो॑हतम् ।
 दृणा॑ सधस्थम् आसदत् ॥ ९ ००१ ०२
 वरि॒वोधा॑तमो भव॒ मंहि॑ष्ठो वृत्र॒हन्त॑मः ।
 पर्षि॑ राधो॑ मघोनाम् ॥ ९ ००१ ०३
 अभ्य॑ अर्ष॒ महाना॑ दे॒वाना॑ वी॒तिम् अ॒न्धसा॑ ।
 अभि॑ वाज॒म् उ॒त श्रवः॑ ॥ ९ ००१ ०४
 त्वाम् अ॒च्छ्रा॑ चरामसि॒ तद् इद् अथ॑ दि॒वे-दि॒वे ।
 इन्द्रो॑ त्वे न॑ आ॒शसः॑ ॥ ९ ००१ ०५
 पुना॑ति॒ ते परि॒स्रुतं॑ सोमं॒ सूर्य॑स्य दु॒हिता॑ ।
 वारेण॑ शश्व॒ता तना॑ ॥ ९ ००१ ०६
 तम् ई॒म् अ॒ण्वीः॑ स॒मर्य॑ आ गृ॒भ्णन्ति॒ योष॑णो दश॑ ।
 स्वसा॑रः पा॒र्ये दि॒वि ॥ ९ ००१ ०७
 तम् ई॑ हि॒न्वन्त्य॑ अ॒गुवो॒ धम॑न्ति बा॒कुरं दृ॑तिम् ।
 त्रिधा॑तु॒ वार॑णम् मधु॑ ॥ ९ ००१ ०८
 अभी॑ ३॒ मम् अ॒घ्या॑ उ॒त श्री॑णन्ति॒ धे॒नवः॑ शिशु॒म् ।
 सोम॑म् इन्द्राय॑ पातवे ॥ ९ ००१ ०९
 अ॒स्येद् इन्द्रो॑ म॒देष्वा॑ आ विश्वा॑ वृ॒त्राणि॑ जिघ्रते ।
 शूरो॑ म॒घा च॑ म॒हते ॥ ९ ००१ १०

(७१४)

पवस्व॑ दे॒ववी॑र् अति॑ प॒वित्रं॑ सोम॒ रंह्या॑ ।
 इन्द्र॑म् इन्द्रो॒ वृषा॑ विश ॥ ९ ००२ ०१
 आ व॑च्यस्व॒ महि॑ प्सरो॒ वृषे॑न्द्रो दु॒म्नव॑त्तमः ।

आ योनिं धर्णसिः सदः ॥ १ ००२ ०२
 अधुक्षत प्रियम् मधु धारा सुतस्य वेधसः ।
 अपो वसिष्ठ सुक्रतुः ॥ १ ००२ ०३
 महान्तं त्वा महीर् अन्व आपो अर्षन्ति सिन्धवः ।
 यद् गोभिर् वासयिष्यसे ॥ १ ००२ ०४
 समुद्रो अप्सु मामृजे विष्टम्भो धरुणो दिवः ।
 सोमः पवित्रे अस्मयुः ॥ १ ००२ ०५
 अचिक्रद्द वृषा हरिर् महान् मित्रो न दर्शतः ।
 सं सूर्येण रोचते ॥ १ ००२ ०६
 गिरस् त इन्द्र ओजसा मर्मज्यन्ते अपस्युवः ।
 याभिर् मदाय शुम्भसे ॥ १ ००२ ०७
 तं त्वा मदाय घृष्वय उलोककृत्तुम् ईमहे ।
 तव प्रशस्तयो महीः ॥ १ ००२ ०८
 अस्मभ्यम् इन्द्रव् इन्द्रयुर् मध्वः पवस्व धारया ।
 पर्जन्यो वृष्टिमा इव ॥ १ ००२ ०९
 गोषा इन्द्रो नृषा अस्य अश्वसा वाजसा उत ।
 आत्मा यज्ञस्य पूर्व्यः ॥ १ ००२ १०

(७१५)

एष देवो अमर्त्यः पर्णवीर् इव दीयति ।
 अभि द्रोणान्य् आसदम् ॥ १ ००३ ०१
 एष देवो विपा कृतो ऽति हूरांसि धावति ।
 पवमानो अदाभ्यः ॥ १ ००३ ०२
 एष देवो विपन्युभिः पवमान ऋतायुभिः ।
 हरिर् वाजाय मृज्यते ॥ १ ००३ ०३
 एष विश्वानि वार्या शूरो यन्न इव सत्वभिः ।
 पवमानः सिषासति ॥ १ ००३ ०४

ए॒ष दे॒वो रथ॑र्यति॒ पव॑मानो दशस्यति ।
 आ॒विष् कृ॑णोति व॒ग्वनु॑म् ॥ १ ००३ ०५
 ए॒ष वि॒प्रैर् अ॒भिष्टु॑तो ऽपो दे॒वो वि गा॑हते ।
 द॒धद् रत्नानि॑ दा॒शुषे॑ ॥ १ ००३ ०६
 ए॒ष दि॒वं वि धा॑वति ति॒रो रजा॑सि॒ धार॑या ।
 पव॑मानः कनि॒क्रदत् ॥ १ ००३ ०७
 ए॒ष दि॒वं व्य् आ॑सरत् ति॒रो रजा॑स्य् अस्पृ॒तः ।
 पव॑मानः स्व॒ध्वरः ॥ १ ००३ ०८
 ए॒ष प्र॒त्नेन॑ जन्म॒ना दे॒वो दे॒वेभ्यः॑ सु॒तः ।
 हरिः॑ प॒वित्रे॑ अर्षति ॥ १ ००३ ०९
 ए॒ष उ॒स्य पु॑रु॒व्रतो॑ ज॒ज्ञानो॑ ज॒नय॑न् इषः॑ ।
 धार॑या पवते सु॒तः ॥ १ ००३ १०

(७१६)

सना॑ च सो॒म जेषि॑ च॒ पव॑मान॒ महि॑ श्रवः॑ ।
 अथा॑ नो॒ वस्य॑सस् कृ॒धि ॥ १ ००४ ०१
 सना॑ ज्योतिः॒ सना॒ स्व ऽ॒ र् विश्वा॑ च सो॒म सौ॑भगा ।
 अथा॑ नो॒ वस्य॑सस् कृ॒धि ॥ १ ००४ ०२
 सना॑ दक्ष॒म उ॒त क्र॑तुम् अप॑ सो॒म मृ॒धो जहि॑ ।
 अथा॑ नो॒ वस्य॑सस् कृ॒धि ॥ १ ००४ ०३
 पवी॑तारः पु॒नीत॑न् सो॒मम् इन्द्रा॑य॒ पात॑वे ।
 अथा॑ नो॒ वस्य॑सस् कृ॒धि ॥ १ ००४ ०४
 त्वं सूर्ये॑ न॒ आ भ॑ज॒ तव॑ क्र॒त्वा तवो॑तिभिः॑ ।
 अथा॑ नो॒ वस्य॑सस् कृ॒धि ॥ १ ००४ ०५
 तव॑ क्र॒त्वा तवो॑तिभिर् ज्योक् प॑श्ये॒म सूर्य॑म् ।
 अथा॑ नो॒ वस्य॑सस् कृ॒धि ॥ १ ००४ ०६
 अ॒भ्य् अर्ष॑ स्वायु॒ध सोम॑ द्वि॒वर्ह॑सं॒ रयि॑म् ।

अथा॑ नो॒ वस्य॑सस् कृधि ॥ १ ००४ ०७
 अ॒भ्य् अ ऽ षान॑पच्युतो रयिं॒ समत्सु॑ सास॒हिः ।
 अथा॑ नो॒ वस्य॑सस् कृधि ॥ १ ००४ ०८
 त्वां य॒ज्ञैर् अ॑वीवृधन् पव॑मान॒ विध॑र्मणि ।
 अथा॑ नो॒ वस्य॑सस् कृधि ॥ १ ००४ ०९
 रयिं॒ नश् चि॒त्रम् अ॒श्विन॑म् इन्द्रो॑ वि॒श्वायु॑म् आ भर ।
 अथा॑ नो॒ वस्य॑सस् कृधि ॥ १ ००४ १०

(७१७)

समि॑द्धो वि॒श्वत॑स् पतिः॒ पव॑मानो॒ वि राज॑ति ।
 प्री॑णन् वृषा॒ कनि॑क्रदत् ॥ १ ००५ ०१
 तनू॑नपात् पव॑मानः शृङ्गे॒ शिशानो॑ अर्षति ।
 अ॒न्तरि॑क्षेण॒ रार॑जत् ॥ १ ००५ ०२
 ई॒ळेन्यः॒ पव॑मानो रयिर् वि राज॑ति द्यु॒मान् ।
 मधो॑र् धारा॒भिर् ओज॑सा ॥ १ ००५ ०३
 ब॒र्हिः प्रा॒चीन॑म् ओज॑सा पव॑मान॒ स्तृण॑न् हरिः॑ ।
 दे॒वेषु॑ दे॒व ई॑यते ॥ १ ००५ ०४
 उद् आ॒तैर् जि॑हते बृहद् द्वा॒रो दे॒वीर् हि॑र॒ण्ययीः॑ ।
 पव॑मानेन॒ सुष्टु॑ताः ॥ १ ००५ ०५
 सु॒शिल्पे॑ बृ॒हती॑ म॒ही पव॑मानो वृष॒ण्यति॑ ।
 नक्तो॑षासा॒ न दर्श॑ते ॥ १ ००५ ०६
 उ॒भा दे॒वा नृ॒चक्ष॑सा॒ होता॑रा॒ दैव्या॑ हुवे ।
 पव॑मान॒ इन्द्रो॑ वृषा॑ ॥ १ ००५ ०७
 भार॑ती॒ पव॑मानस्य॒ सर॑स्वतीळा॑ म॒ही ।
 इ॒मं नो॑ य॒ज्ञम् आ॑ ग॒मन् ति॒स्रो दे॒वीः सु॒पेश॑सः ॥ १ ००५ ०८
 त्वष्टा॑रम् अ॒ग्रजां॑ गो॒पाम् पु॑रो॒यावा॑न॒म् आ हु॑वे ।
 इन्द्रु॑र् इन्द्रो॒ वृषा॑ हरिः॒ पव॑मानः प्र॒जाप॑तिः ॥ १ ००५ ०९

व॒न॒स्पति॑म् प॒व॒मा॒न॒ म॒ध्वा॒ सम् अ॒ङ्गि॒ध॒ धा॒र॒या ।
 स॒ह॒स्र॑व॒ल्शं॒ ह॒रि॑त॒म् भ्रा॒ज॒मा॒नं॒ हि॒र॒ण्य॒य॒म् ॥ १ ००५ १०
 वि॒श्वे॑ दे॒वाः॒ स्वा॒हा॑कृ॒ति॒म् प॒व॒मा॒न॒स्या॒ ग॒त ।
 वा॒यु॒र् बृ॒ह॒स्प॒तिः॒ सूर्यो॑ ऽ॒ग्नि॒र् इन्द्रः॑ स॒जोष॑सः ॥ १ ००५ ११

(७१८)

म॒न्द्र॒या॑ सो॒म॒ धा॒र॒या॒ वृ॒षा॑ प॒व॒स्व॒ दे॒व॒युः॑ ।
 अ॒व्यो॑ वा॒रेष्व् अ॒स्म॒युः॑ ॥ १ ००६ ०१
 अ॒भि॒ त्य॒म् म॒द्य॒म् म॒द॒म् इन्द्र॑व् इन्द्र॒ इति॑ क्ष॒र ।
 अ॒भि॒ वा॒जिनो॑ अ॒र्व॑तः ॥ १ ००६ ०२
 अ॒भि॒ त्य॒म् पू॒र्व्य॒म् म॒दं॑ सु॒वा॒नो अ॑र्षे॒ प॒वि॒त्र आ ।
 अ॒भि॒ वा॒ज॒म् उ॒त श्र॑वः! ॥ १ ००६ ०३
 अ॒नु॑ द्र॒प्सा॑स॒ इन्द्र॑व् आ॒पो न॒ प्र॒व॒ता॑सरन् ।
 पु॒ना॒ना॒ इन्द्र॑म् आ॒श॒त ॥ १ ००६ ०४
 य॒म् अ॒त्य॑म् इ॒व वा॒जिन॑म् मृ॒ज॒न्ति॒ योष॑णो॒ दश॑ ।
 व॒ने॒ क्री॒ळ॑न्त॒म् अ॒त्य॑वि॒म् ॥ १ ००६ ०५
 तं गो॒भिर् वृ॑ष॒णं॒ र॒स॒म् म॒दा॒य॒ दे॒व॒वी॒त॒ये ।
 सु॒त॒म् भ॒रा॒य॒ सं सृ॑ज ॥ १ ००६ ०६
 दे॒वो॒ दे॒वा॒य॒ धा॒र॒येन्द्रा॑य॒ प॒व॒ते॒ सु॒तः॑ ।
 प॒यो॒ यद् अ॑स्य॒ पी॒प॒य॑त् ॥ १ ००६ ०७
 आ॒त्मा॒ य॒ज्ञ॒स्य॒ रं॒ह्या॑ सु॒ष्वा॒णः॒ प॒व॒ते॒ सु॒तः॑ ।
 प्र॒त्नं॑ नि॒ पा॒ति॒ का॒व्य॑म् ॥ १ ००६ ०८
 ए॒वा पु॑ना॒न॒ इन्द्र॑यु॒र् म॒द॒म् म॒दि॒ष्ठ॒ वी॒त॒ये॑ ।
 गु॒हा॑ चिद् दधि॒षे गि॒रः॑! ॥ १ ००६ ०९

(७१९)

असृ॒ग्रम् इन्द्र॑वः प॒था धर्म॑न् ऋ॒तस्य॑ सु॒श्रियः॑ ।
 वि॒दा॒ना अ॑स्य॒ यो॒ज॒नम् ॥ १ ००७ ०१
 प्र धा॒रा म॒ध्वो अ॒ग्रियो म॒हीर् अ॒पो वि गा॑हते ।
 ह॒विर् ह॒विष्णु॑ व॒न्द्यः॑ ॥ १ ००७ ०२
 प्र यु॒जो वा॒चो अ॒ग्रियो वृ॑षाव॑ च॒क्रद॑द् वने ।
 स॒दाभि॑ स॒त्यो अ॒ध्वरः॑ ॥ १ ००७ ०३
 परि॒ यत् का॒व्या क॒विर् नृ॒म्णा वसा॑नो अ॒र्षति॑ ।
 स्वर् वा॒जी सि॑षासति ॥ १ ००७ ०४
 पव॑मानो अ॒भि स्पृ॒धो वि॒शो रा॒जेव॑ सीदति ।
 यद् ई॒म् ऋ॒ण्वन्ति॑ वे॒धसः॑ ॥ १ ००७ ०५
 अव्यो॒ वारे॑ परि॑ प्रि॒यो हरि॑र् वनेषु॑ सीदति ।
 रेभो॑ व॒नुष्य॑ते म॒ती ॥ १ ००७ ०६
 स वा॒युम् इन्द्र॑म् अ॒श्विना॑ सा॒कम् मदे॑न गच्छति ।
 रणा॒ यो अ॑स्य॒ धर्म॑भिः ॥ १ ००७ ०७
 आ मि॒त्रावरु॑णा॒ भग॑म् म॒ध्वः पव॑न्त उ॒र्मयः॑ ।
 वि॒दा॒ना अ॑स्य॒ शक॑भिः ॥ १ ००७ ०८
 अ॒स्मभ्य॑ रोदसी॒ रयि॑म् म॒ध्वो वा॒जस्य॑ सा॒तये॑ ।
 श्रवो॑ व॒सूनि॒ सं जि॑तम् ॥ १ ००७ ०९

(७२०)

ए॒ते सोमा॑ अ॒भि प्रि॒यम् इन्द्र॑स्य॒ काम॑म् अक्षरन् ।
 वर्ध॑न्तो अस्य॒ वी॒र्यम् ॥ १ ००८ ०१
 पु॒ना॒नास॑श् च॒मूष॑दो गच्छ॑न्तो वा॒युम् अ॒श्विना॑ ।
 ते नो॑ धान्तु॒ सुवी॑र्यम् ॥ १ ००८ ०२
 इन्द्र॑स्य॒ सोम॑ राधसे पु॒नानो॑ हा॒दि चो॑दय ।
 ऋ॒तस्य॑ यो॒निम् आ॒सद॑म् ॥ १ ००८ ०३
 मृ॒जन्ति॑ त्वा॒ दश॑ क्षिपो॑ हि॒न्वन्ति॑ स॒प्त धी॑तयः ।

अनु विप्रा^१ अमादिषुः ॥ १ ००८ ०४
 देवेभ्यस् त्वा मदाय कं सृजानम् अति^१ मेष्यः ।
 सं गोभिर् वासयामसि ॥ १ ००८ ०५
 पुनानः कलशेष्व् आ वस्त्राण्य् अरुषो हरिः^१ ।
 परि गव्यान्व्य् अव्यत ॥ १ ००८ ०६
 मघोन आ पवस्व नो जहि विश्वा अप द्विषः^१ ।
 इन्दो सखायम् आ विश ॥ १ ००८ ०७
 वृष्टिं दिवः परि स्रव दुम्नम् पृथिव्या अधि^१ ।
 सहो नः सोम पृत्सु धाः^१ ॥ १ ००८ ०८
 नृक्षसं त्वा वयम् इन्द्रपीतं स्वर्विदम् ।
 भक्षीमहि प्रजाम् इषम् ॥ १ ००८ ०९

(७२१)

परि प्रिया दिवः क्विर् वयांसि नस्योर् हितः ।
 सुवानो याति क्विक्रतुः ॥ १ ००९ ०१
 प्र-प्र क्षयाय पन्यसे जनाय जुष्टो अद्भुहे^१ ।
 वीत्य् अर्ष चनिष्ठया ॥ १ ००९ ०२
 स सुनुर् मातरा शुचिर् जातो जाते अरोचयत् ।
 महान् मही ऋतावृधा^१ ॥ १ ००९ ०३
 स सप्त धीतिभिर् हितो नद्यो अजिन्वद् अद्भुहः^१ ।
 या एकम् अक्षि वावृधुः ॥ १ ००९ ०४
 ता अभि सन्तम् अस्तृतम् महे युवानम् आ दधुः ।
 इन्दुम् इन्द्र तव व्रते ॥ १ ००९ ०५
 अभि वहिर् अमर्त्यः सप्त पश्यति वावहिः ।
 क्रिविर् देवीर् अतर्पयत् ॥ १ ००९ ०६
 अवा कल्पेषु नः पुमस् तमांसि सोम योध्या^१ ।
 तानि पुनान जङ्घनः ॥ १ ००९ ०७

नू नव्यसे नवीयसे सूक्ताय साधया पथः ।
 प्रत्नवद् रोचया रुचः ॥ १ ००९ ०८
 पवमान महि श्रवो गाम् अश्व रासि वीरवत् ।
 सना मेधां सना स्वः ॥ १ ००९ ०९

(७२२)

प्र स्वानासो रथा इवार्वन्तो न श्रवस्यवः ।
 सोमासो राये अक्रमुः ॥ १ ०१० ०१
 हिन्वानासो रथा इव दधन्विरे गभस्त्योः ।
 भरासः कारिणाम् इव ॥ १ ०१० ०२
 राजानो न प्रशस्तिभिः सोमासो गोभिर् अञ्जते ।
 यज्ञो न सप्त धातृभिः ॥ १ ०१० ०३
 परि सुवानास इन्दवो मदाय बर्हणा गिरा ।
 सुता अर्षन्ति धारया ॥ १ ०१० ०४
 आपानासो विवस्वतो जनन्त उषसो भगम् ।
 सूर अण्वं वि तन्वते ॥ १ ०१० ०५
 अप द्वारा मतीनाम् प्रत्ना ऋण्वन्ति कारवः ।
 वृष्णो हरस आयवः ॥ १ ०१० ०६
 समीचीनास आसते होतारः सप्तजामयः ।
 पदम् एकस्य पिप्रतः ॥ १ ०१० ०७
 नाभा नाभि न आ ददे चक्षुश् चित् सूर्ये सचा ।
 कवेर् अपत्यम् आ दुहे ॥ १ ०१० ०८
 अभि प्रिया दिवस् पदम् अध्वर्युभिर् गुहा हितम् ।
 सूरः पश्यति चक्षसा ॥ १ ०१० ०९

(७२३)

उपास्मै गायता नरः पवमानयेन्दवे ।
 अभि देवाः इयक्षते ॥ १ ०११ ०१
 अभि ते मधुना पयो ऽथर्वाणो अशिश्रयुः ।
 देवं देवाय देवयु ॥ १ ०११ ०२
 स नः पवस्व शं गवे शं जनाय शम् अर्वते ।
 शं राजन् ओषधीभ्यः ॥ १ ०११ ०३
 बभ्रवे नु स्वतवसे ऽरुणाय दिविस्पृशे ।
 सोमाय गाथम् अर्चत ॥ १ ०११ ०४
 हस्तच्युतेभिर् अद्रिभिः सुतं सोमम् पुनीतन ।
 मधाव् आ धावता मधु ॥ १ ०११ ०५
 नमसेद् उप सीदत दधेद् अभि श्रीणीतन ।
 इन्दुम् इन्द्रे दधातन ॥ १ ०११ ०६
 अमित्रहा विचर्षणिः पवस्व सोम शं गवे ।
 देवेभ्यो अनुकामकृत् ॥ १ ०११ ०७
 इन्द्राय सोम पातवे मदाय परि षिच्यसे ।
 मनश्चिन् मनसस् पतिः ॥ १ ०११ ०८
 पवमान सुवीर्यं रयिं सोम रिरीहि नः ।
 इन्दव् इन्द्रेण नो युजा ॥ १ ०११ ०९

(७२४)

सोमा असृग्रम् इन्दवः सुता ऋतस्य सादने ।
 इन्द्राय मधुमत्तमाः ॥ १ ०१२ ०१
 अभि विप्रा अनूषत गावो वत्सं न मातरः ।
 इन्द्रं सोमस्य पीतये ॥ १ ०१२ ०२
 मदच्युत् क्षेति सादने सिन्धोर् ऊर्मा विपश्चित् ।
 सोमो गौरी अधि श्रितः ॥ १ ०१२ ०३
 दिवो नाभा विचक्षणो ऽव्यो वारे महीयते ।

सोमो यः सुक्रतुः! कविः ॥ १ ०१२ ०४
 यः सोम! कलशेष्व् आः अन्तः पवित्र आहितः ।
 तम् इन्दुः परिष्वजे ॥ १ ०१२ ०५
 प्र वाचम् इन्दुर् इष्यति समुद्रस्याधि विष्टपि ।
 जिन्वन् कोशम् मधुश्रुतम् ॥ १ ०१२ ०६
 नित्यस्तोत्रो वनस्पतिर् धीनाम् अन्तः सर्बर्दुघः! ।
 हिन्वानो मानुषा युगा ॥ १ ०१२ ०७
 अभि प्रिया दिवस् पदा सोमो हिन्वानो अर्षति ।
 विप्रस्य धारया कविः ॥ १ ०१२ ०८
 आ पवमान धारय रयिं सहस्रवर्चसम् ।
 अस्मे इन्दो स्वाभुवम् ॥ १ ०१२ ०९

(७२५)

सोम! पुनानो अर्षति सहस्रधारो अत्यविः ।
 वायोर् इन्द्रस्य निष्कृतम् ॥ १ ०१३ ०१
 पवमानम् अवस्यवो विप्रम् अभि प्र गायत ।
 सुष्वाणं देववीतये ॥ १ ०१३ ०२
 पवन्ते वाजसातये सोमा! सहस्रपाजसः ।
 गृणाना देववीतये ॥ १ ०१३ ०३
 उत नो वाजसातये पवस्व बृहतीर् इषः! ।
 द्युमद् इन्दो सुवीर्यम् ॥ १ ०१३ ०४
 ते न! सहस्रिणं रयिम् पवन्ताम् आ सुवीर्यम् ।
 सुवाना देवास इन्दवः ॥ १ ०१३ ०५
 अत्या हियाना न हेतृभिर् असृग्रं वाजसातये ।
 वि वारम् अव्यम् आशवः! ॥ १ ०१३ ०६
 वाश्रा अर्षन्तीन्दवो ऽभि वत्सं न धेनवः! ।
 दधन्विरे गभस्त्योः ॥ १ ०१३ ०७

जुष्ट॑ इन्द्राय॑ मत्सरः॑ पव॑मान॒ कनि॑क्रदत् ।
विश्वा॑ अप॒ द्विषो॑ जहि ॥ १ ०१३ ०८
अ॒प॒घ्नन्तो॑ अ॒रा॒व्णः॑ पव॑मानाः स्व॒र्दृशः॑ ।
योना॑व् ऋ॒तस्य॑ सीदत ॥ १ ०१३ ०९

(७२६)

परि॑ प्रासिष्यदत् क॒विः सि॒न्धोर् ऊ॒र्माव् अधि॑ श्रितः ।
का॒रम् बिभ्र॑त् पु॒रु॒स्पृ॒हम् ॥ १ ०१४ ०१
गि॒रा यदी॑ सब॒न्धवः॑ प॒ञ्च व्रा॑ता॒ अप॒स्यवः॑ ।
परि॑ष्कृ॒ण्वन्ति॑ ध॒र्णसि॑म् ॥ १ ०१४ ०२
आद् अ॑स्य शु॒ष्मिणो॑ रसे॒ विश्वे॑ दे॒वा अ॑मत्सत ।
यदी॑ गोभि॒र् वसा॑यते ॥ १ ०१४ ०३
नि॒रि॒णानो॑ वि धा॒वति॑ ज॒हृच् छ॒र्याणि॑ तान्वा ।
अत्रा॑ सं जिघ्र॑ते यु॒जा ॥ १ ०१४ ०४
न॒क्षीभि॑र् यो वि॒वस्व॑तः शु॒भ्रो न मा॑मृजे यु॒वा ।
गाः कृ॑ण्वानो न नि॒र्णिज॑म् ॥ १ ०१४ ०५
अति॑ श्रि॒ती ति॑रश्च॒ता ग॒व्या जि॑गा॒त्य् अण॑व्या ।
व॒गनु॑म् इ॒यति॑ यं वि॒दे ॥ १ ०१४ ०६
अ॒भि क्षि॑पः॒ सम् अ॑ग॒मत॑ म॒र्जय॑न्ती॒र् इ॒षस् पति॑म् ।
पृ॒ष्ठा गृ॑भ्णत वा॒जिनः॑ ॥ १ ०१४ ०७
परि॑ दि॒व्यानि॑ म॒र्मृश॑द् विश्वा॒नि सोम॑ पा॒थि॒वा ।
वसू॑नि याह्य अ॒स्मयुः॑ ॥ १ ०१४ ०८

(७२७)

ए॒ष धि॒या या॑त्य् अण॒व्या शू॒रो रथे॑भि॒र् आ॒शुभिः॑ ।
गच्छ॑न्न॒ इन्द्र॑स्य निष्कृ॒तम् ॥ १ ०१५ ०१

ए॒ष पु॒रू धि॑यायते बृ॒हते दे॒वता॑तये ।
 यत्रा॒मृता॑स॒ आसते ॥ १ ०१५ ०२
 ए॒ष हि॒तो वि नी॑यते ऽ॒न्तः शु॒भ्राव॑ता प॒था ।
 यदी॑ तु॒ज्जन्ति॒ भूर्ण॑यः ॥ १ ०१५ ०३
 ए॒ष शृ॒ङ्गाणि॒ दोधु॑वच् छि॒शीति॒ यूथ्यो॑ ऽ॒ वृषा॑ ।
 नृ॒म्णा द॑धान॒ ओज॑सा ॥ १ ०१५ ०४
 ए॒ष रु॒क्मिभि॑र् ईयते वा॒जी शु॒भ्रेभि॑र् अ॒ंशुभिः॑ ।
 पतिः॒ सिन्धू॑ना॒म भव॑न् ॥ १ ०१५ ०५
 ए॒ष वसू॑नि पि॒ब॒दना॑ परु॒षा ययि॑वा॒ऽअति॑ ।
 अव॒ शादे॑षु गच्छति ॥ १ ०१५ ०६
 ए॒तम् मृ॑जन्ति॒ मर्ज्य॑म् उप॒ द्रोणे॑ष्व् आ॒यवः॑ ।
 प्र॒च॒क्राण॑म् म॒हीर् इषः॑ ॥ १ ०१५ ०७
 ए॒तम् उ॒ त्यं दश॑ क्षिपो॑ मृ॒जन्ति॑ स॒प्त धी॑तयः ।
 स्वा॒युध॑म् म॒दिन्त॑मम् ॥ १ ०१५ ०८

(७२८)

प्र ते॑ सो॒तार॑ ओ॒ण्यो ऽ॒ रस॑म् मदा॒य घृ॑ष्वये ।
 स॒र्गो न त॑क्त॒य ए॒तशः ॥ १ ०१६ ०१
 क्र॒त्वा द॑क्षस्य॒ रथ्य॑म् अ॒पो वसा॑न॒म अ॒न्धसा॑ ।
 गो॒षाम् अ॒ण्वेषु॑ सञ्चि॒म ॥ १ ०१६ ०२
 अन॑स॒म अ॒प्सु दु॒ष्टरं॑ सोम॒म प॒वित्र॑ आ सृ॒ज ।
 पु॒नी॒हीन्द्रा॑य॒ पात॑वे ॥ १ ०१६ ०३
 प्र पु॑ना॒नस्य॒ चेत॑सा॒ सोमः॑ प॒वित्रे॑ अर्षति ।
 क्र॒त्वा स॒धस्थ॑म् आस॑दत् ॥ १ ०१६ ०४
 प्र त्वा॒ नमो॑भि॒र् इन्द्र॑व॒ इन्द्र॑ सोमा॑ असृक्षत ।
 म॒हे भ॑रा॒य का॑रिणः ॥ १ ०१६ ०५
 पु॒ना॒नो रू॒पे अ॒व्यये॒ विश्वा॑ अर्ष॑न् अ॒भि श्रियः॑ ।

शूरो न गोषु तिष्ठति ॥ १ ०१६ ०६
 दिवो न सानु पिप्युषी धारा सुतस्य वेधसः ।
 वृथा पवित्रे अर्षति ॥ १ ०१६ ०७
 त्वं सोम विपश्चितं तना पुनान आयुषु ।
 अव्यो वारं वि धावसि ॥ १ ०१६ ०८

(७२९)

प्र निम्नेनेव सिन्धवो घ्नन्तो वृत्राणि भूर्णयः ।
 सोमा असृग्रम् आशवः ॥ १ ०१७ ०१
 अभि सुवानास इन्द्रवो वृष्टयः पृथिवीम् इव ।
 इन्द्रं सोमासो अक्षरन् ॥ १ ०१७ ०२
 अत्यूर्मिर् मत्सरो मदः सोमः पवित्रे अर्षति ।
 विघ्नन् रक्षांसि देवयुः ॥ १ ०१७ ०३
 आ क्लशेषु धावति पवित्रे परि षिच्यते ।
 उक्थैर् यज्ञेषु वर्धते ॥ १ ०१७ ०४
 अति त्री सोम रोचना रोहन् न भ्राजसे दिवम् ।
 इष्णन् सूर्यं न चोदयः ॥ १ ०१७ ०५
 अभि विप्रा अनूषत मूर्धन् यज्ञस्य कारवः ।
 दधानाश् चक्षांसि प्रियम् ॥ १ ०१७ ०६
 तम् उ त्वा वाजिनं नरो धीभिर् विप्रा अवस्यवः ।
 मृजन्ति देवतातये ॥ १ ०१७ ०७
 मधोर् धाराम् अनु क्षर तीव्रः सधस्थम् आसदः ।
 चारुर् ऋताय पीतये ॥ १ ०१७ ०८

(७३०)

परि सुवानो गिरिष्ठाः पवित्रे सोमो अक्षाः ।

म॒देषु॑ स॒र्वधा॑ अ॒सि ॥ १ ०१८ ०१
 त्वं वि॒प्रस् त्वं क॒विर् मधु॑ प्र जा॒तम् अ॒न्धसः॑ ।
 म॒देषु॑ स॒र्वधा॑ अ॒सि ॥ १ ०१८ ०२
 त॒व वि॒श्वे स॒जोष॑सो दे॒वासः पी॒तिम् आ॑शत ।
 म॒देषु॑ स॒र्वधा॑ अ॒सि ॥ १ ०१८ ०३
 आ यो वि॒श्वानि॑ वा॒र्या वसू॑नि ह॒स्तयोर् द॒धे ।
 म॒देषु॑ स॒र्वधा॑ अ॒सि ॥ १ ०१८ ०४
 य इ॒मे रोद॑सी म॒ही स॒म् मा॒तरे॑व॒ दोह॑ते ।
 म॒देषु॑ स॒र्वधा॑ अ॒सि ॥ १ ०१८ ०५
 परि॒ यो रोद॑सी उ॒भे स॒द्यो वाजे॑भिर् अ॒र्षति॑ ।
 म॒देषु॑ स॒र्वधा॑ अ॒सि ॥ १ ०१८ ०६
 स शु॒ष्मी क॒लशेष्व् आ पु॑ना॒नो अ॒चिक्र॑दत् ।
 म॒देषु॑ स॒र्वधा॑ अ॒सि ॥ १ ०१८ ०७

(७३१)

यत् सोम॑ चि॒त्रम् उ॒क्थ्यं दि॒व्यम् पा॒र्थिवं॑ वसु॑ ।
 तन् नः पु॑ना॒न आ भ॑र ॥ १ ०१९ ०१
 यु॒वं हि स्थः॑ स्व॒र्पती॑ इन्द्र॑श् च सोम॒ गोप॑ती ।
 ई॒शाना॑ पि॒प्यतं॑ धि॒यः ॥ १ ०१९ ०२
 वृषा॑ पु॒ना॒न आ॒युषु॑ स्त॒नय॑न्न॒ अधि॑ ब॒र्हिषि॑ ।
 हरिः॑ सन् यो॒निम् आ॑स॒दत् ॥ १ ०१९ ०३
 अवा॑व॒शन्त॑ धी॒तयो॑ वृ॒षभ॑स्याधि॒ रेत॑सि ।
 सू॒नोर् व॒त्सस्य॑ मा॒तरः ॥ १ ०१९ ०४
 कु॒विद् वृ॒षण्य॑न्ती॒भ्यः पु॑ना॒नो गर्भ॑म् अ॒दध॑त् ।
 याः शु॒क्रं दु॑ह॒ते प॑यः ॥ १ ०१९ ०५
 उप॑ शि॒क्षाप॑त॒स्थुषो॑ भि॒यस॑म् आ धेहि॒ शत्रु॑षु ।
 पव॑मान॒ वि॒दा र॒यिम् ॥ १ ०१९ ०६

नि शत्रोः! सोमं वृष्ण्यं नि शुष्मं नि वयस् तिर ।
दूरे वा सतो अन्ति वा ॥ १ ०१९ ०७

(७३२)

प्र क्विर् देववीतये ऽव्यो वारेभिर् अर्षति ।
साह्वान् विश्वा अभि स्पृधः! ॥ १ ०२० ०१
स हि ष्मा जरितृभ्य आ वाजं गोमन्तम् इन्वति ।
पवमानः सहस्रिणम् ॥ १ ०२० ०२
परि विश्वानि चेतसा मृशसे पवसे मती ।
स नः! सोमं श्रवो विदः ॥ १ ०२० ०३
अभ्य अर्ष बृहद् यशो मघवद्भ्यो ध्रुवं रयिम् ।
इषं स्तोतृभ्य आ भर ॥ १ ०२० ०४
त्वं राजेव सुव्रतो गिरः! सोमा विवेशिथ ।
पुनानो वह्ने अद्भुत ॥ १ ०२० ०५
स वह्निर् अप्सु दुष्टरो मृज्यमानो गभस्त्योः ।
सोमंश् चमूषु सीदति ॥ १ ०२० ०६
क्रीळुर् मखो न मंह्युः पवित्रं सोम गच्छसि ।
दधत् स्तोत्रे सुवीर्यम् ॥ १ ०२० ०७

(७३३)

एते धावन्तीन्दवः सोमा इन्द्राय घृष्वयः ।
मत्सरासः! स्वर्विदः! ॥ १ ०२१ ०१
प्रवृण्वन्तो अभियुजः सुष्वये वरिवोविदः! ।
स्वयं स्तोत्रे वयस्कृतः! ॥ १ ०२१ ०२
वथा क्रीळन्त इन्दवः सधस्थम् अभ्य एकम् इत् ।
सिन्धोर् ऊर्मा व्य् अक्षरन् ॥ १ ०२१ ०३
एते विश्वानि वार्या पवमानास आशत ।

ह॒िता न सप्त॑यो रथे॑ ॥ १ ०२१ ०४
 आ॒स्मिन् पि॒शङ्ग॑म् इ॒न्दवो॑ दधा॒ता वे॒नम् आ॒दिशे॑ ।
 यो अ॒स्मभ्य॑म् अ॒रावा ॥ १ ०२१ ०५
 ऋ॒भुर् न रथ्यं॑ न॒वं दधा॒ता के॒तम् आ॒दिशे॑ ।
 शु॒क्राः प॑व॒ध्वम् अ॒र्णसा ॥ १ ०२१ ०६
 ए॒त उ॒त्ये अ॑वी॒वश॑न् का॒ष्ठा वा॒जिनो॑ अ॒क्रत ।
 स॒तः प्रा॒सावि॑षुर् म॒तिम् ॥ १ ०२१ ०७

(७३४)

ए॒ते सोमा॑स आ॒शवो॑ रथा॑ इ॒व प्र वा॒जिनः॑ ।
 सर्गाः॑ सृ॒ष्टा अ॒हेष॑त ॥ १ ०२२ ०१
 ए॒ते वा॒ता इ॒वोर॑वः प॒र्जन्य॑स्ये॒व वृ॒ष्टयः॑ ।
 अ॒ग्नेर् इ॒व भ्र॑मा वृथा॑ ॥ १ ०२२ ०२
 ए॒ते पू॒ता वि॒पश्चितः॑ सोमा॑सो द॒ध्याशि॑रः ।
 वि॒पा व्य् आ॑नशुर् धि॒यः ॥ १ ०२२ ०३
 ए॒ते मृ॒ष्टा अ॒मर्त्याः॑ स॒सृवा॑सो न श॒श्रमुः॑ ।
 इ॒यक्ष॑न्तः प॒थो रजः॑ ॥ १ ०२२ ०४
 ए॒ते पृ॒ष्ठानि॑ रो॒दसो॑र् वि॒प्रय॑न्तो व्य् आ॑नशुः ।
 उ॒तेद॑म् उ॒त्तमं॑ रजः॑ ॥ १ ०२२ ०५
 त॒न्तु॑ त॒न्वान॑म् उ॒त्तम॑म् अ॒नु प्र॑वत॑ आ॒शत ।
 उ॒तेद॑म् उ॒त्तमा॑य्यम् ॥ १ ०२२ ०६
 त्वं सो॑म प॒णिभ्य॑ आ व॒सु ग॑व्यानि धा॒रयः॑ ।
 त॒तं त॒न्तु॑म् अ॒चि॒क्रदः॑ ॥ १ ०२२ ०७

(७३५)

सोमा॑ असृ॒ग्रम् आ॒शवो॑ म॒धोर् म॒दस्य॑ धा॒रया॑ ।

अ॒भि वि॒श्वानि॒ काव्या॑ ॥ १ ०२३ ०१
 अनु॑ प्र॒त्नास॑ आ॒यवः॑ प॒दं नवी॑यो अ॒क्रमुः॑ ।
 रु॒चे ज॑नन्त॒ सूर्य॑म् ॥ १ ०२३ ०२
 आ प॑वमान॒ नो भ॑रा॒र्यो अ॑दा॒शुषो॑ ग॒यम् ।
 कृ॒धि प्र॒जाव॑ती॒र् इषः॑ ॥ १ ०२३ ०३
 अ॒भि सोमा॑स आ॒यवः॑ प॒वन्ते॒ मद्य॑म् म॒दम् ।
 अ॒भि को॑श॒म मधु॑श्रु॒तम् ॥ १ ०२३ ०४
 सोमो॑ अ॒र्षति॑ ध॒र्णसि॑र् द॒धान॑ इन्द्रि॒यं रस॑म् ।
 सु॒वीरो॑ अ॒भि श॑स्ति॒पाः ॥ १ ०२३ ०५
 इन्द्रा॑य सोम॒ पवसे॑ दे॒वेभ्यः॑ स॒धमाद्यः॑ ।
 इन्द्रो॑ वाजं॑ सि॒षास॑सि ॥ १ ०२३ ०६
 अ॒स्य पी॒त्वा म॑दाना॒म् इन्द्रो॑ वृ॒त्राण्य् अ॑प्र॒ति ।
 ज॒घान॑ ज॒घन॑च् च॒ नु ॥ १ ०२३ ०७

(७३६)

प्र सोमा॑सो अध॒न्विषुः॑ प॒वमाना॑स॒ इन्द्र॑वः ।
 श्रि॒णाना॑ अ॒प्सु मृ॑ञ्जत ॥ १ ०२४ ०१
 अ॒भि गा॒वो अध॑न्विषु॒र् आपो॑ न प्र॒वता॑ य॒तीः ।
 पु॒नाना॑ इन्द्र॒म् आ॑शत ॥ १ ०२४ ०२
 प्र प॑वमान॒ धन्व॑सि॒ सोमेन्द्रा॑य॒ पात॑वे ।
 नृभि॑र् य॒तो वि॑ नी॒यसे ॥ १ ०२४ ०३
 त्वं सोम॑ नृ॒मादनः॑ प॒वस्व॑ च॒र्षणी॑सहे ।
 स॒स्त्रि॑र् यो अ॒नुमाद्यः॑ ॥ १ ०२४ ०४
 इन्द्रो॑ यद् अ॒द्रिभिः॑ सु॒तः प॒वित्र॑म् प॒रिधा॑वसि ।
 अ॒रम् इन्द्र॑स्य॒ धाम्ने॑ ॥ १ ०२४ ०५
 प॒वस्व॑ वृ॒त्रह॑न्तमो॒क्थेभि॑र् अ॒नुमाद्यः॑ ।
 शु॒चिः॑ पा॒वको॑ अ॒द्भुतः॑ ॥ १ ०२४ ०६

शुचिः! पावक उच्यते सोमः! सुतस्य मध्वः! ।
देवावीर् अधशंसहा ॥ १ ०२४ ०७

(७३७)

पवस्व दक्षसाधनो देवेभ्यः! पीतये हरे ।
मरुद्भ्यो वायवे मदः! ॥ १ ०२५ ०१
पवमान धिया हितो ऽभि योनिं कनिक्रदत् ।
धर्मणा वायुम् आ विश ॥ १ ०२५ ०२
सं देवैः शोभते वृषा कविर् योनाव् अधि प्रियः ।
वृत्रहा देववीतमः ॥ १ ०२५ ०३
विश्वार् रूपाण्य् आविशन् पुनानो याति हर्यतः ।
यत्रामृतास आसते ॥ १ ०२५ ०४
अरुषो जनयन् गिरः सोमः! पवत आयुषक् ।
इन्द्रं गच्छन् कविक्रतुः ॥ १ ०२५ ०५
आ पवस्व मदिन्तम पवित्रं धारया कवे ।
अर्कस्य योनिम् आसदम् ॥ १ ०२५ ०६

(७३८)

तम् अमृक्षन्त वाजिनम् उपस्थे अदितेर् अधि ।
विप्रासो अण्व्या धिया ॥ १ ०२६ ०१
तं गावो अभ्य् अनूषत सहस्रधारम् अक्षितम् ।
इन्द्रु धर्तारम् आ दिवः ॥ १ ०२६ ०२
तं वेधाम् मेधयाह्यन् पवमानम् अधि द्यवि ।
धर्णिसिम् भूरिधायसम् ॥ १ ०२६ ०३
तम् अह्यन् भुरिजोर् धिया संवसानं विवस्वतः ।
पतिं वाचो अदाभ्यम् ॥ १ ०२६ ०४

तं साना॒व् अधि॑ ज॒मयो॑ हरि॑ हिन्व॒न्त्य् अद्रि॑भिः ।
 ह॒र्य॒तम् भूरि॑चक्षसम् ॥ १ ०२६ ०५
 तं त्वा॑ हिन्व॒न्ति वे॒धसः॒ पव॑मान गिरा॒वृध॑म् ।
 इन्द्वा॒ इन्द्रा॑य मत्स॒रम् ॥ १ ०२६ ०६

(७३९)

ए॒ष क॒विर् अ॒भिष्टु॑तः प॒वित्रे॒ अधि॑ तोशते ।
 पु॒ना॒नो घ्न॑न् अप॒ स्रिधः॑ ॥ १ ०२७ ०१
 ए॒ष इन्द्रा॑य वा॒यवे॑ स्व॒र्जित् परि॑ षिच्यते ।
 प॒वित्रे॑ दक्ष॒साध॑नः ॥ १ ०२७ ०२
 ए॒ष नृ॒भिर् वि नी॑यते दि॒वो मूर्धा॑ वृषा॑ सुतः ।
 सोमो॑ वनेषु वि॒श्ववित् ॥ १ ०२७ ०३
 ए॒ष ग॒व्युर् अ॑चि॒क्रद॑त् पव॑मानो हिरण्य॒युः ।
 इन्द्वा॑ सत्रा॒जिद् अस्तृ॑तः ॥ १ ०२७ ०४
 ए॒ष सूर्ये॑ण हासते पव॑मानो॒ अधि॑ द्यवि॑ ।
 प॒वित्रे॑ मत्स॒रो मदः॑ ॥ १ ०२७ ०५
 ए॒ष शु॒ष्प्य् असि॑ष्यदद् अ॒न्तरि॑क्षे वृषा॒ हरिः॑ ।
 पु॒ना॒न इन्द्रु॑र् इन्द्र॒म् आ ॥ १ ०२७ ०६

(७४०)

ए॒ष वा॒जी ह॒ितो नृ॒भिर् वि॒श्ववि॑न् मन॑स॒स् पतिः॑ ।
 अ॒व्यो॒ वारं॑ वि धा॑वति ॥ १ ०२८ ०१
 ए॒ष प॒वित्रे॑ अक्षर॒त् सोमो॑ दे॒वेभ्यः॑ सुतः ।
 वि॒श्वो धा॑मान्य् आ॒विश॑न् ॥ १ ०२८ ०२
 ए॒ष दे॒वः शु॑भा॒यते॑ ऽधि॒ योना॑व् अम॒र्त्यः ।
 वृ॒त्रहा॑ दे॒ववी॑तमः ॥ १ ०२८ ०३

ए॒ष वृ॒षा क॒निक्र॑दद् द॒शभि॑र् जा॒मिभि॑र् य॒तः ।
 अ॒भि द्रो॑णानि धावति ॥ १ ०२८ ०४
 ए॒ष सूर्य॑म् अ॒रोच॑यत् प॒वमा॑नो वि॒चर्ष॑णिः ।
 वि॒श्व्वा धा॑मानि वि॒श्व्वि॒वित् ॥ १ ०२८ ०५
 ए॒ष शु॒ष्म्य् अ॒दाभ्यः॑ सोमः॑ पु॒नानो॑ अर्षति ।
 दे॒वावी॑र् अ॒घशं॑सहा ॥ १ ०२८ ०६

(७४१)

प्रा॒स्य धा॑रा अ॒क्षर॑न् वृ॒ष्णः॑ सु॒तस्यौ॑जसा ।
 दे॒वाः अनु॑ प्रभूषतः ॥ १ ०२९ ०१
 स॒प्तिम् मृ॑जन्ति वे॒धसो॑ गृ॒णन्तः॑ का॒रवो॑ गि॒रा ।
 ज्योति॑र् ज॒ज्ञान॑म् उ॒क्थ्यम् ॥ १ ०२९ ०२
 सु॒षहा॑ सोम॒ तानि॑ ते पु॒नाना॑य प्रभूवसो ।
 व॒धा॑ समु॒द्रम् उ॒क्थ्यम् ॥ १ ०२९ ०३
 वि॒श्व्वा व॑सूनि सं॒जय॑न् प॒वस्व॑ सोम॒ धार॑या ।
 इ॒नु द्वे॑षांसि स॒ध्र्यक् ॥ १ ०२९ ०४
 र॒क्षा सु॒ नो अ॑र॒रुषः॑ स्व॒नात् स॑मस्य॒ कस्य॑ चित् ।
 नि॒दो यत्र॑ मुमु॒चमहे॑ ॥ १ ०२९ ०५
 ए॒न्दो पा॑र्थिवं र॒यिं दि॒व्यम् प॑वस्व॒ धार॑या ।
 द्यु॒मन्तं॑ शु॒ष्मम् आ॑ भर ॥ १ ०२९ ०६

(७४२)

प्र धा॑रा अस्य शु॒ष्मिणो॑ वृ॒था प॒वित्रे॑ अ॒क्षर॑न् ।
 पु॒नानो॑ वाचम् इष्यति ॥ १ ०३० ०१
 इ॒न्दुर् हि॒यानः॑ सो॒तृभि॑र् मृ॒ज्यमा॑नः क॒निक्र॑दत् ।
 इ॒यति॑ व॒गनु॑म् इ॒न्द्रिय॑म् ॥ १ ०३० ०२

आ नः शुष्मं नृषाह्यं वीरवन्तम् पुरुस्पृहम् ।
 पवस्व सोम धारया ॥ १ ०३० ०३
 प्र सोमो अति धारया पवमानो असिष्यदत् ।
 अभि द्रोणान्य् आसदम् ॥ १ ०३० ०४
 अप्सु त्वा मधुमत्तमं हरिं हिन्वन्त्य् अद्रिभिः ।
 इन्द्रव् इन्द्राय पीतये ॥ १ ०३० ०५
 सुनोता मधुमत्तमं सोमम् इन्द्राय वज्रिणे ।
 चारुं शर्धाय मत्सरम् ॥ १ ०३० ०६

(७४३)

प्र सोमासः स्वाध्य ऋः पवमानासो अक्रमुः ।
 रयिं कृण्वन्ति चेतनम् ॥ १ ०३१ ०१
 दिवस् पृथिव्या अधि भवेन्दो द्युम्नवर्धनः ।
 भवा वाजानाम् पतिः ॥ १ ०३१ ०२
 तुभ्यं वाता अभिप्रियस् तुभ्यम् अर्षन्ति सिन्धवः ।
 सोम वर्धन्ति ते महः ॥ १ ०३१ ०३
 आ प्यायस्व सम् एतु ते विश्वतः सोम वृष्यम् ।
 भवा वाजस्य संगथे ॥ १ ०३१ ०४
 तुभ्यं गावो घृतम् पयो बभ्रो दुदुहे अक्षितम् ।
 वर्षिष्ठे अधि सानवि ॥ १ ०३१ ०५
 स्वायुधस्य ते सतो भुवनस्य पते वयम् ।
 इन्द्रो सखित्वम् उश्मसि ॥ १ ०३१ ०६

(७४४)

प्र सोमासो मदच्युतः श्रवसे नो मघोनः ।
 सुता विदथे अक्रमुः ॥ १ ०३२ ०१

आद् ई॑ त्रितस्य॒ योष॑णो॒ हरि॑ हि॒न्वन्त्य् अ॒द्रिभिः॑ ।
 इ॒न्दुम् इन्द्रा॑य पी॒तये॑ ॥ १ ०३२ ०२
 आद् ई॑ ह॒ंसो यथा॑ ग॒णं वि॒श्वस्या॑वीव॒शन् म॒तिम् ।
 अ॒त्यो न गोभि॑र् अज्यते ॥ १ ०३२ ०३
 उ॒भे सो॒माव॑चाक॒शन् मृ॒गो न त॒क्तो अ॒र्षसि॑ ।
 सीद॑न् ऋ॒तस्य॑ यो॒निम् आ ॥ १ ०३२ ०४
 अ॒भि गा॒वो॑ अ॒नूष॑त॒ योषा॑ जा॒रम् इ॒व प्रि॒यम् ।
 अ॒गन् आ॒जिं यथा॑ ह॒ितम् ॥ १ ०३२ ०५
 अ॒स्मे धे॑हि द्यु॒मद् यशो॑ म॒घव॑द्भ्यश् च॒ मह्यं॑ च ।
 स॒निम् मे॒धाम् उ॒त श्रवः॑ ॥ १ ०३२ ०६

(७४५)

प्र सो॒मासो॑ वि॒पश्चितो॑ ऽपां न य॒न्त्य् ऊ॒र्मयः॑ ।
 व॒नानि॑ म॒हिषा॑ इ॒व ॥ १ ०३३ ०१
 अ॒भि द्रो॑णानि॒ ब॒भ्रवः॑ शु॒क्रा ऋ॒तस्य॑ धा॒रया॑ ।
 वा॒जं गो॑म॒न्तम् अ॒क्षर॑न् ॥ १ ०३३ ०२
 सु॒ता इन्द्रा॑य वा॒यवे॑ वरु॒णाय॑ म॒रुद्भ्यः॑ ।
 सो॒मा अ॒र्षन्ति॒ विष्ण॑वे ॥ १ ०३३ ०३
 ति॒स्रो वा॒च उद् ई॑र॒ते गा॒वो मि॑मन्ति॒ धे॒नवः॑ ।
 हरि॑र् ए॒ति क॑नि॒क्रद॑त् ॥ १ ०३३ ०४
 अ॒भि ब्र॑ह्मी॒र् अ॒नूष॑त॒ य॒द्हीर् ऋ॒तस्य॑ मा॒तरः॑ ।
 म॒र्मज्य॑न्ते॒ दि॒वः शि॑शु॒म् ॥ १ ०३३ ०५
 रा॒यः स॑मु॒द्रांश् च॒तुरो॑ ऽ॒स्मभ्य॑ सो॒म वि॒श्वतः॑ ।
 आ प॑व॒स्व स॒हस्रि॑णः ॥ १ ०३३ ०६

(७४६)

प्र सु॒वा॒नो धा॒रया॒ तने॒न्दुर् हि॒न्वा॒नो अ॒र्षति॑ ।
 रु॒जद् दृ॒ळ्हा व्य् ओज॑सा ॥ १ ०३४ ०१
 सु॒त इन्द्रा॑य वा॒यवे॒ वरु॑णाय म॒रुद्भ्यः॑ ।
 सोमो॑ अ॒र्षति॒ विष्ण॑वे ॥ १ ०३४ ०२
 वृषा॑णं वृष॒भिर् य॒तं सु॒न्वन्ति॒ सोम॑म् अ॒द्रिभिः॑ ।
 दु॒हन्ति॒ शक्म॑ना प॒यः॑ ॥ १ ०३४ ०३
 भुव॑त् त्रि॒तस्य॒ मज्यो॑ भुव॒द् इन्द्रा॑य मत्स॒रः ।
 सं रू॒पैर् अ॒ज्यते॑ हरिः॑ ॥ १ ०३४ ०४
 अ॒भीम् ऋ॒तस्य॑ वि॒ष्टपं॑ दु॒हते॑ पृ॒श्निमा॑तरः ।
 चारु॑ प्रि॒यत॑मं ह॒विः ॥ १ ०३४ ०५
 सम् ए॒नम् अ॒हुता॑ इ॒मा गि॒रो अ॒र्षन्ति॑ स॒स्रुतः॑ ।
 धे॒नूर् वा॒श्रो अ॒वीव॑शत् ॥ १ ०३४ ०६

(७४७)

आ नः॑ पव॒स्व धा॒रया॒ पव॑मान॒ रयि॑म् पृथु॒म् ।
 यया॑ ज्योति॒र् वि॒दासि॑ नः ॥ १ ०३५ ०१
 इ॒न्दो॑ समु॒द्रमी॒द्भ्य प॑व॒स्व वि॒श्वमे॑जय ।
 रा॒यो ध॒र्ता न॒ ओज॑सा ॥ १ ०३५ ०२
 त्वया॑ वी॒रेण॑ वी॒रवो॑ ऽभि॒ ष्या॑मि पृ॒तन्य॑तः ।
 क्षरा॑ णो अ॒भि वा॒र्यम् ॥ १ ०३५ ०३
 प्र वा॒जम् इ॒न्दुर् इ॒ष्यति॒ सिषा॑सन् वा॒जसा॑ ऋषिः॑ ।
 व्र॒ता वि॒दान॑ आ॒युधा ॥ १ ०३५ ०४
 तं गी॑र्भिर् वा॒चमी॒द्भ्यम् पु॑ना॒नं वा॑सयामसि ।
 सोमं॑ ज॒नस्य॑ गो॒पति॑म् ॥ १ ०३५ ०५
 वि॒श्वो य॑स्य॒ व्र॒ते ज॒नो दा॒धार॒ धर्म॑णस् प॒तेः॑ ।
 पु॒ना॒नस्य॑ प्र॒भूर्व॑सोः ॥ १ ०३५ ०६

(७४८)

अस॑र्जि॒ रथ्यो॑ यथा प॒वित्रे॑ च॒म्बोः सु॒तः ।
का॒र्ष्मन् वा॒जी न्य् अ॒क्रमीत् ॥ १ ०३६ ०१
स वह्निः॑ सोम॒ जागृ॑विः पव॒स्व दे॒ववीर् अति॑ ।
अ॒भि कोश॑म् मधु॒श्चुत॑म् ॥ १ ०३६ ०२
स नो॒ ज्योती॑षि पू॒र्व्य प॑व॒मान॒ वि रोच॑य ।
ऋ॒त्वे द॒क्षाय॑ नो हि॒नु ॥ १ ०३६ ०३
शु॒म्भमा॑न ऋ॒तायु॑भिर् मृ॒ज्यमा॑नो ग॒भस्त्योः॑ ।
पव॑ते वारे॑ अ॒व्यये॑ ॥ १ ०३६ ०४
स विश्वा॑ दा॒शुषे॑ वसु सोमो॑ दि॒व्यानि॒ पार्थि॑वा ।
पव॑ता॒म् आ॒न्तरि॑क्ष्या ॥ १ ०३६ ०५
आ दि॒वस् पृ॒ष्ठम् अ॑श्च॒युर् ग॑व्य॒युः सोम॑ रोह॒सि ।
वी॒रयुः॑ श॒वसस् प॑ते ॥ १ ०३६ ०६

(७४९)

स सु॒तः पी॒तये॑ वृषा॒ सोमः॑ प॒वित्रे॑ अ॒र्षति॑ ।
वि॒घ्नन् र॒क्षांसि॑ दे॒वयुः॑ ॥ १ ०३७ ०१
स प॒वित्रे॑ विच॒क्षणो॑ हरि॒र् अ॒र्षति॑ ध॒र्णसिः॑ ।
अ॒भि योनिं॑ कनि॒क्रदत् ॥ १ ०३७ ०२
स वा॒जी रो॑चना दि॒वः प॑व॒मानो॒ वि धा॑वति ।
र॒क्षोहा॑ वार॒म् अ॒व्यय॑म् ॥ १ ०३७ ०३
स त्रि॒तस्या॑धि॒ सान॑वि॒ पव॑मानो अरोचयत् ।
जा॒मिभिः॒ सूर्य॑ सह ॥ १ ०३७ ०४
स वृ॒त्रहा॑ वृषा॑ सु॒तो वरि॑वो॒विद् अदा॑भ्यः ।
सोमो॑ वाज॒म् इवा॑सरत् ॥ १ ०३७ ०५
स दे॒वः क॒विने॑षितो ऽभि द्रो॒णानि॑ धावति ।

इन्द्रुर् इन्द्राय मंहना ॥ १ ०३७ ०६

(७५०)

ए॒ष उ॒स्य वृ॒षा रथो ऽव्यो॒ वारेभिर् अ॒र्षति ।
ग॒च्छन् वाजं॑ स॒हस्रिणम् ॥ १ ०३८ ०१
ए॒तं त्रि॒तस्य॒ योष॑णो ह॒रिं हि॒न्वन्त्य् अ॒द्रिभिः ।
इन्द्रु॒म् इन्द्राय॑ पी॒तये ॥ १ ०३८ ०२
ए॒तं त्यं ह॒रितो॑ द॒शं म॒र्मज्यन्ते॑ अ॒प॒स्युवः॑ ।
याभिर् म॒दाय॑ शु॒म्भते ॥ १ ०३८ ०३
ए॒ष स्य॑ मा॒नुषी॑ष्व् आ श्ये॒नो न वि॒क्षु सी॑दति ।
ग॒च्छन् जा॒रो न यो॒षितम् ॥ १ ०३८ ०४
ए॒ष स्य॑ म॒द्यो रसो॑ ऽव॒ चष्टे॑ दि॒वः शिशुः॑ ।
य इन्द्रु॒र् वा॒रम् आ॒विशत् ॥ १ ०३८ ०५
ए॒ष स्य॑ पी॒तये॑ सु॒तो ह॒रिर् अ॒र्षति॑ ध॒र्णसिः॑ ।
क्र॒न्दन् यो॒निम् अ॒भि प्रि॒यम् ॥ १ ०३८ ०६

(७५१)

आ॒शुर् अ॒र्षं बृ॒हन्मते॑ परि॑ प्रि॒येण॑ धाम्ना ।
यत्र॑ दे॒वा इति॑ ब्र॒वन् ॥ १ ०३९ ०१
परि॒ष्कृण्वन् अ॒निष्कृतं॑ ज॒नाय॑ या॒तयन् इ॒षः ।
वृ॒ष्टिं दि॒वः परि॑ स्र॒व ॥ १ ०३९ ०२
सु॒त ए॒ति प॒वित्र॑ आ त्वि॒षिं द॒धान॑ ओज॒सा ।
वि॒चक्षा॑णो वि॒रोच॑यन् ॥ १ ०३९ ०३
अ॒यं स यो दि॒वस् परि॑ रघु॒यामा॑ प॒वित्र॑ आ ।
सि॒न्धोर् ऊ॒र्मा व्य् अक्ष॑रत् ॥ १ ०३९ ०४
आ॒विवा॑सन् परा॒वतो॑ अथो॑ अ॒र्वावतः॑ सु॒तः ।

इन्द्राय सिच्यते मधु ॥ १ ०३९ ०५
समीचीना अनूषत हरिं हिन्वन्त्य् अद्रिभिः ।
योनाव् ऋतस्य सीदत ॥ १ ०३९ ०६

(७५२)

पुनानो अक्रमीद् अभि विश्वा मृधो विचर्षणिः ।
शुम्भन्ति विप्रं धीतिभिः ॥ १ ०४० ०१
आ योनिम् अस्त्रो रुहद् गमद् इन्द्रं वृषा सुतः ।
ध्रुवे सदासि सीदति ॥ १ ०४० ०२
नू नो रयिम् महाम् इन्द्रो ऽस्मभ्यं सोम विश्वतः ।
आ पवस्व सहस्रिणम् ॥ १ ०४० ०३
विश्वा सोम पवमान दुम्नानीन्द्व् आ भर ।
विदाः सहस्रिणीर् इषः ॥ १ ०४० ०४
स नः पुनान आ भर रयिं स्तोत्रे सुवीर्यम् ।
जरितुर् वर्धया गिरः ॥ १ ०४० ०५
पुनान इन्द्व् आ भर सोम द्विबर्हसं रयिम् ।
वृषन् इन्द्रो न उक्थ्यम् ॥ १ ०४० ०६

(७५३)

प्र ये गावो न भूर्णयस् त्वेषा अयासो अक्रमुः ।
घ्नन्तः कृष्णाम् अप त्वचम् ॥ १ ०४१ ०१
सुवितस्य मनामहे ऽति सेतुं दुराव्यम् ।
साह्वांसो दस्युम् अव्रतम् ॥ १ ०४१ ०२
शृण्वे वृष्टेर् इव स्वनः पवमानस्य शुष्मिणः ।
चरन्ति विद्युतो दिवि ॥ १ ०४१ ०३
आ पवस्व महीम् इषं गोमद् इन्द्रो हिरण्यवत् ।

अश्वा॑व॒द् वाज॑वत् सु॒तः ॥ १ ०४१ ०४
 स प॑वस्व वि॒चर्ष॑ण आ म॒ही रोद॑सी पृण ।
 उ॒षाः सू॒र्यो न र॒श्मिभिः॑ ॥ १ ०४१ ०५
 परि॑ णः श॒र्मय॑न्त्या धार॒या सोम॑ वि॒श्वतः॑ ।
 सरा॑ र॒सेव॑ वि॒ष्टप॑म् ॥ १ ०४१ ०६

(७५४)

ज॒नय॑न् रो॒चना दि॒वो ज॒नय॑न् अ॒प्सु सू॒र्यम् ।
 वसा॑नो गा अ॒पो हरिः॑ ॥ १ ०४२ ०१
 ए॒ष प्र॒त्नेन॑ म॒न्मना॑ दे॒वो दे॒वेभ्य॑स् परि॑ ।
 धार॑या पवते सु॒तः ॥ १ ०४२ ०२
 वा॒वृधा॑नाय॒ तूर्व॑ये पव॒न्ते वाज॑सातये ।
 सोमाः॑ स॒हस्र॑पाजसः ॥ १ ०४२ ०३
 दु॒हानः॑ प्र॒त्नम् इत् प॑यः प॒वित्रे॑ परि॑ षिच्यते ।
 क्र॒न्दन् दे॒वाः अ॒जीजन॑त् ॥ १ ०४२ ०४
 अ॒भि वि॒श्वानि॑ वा॒र्याभि॑ दे॒वाः ऋ॑ता॒वृधः॑ ।
 सोमः॑ पु॒नानो॑ अ॒र्षति ॥ १ ०४२ ०५
 गोम॑न् नः सोम वी॒रव॑द् अश्वा॑व॒द् वाज॑वत् सु॒तः ।
 पव॑स्व बृ॒हती॑र् इषः॑ ॥ १ ०४२ ०६

(७५५)

यो अ॒त्य॑ इव मृ॒ज्यते॑ गोभि॒र् मदा॑य ह॒र्यतः॑ ।
 तं गी॑र्भिर् वा॒सयाम॑सि ॥ १ ०४३ ०१
 तं नो॑ वि॒श्वानि॑ अ॒वस्यु॑वो गिरः॑ शु॒म्भन्ति॑ पू॒र्वथा॑ ।
 इ॒न्दुम् इन्द्रा॑य पी॒तये॑ ॥ १ ०४३ ०२
 पु॒नानो॑ याति ह॒र्यतः॑ सोमो॑ गी॒र्भिः परि॑ष्कृतः ।

विप्रस्य मेध्यातिथेः ॥ १ ०४३ ०३
 पवमान विदा रयिम् अस्मभ्यं सोम सुश्रियम् ।
 इन्दो सहस्रवर्चसम् ॥ १ ०४३ ०४
 इन्दुर् अत्यो न वाजसृत् कनिक्रन्ति पवित्र आ ।
 यद् अक्षार् अति देवयुः ॥ १ ०४३ ०५
 पवस्व वाजसातये विप्रस्य गृणतो वृधे ।
 सोम रास्व सुवीर्यम् ॥ १ ०४३ ०६

(७५६)

प्र ण इन्दो महे तन ऊर्मिं न विभ्रद् अर्षसि ।
 अभि देवाः अयास्यः ॥ १ ०४४ ०१
 मती जुष्टो धिया हितः सोमो हिन्वे परावति ।
 विप्रस्य धारया कविः ॥ १ ०४४ ०२
 अयं देवेषु जागृविः सुत एति पवित्र आ ।
 सोमो याति विचर्षणिः ॥ १ ०४४ ०३
 स नः पवस्व वाजयुश् चक्राणश् चारुम् अध्वरम् ।
 बर्हिष्मा आ विवासति ॥ १ ०४४ ०४
 स नो भगाय वायवे विप्रवीरः सदावृधः ।
 सोमो देवेष्व आ यमत् ॥ १ ०४४ ०५
 स नो अद्य वसुत्तये क्रतुविद् गातुवित्तमः ।
 वाजं जेषि श्रवो बृहत् ॥ १ ०४४ ०६

(७५७)

स पवस्व मदाय कं नृचक्षा देववीतये ।
 इन्द्व इन्द्राय पीतये ॥ १ ०४५ ०१
 स नो अर्षाभि दूत्य ष्टं त्वम् इन्द्राय तोशसे ।

दे॒वान् सखि॑भ्य आ वर॑म् ॥ १ ०४५ ०२
 उ॒त त्वाम् अ॒रुणं॑ व॒यं गोभि॑र् अ॒ङ्गमो॑ मदा॒य॒ कम् ।
 वि नो॑ रा॒ये दुरो॑ वृधि ॥ १ ०४५ ०३
 अ॒त्य् ऊ॑ प॒वित्र॑म् अ॒क्रमी॑द् वा॒जी धु॒रं न या॑मनि ।
 इ॒न्दुर् दे॒वेषु॑ प॒त्यते ॥ १ ०४५ ०४
 सम् ई॒ सखा॑यो अ॒स्वर॑न् व॒ने क्री॑ळ॒न्तम् अ॒त्यवि॑म् ।
 इ॒न्दु॑ ना॒वा अ॒नूष॑त ॥ १ ०४५ ०५
 तया॑ प॒वस्व॒ धार॑या॒ यया॑ पी॒तो वि॒चक्ष॑से ।
 इ॒न्दो॑ स्तो॒त्रे सु॒वीर्य॑म् ॥ १ ०४५ ०६

(७५८)

अ॒सृ॒ग्रन् दे॒ववी॑त॒ये ऽत्या॑सः कृ॒त्व्या॑ इव ।
 क्षर॑न्तः पर्व॒तावृ॑धः ॥ १ ०४६ ०१
 परि॑ष्कृ॒तास॑ इ॒न्दवो॑ योषे॒व पि॒त्र्या॑वती ।
 वा॒युं सोमा॑ अ॒सृक्ष॑त ॥ १ ०४६ ०२
 ए॒ते सोमा॑स॒ इन्द॑वः प्र॒यस्व॑न्तः च॒मू सु॒ताः ।
 इ॒न्द्र॑ वर्ध॒न्ति क॑र्मा॒भिः ॥ १ ०४६ ०३
 आ धा॑वता सु॒हस्त्यः॑ शु॒क्रा गृ॑भ्णीत म॒न्थिना॑ ।
 गोभिः॑ श्रीणीत मत्स॒रम् ॥ १ ०४६ ०४
 स प॑वस्व धनं॒जय॑ प्र॒यन्ता॑ राध॒सो म॒हः ।
 अ॒स्मभ्य॑ सोम गा॒तुवित् ॥ १ ०४६ ०५
 ए॒तम् मृ॑जन्ति म॒र्ज्यम्॑ प॒वमानं॑ दश॒ क्षिपः॑ ।
 इ॒न्द्राय॑ मत्स॒रम् म॑द॒म् ॥ १ ०४६ ०६

(७५९)

अ॒या सोमः॑ सु॒कृत्य॑या॒ म॒हश् चि॑द् अ॒भ्य् अ॒वर्ध॑त ।

म॒न्दान॒ उद् वृ॑षायते ॥ १ ०४७ ०१
 कृ॒तानीद् अ॑स्य॒ कर्त्वा॑ चे॒तन्ते॑ दस्यु॒तर्हणा॑ ।
 ऋ॒णा च॑ धृ॒ष्णुश् च॑यते ॥ १ ०४७ ०२
 आत् सोम॑ इन्द्रि॒यो रसो॑ वज्रः! स॒हस्र॒सा भु॑वत् ।
 उ॒क्तं यद् अ॑स्य॒ जायते॑ ॥ १ ०४७ ०३
 स्व॒यं क॒विर् वि॑ध॒र्तरि॑ वि॒प्राय॑ रत्नम् इच्छति ।
 यदी॑ म॒र्मृज्यते॑ धि॒यः! ॥ १ ०४७ ०४
 सि॒षास॑तू॒ रयी॑णां वाजेष्वा॒र्वता॑म् इव ।
 भ॒रेषु॑ जि॒ग्युषा॑म् असि ॥ १ ०४७ ०५

(७६०)

तं त्वा॑ नृ॒म्णानि॒ बिभ्र॑तं स॒धस्थेषु॑ म॒हो दि॒वः ।
 चा॒रुं सु॑कृत्यये॒महे ॥ १ ०४८ ०१
 संवृ॑क्तधृ॒ष्णुम् उ॒क्थ्यम् म॒हाम॑हि॒व्रत॑म् म॒दम् ।
 श॒तम् पुरो॑ रु॒क्षणि॑म् ॥ १ ०४८ ०२
 अ॒तस् त्वा॑ र॒यिम् अ॒भि राजानं॑ सु॒क्रतो॑ दि॒वः ।
 सु॒पर्णो॑ अ॒व्यधि॑र् भ॒रत् ॥ १ ०४८ ०३
 विश्व॑स्मा॒ इत् स्वर् दृ॒शे सा॑धा॒रणं रज॑स्तुरम् ।
 गो॒पाम् ऋ॒तस्य॑ वि॒र् भ॒रत् ॥ १ ०४८ ०४
 अधा॑ हि॒न्वान॑ इन्द्रि॒यं ज्यायो॑ महि॒त्वम् आ॑नि॒शे ।
 अ॒भिष्टि॑कृद् वि॒चर्ष॑णिः ॥ १ ०४८ ०५

(७६१)

प॒वस्व॑ वृ॒ष्टिम् आ सु॑ नो॒ ऽपाम् ऊ॒र्मिं दि॒वस् परि॑ ।
 अ॒यक्ष्मा॑ बृ॒हती॑र् इषः! ॥ १ ०४९ ०१
 तया॑ प॒वस्व॑ धा॒रया॑ यया॒ गाव॑ इ॒हाग॑मन् ।

ज॒न्यास॑ उप॑ नो गृ॒हम् ॥ १ ०४९ ०२
घृ॒तम् प॑व॒स्व धा॑र॒या य॒ज्ञेषु॑ दे॒ववी॑त॒मः ।
अ॒स्मभ्य॑ वृ॒ष्टिम् आ प॑व ॥ १ ०४९ ०३
स न॑ ऊ॒र्जे व्य् अ॑ ॒ व्यय॑म् प॒वित्रं॑ धा॒व धा॑र॒या ।
दे॒वासः॑ शृ॒णव॑न् हि क॒म् ॥ १ ०४९ ०४
प॒वमा॑नो अ॒सिष्य॑द् र॒क्षास्य् अ॒पज॑ङ्घ॒नत् ।
प्र॒त्नव॑द् रो॒चय॑न् रुचः॑ ॥ १ ०४९ ०५

(७६२)

उत् ते शु॒ष्मास॑ ई॒रते॑ सि॒न्धोर् ऊ॒र्मेर् इ॒व स्व॑नः ।
वा॒णस्य॑ चो॒दया प॑विम् ॥ १ ०५० ०१
प्र॒सवे॑ त उद् ई॒रते॑ ति॒स्रो वा॑चो॒ मख॑स्युवः॑ ।
यद् अ॒व्य ए॒षि सा॑न॒वि ॥ १ ०५० ०२
अ॒व्यो वा॑रे॒ परि॑ प्रि॒यं ह॑रि॒ हिन्व॑न्त्य् अ॒द्रिभिः॑ ।
प॒वमा॑नम् मधु॒श्चुत॑म् ॥ १ ०५० ०३
आ प॑व॒स्व म॑दि॒न्तम॑ प॒वित्रं॑ धा॒रया॑ क॒वे ।
अ॒र्कस्य॑ यो॒निम् आ॒सद॑म् ॥ १ ०५० ०४
स प॑व॒स्व म॑दि॒न्तम॑ गो॒भिर् अ॒ज्ञानो॑ अ॒क्तुभिः॑ ।
इ॒न्द्रव् इ॒न्द्राय॑ पी॒तये॑ ॥ १ ०५० ०५

(७६३)

अ॒ध्वर्यो॑ अ॒द्रिभिः॑ सु॒तं सो॑मम् प॒वित्र॑ आ सृ॒ज ।
पु॒नी॒हीन्द्रा॑य॒ पात॑वे ॥ १ ०५१ ०१
दि॒वः पी॒यूष॑म् उ॒त्तमं॑ सो॒मम् इ॒न्द्राय॑ व॒ज्रिणे॑ ।
सु॒नोता॑ मधु॒मत्त॑मम् ॥ १ ०५१ ०२
त॒व त्य॑ इ॒न्द्रो अ॒न्धसो॑ दे॒वा म॒धोर् व्य् अ॒स्रते॑ ।
प॒वमा॑नस्य म॒रुतः॑ ॥ १ ०५१ ०३

त्वं हि सोम वर्धयन् सुतो मदाय भूर्णये ।
 वृषन् स्तोतारम् ऊतये ॥ १ ०५१ ०४
 अभ्यर्ष विचक्षण पवित्रं धारया सुतः ।
 अभि वाजम् उत श्रवः ॥ १ ०५१ ०५

(७६४)

परि दुक्षः सनद्रयिर् भरद् वाजं नो अन्धसा ।
 सुवानो अर्ष पवित्र आ ॥ १ ०५२ ०१
 तव प्रत्नेभिर् अध्वभिर् अव्यो वारे परि प्रियः ।
 सहस्रधारो यात् तना ॥ १ ०५२ ०२
 चरुर् न यस् तम् ईङ्घयेन्दो न दानम् ईङ्घय ।
 वधैर् वधस्त्रव् ईङ्घय ॥ १ ०५२ ०३
 नि शुष्मम् इन्दव् एषाम् पुरुहूत जनानाम् ।
 यो अस्मा आदिदेशति ॥ १ ०५२ ०४
 शतं न इन्द ऊतिभिः सहस्रं वा शुचीनाम् ।
 पवस्व मंह्यद्रयिः ॥ १ ०५२ ०५

(७६५)

उत् ते शुष्मासो अस्थू रक्षो भिन्दन्तो अद्रिवः ।
 नुदस्व याः परिस्पृधः ॥ १ ०५३ ०१
 अया निजघ्निर् ओजसा रथसंगे धने हिते ।
 स्तवा अबिभ्युषा हृदा ॥ १ ०५३ ०२
 अस्य व्रतानि नाधृषे पवमानस्य दूढ्या ।
 रुज यस् त्वा पृतन्यति ॥ १ ०५३ ०३
 तं हिन्वन्ति मदच्युतं हरिं नदीषु वाजिनम् ।
 इन्दुम् इन्द्राय मत्सरम् ॥ १ ०५३ ०४

(७६६)

अस्य प्रत्नाम् अनु द्युतं शुक्रं दुदुहे अह्यः ।
पयः! सहस्रसाम् ऋषिम् ॥ १ ०५४ ०१
अयं सूर्यं इवोपदृग् अयं सरांसि धावति ।
सप्त प्रवत् आ दिवम् ॥ १ ०५४ ०२
अयं विश्वानि तिष्ठति पुनानो भुवनोपरि ।
सोमो देवो न सूर्यः! ॥ १ ०५४ ०३
परि णो देववीतये वाजाः अर्षसि गोमतः ।
पुनान इन्दव् इन्द्रयुः ॥ १ ०५४ ०४

(७६७)

यवं-यवं नो अन्धसा पुष्टम्-पुष्टम् परि स्रव ।
सोम विश्वा च सौभगा ॥ १ ०५५ ०१
इन्दो यथा तव स्तवो यथा ते जातम् अन्धसः ।
नि बर्हिषि प्रिये सदः ॥ १ ०५५ ०२
उत नो गोविद् अश्ववित् पवस्व सोमान्धसा ।
मक्षतमेभिर् अहभिः ॥ १ ०५५ ०३
यो जिनाति न जीयते हन्ति शत्रुम् अभीत्य ।
स पवस्व सहस्रजित् ॥ १ ०५५ ०४

(७६८)

परि सोमं ऋतम् बृहद् आशुः पवित्रे अर्षति ।
विघ्नन् रक्षांसि देवयुः ॥ १ ०५६ ०१
यत् सोमो वाजम् अर्षति शतं धारा अपस्युवः! ।

इन्द्रस्य सख्यम् आविशन् ॥ १ ०५६ ०२
 अभि त्वा योषणो दशं जारं न कन्यानूषत ।
 मृज्यसे सोम सातये ॥ १ ०५६ ०३
 त्वम् इन्द्राय विष्णवे स्वादुर् इन्दो परि स्रव ।
 नृन् स्तोतृन् पाह्य अंहसः ॥ १ ०५६ ०४

(७६९)

प्र ते धारा असञ्चतो दिवो न यन्ति वृष्टयः ।
 अच्छा वाजं सहस्रिणम् ॥ १ ०५७ ०१
 अभि प्रियाणि काव्या विश्वा चक्षाणो अर्षति ।
 हरिस् तुञ्जान आयुधा ॥ १ ०५७ ०२
 स मर्मजान आयुभिर् इभो राजेव सुव्रतः ।
 श्येनो न वंसु षीदति ॥ १ ०५७ ०३
 स नो विश्वा दिवो वसूतो पृथिव्या अधि ।
 पुनान इन्द्व् आ भर ॥ १ ०५७ ०४

(७७०)

तरत् स मन्दी धावति धारा सुतस्यान्धसः ।
 तरत् स मन्दी धावति ॥ १ ०५८ ०१
 उम्रा वेद वसूनाम् मर्तस्य देव्य् अवसः ।
 तरत् स मन्दी धावति ॥ १ ०५८ ०२
 ध्वस्रयोः पुरुषन्त्योर् आ सहस्राणि दसहे ।
 तरत् स मन्दी धावति ॥ १ ०५८ ०३
 आ ययोस् त्रिंशत् तना सहस्राणि च दसहे ।
 तरत् स मन्दी धावति ॥ १ ०५८ ०४

(७७१)

पव॑स्व गो॒जिद् अ॑ञ्चिद् वि॒ञ्चिजि॑त् सोम॒ रण्य॑जि॒त् ।
प्र॒जाव॑द् रत्न॒म् आ भ॑र ॥ १ ०५९ ०१
पव॑स्वाङ्ग॒यो अदा॑भ्यः पव॒स्वौष॑धीभ्यः ।
पव॑स्व धि॒षणा॑भ्यः ॥ १ ०५९ ०२
त्वं सोम॑ पव॒मानो॑ वि॒श्वानि॑ दुरि॒ता तर॑ ।
क॒विः सी॑द नि ब॒र्हिषि॑ ॥ १ ०५९ ०३
पव॑मान॒ स्वर् वि॑दो जाय॒मानो ऽभवो॑ म॒हान् ।
इन्द्रो॑ वि॒श्वान् अ॒भीद् अ॑सि ॥ १ ०५९ ०४

(७७२)

प्र गा॒यत्रेण॑ गा॒यत॑ पव॒मानं॑ विच॒र्षणि॑म् ।
इन्द्रु॑ सह॒स्रच॑क्षसम् ॥ १ ०६० ०१
तं त्वा॑ सह॒स्रच॑क्षसम् अथो॑ सह॒स्रभ॑र्णसम् ।
अति॑ वार॒म् अपा॑विषुः ॥ १ ०६० ०२
अति॑ वारा॒न् पव॑मानो असिष्यदत् क॒लशा॑ अभि॒ धाव॑ति ।
इन्द्र॑स्य॒ हार्द्य॑ आ॒विश॑न् ॥ १ ०६० ०३
इन्द्र॑स्य सोम॒ राध॑से॒ शम् प॑वस्व विच॒र्षणे॑ ।
प्र॒जाव॑द् रे॒त् आ भ॑र ॥ १ ०६० ०४

(७७३)

अ॒या वी॒ती परि॑ स्रव॒ यस् त॑ इन्द्रो॒ मदे॑ष्व् आ ।
अ॒वाह॑न् नव॒तीर् नव॑ ॥ १ ०६१ ०१
पुरः॑ सद्य॒ इत्था॑धिये॒ दिवो॑दासाय॒ शम्बर॑म् ।
अध॒ त्यं तुर्व॑शं॒ यदु॑म् ॥ १ ०६१ ०२

परि॑ णो॒ अ॒श्वम् अ॒श्वविद् गोम॑द् इन्द्रो॒ हिरण्य॑वत् ।
क्षरा॑ सह॒स्रिणी॑र् इषः॑ ॥ ९ ०६१ ०३
पव॑मानस्य ते व॒यम् प॒वित्रम् अ॒भ्युन्द॑तः ।
स॒खित्व॑म् आ वृ॒णीमहे ॥ ९ ०६१ ०४
ये ते॑ प॒वित्रम् ऊ॒र्मयो॑ ऽभि॒क्षर॑न्ति॒ धार॑या ।
तेभि॑र् नः सोम मृ॒ळय ॥ ९ ०६१ ०५
स नः॑ पु॒नान॒ आ भ॑र॒ रयिं॑ वी॒रव॑ती॒म् इष॑म् ।
ईशा॑नः सोम वि॒श्वतः॑ ॥ ९ ०६१ ०६
ए॒तम् उ॒ त्यं द॑श॒ क्षिपो॑ मृ॒जन्ति॒ सिन्धु॑मा॒तरम् ।
सम् आ॑दि॒त्येभि॑र् अ॒ख्यत ॥ ९ ०६१ ०७
सम् इ॒न्द्रेणो॑त वा॒युना॑ सु॒त ए॒ति प॒वित्र॒ आ ।
सं सूर्य॑स्य॒ रश्मि॑भिः॑ ॥ ९ ०६१ ०८
स नो॑ भगा॒य वा॒यवे॑ पू॒ष्णे प॑व॒स्व मधु॑मान् ।
चा॒रुर् मि॒त्रे वरु॑णे च ॥ ९ ०६१ ०९
उ॒च्चा ते॑ जा॒तम् अ॒न्धसो॑ दि॒वि षद् भू॑म्य् आ द॑दे ।
उ॒ग्रं श॑र्म॒ महि॑ श्रवः॑ ॥ ९ ०६१ १०
ए॒ना वि॒श्वान्य् अ॒र्य आ द्यु॑म्नानि॒ मानु॑षाणाम् ।
सिषा॑सन्तो वनामहे ॥ ९ ०६१ ११
स न॒ इन्द्रा॑य॒ यज्य॑वे॒ वरु॑णाय॒ मरु॑द्भ्यः॑ ।
व॒रि॒वो॒वित् परि॑ स्रव ॥ ९ ०६१ १२
उपो॑ षु जा॒तम् अ॒सुरं॑ गोभि॑र् भ॒ङ्गम् परि॑ष्कृतम् ।
इन्द्रु॑ दे॒वा अ॑यासिषुः ॥ ९ ०६१ १३
तम् इद् वर्ध॑न्तु नो॒ गिरो॑ व॒त्सं स॒शिश्च॑रीर् इव ।
य इन्द्र॑स्य॒ हृद॑सनिः॑ ॥ ९ ०६१ १४
अ॒र्षा॑ णः सोम॒ शं ग॑वे॑ धु॒क्षस्व॑ पि॒प्युषी॑म् इष॑म् ।
व॒धा॑ समु॒द्रम् उ॒क्थ्यम् ॥ ९ ०६१ १५
पव॑मानो अजी॒जनद् दि॒वश् चि॒त्रं न त॑न्य॒तुम् ।
ज्योति॑र् वैश्वान॒रम् बृ॒हत् ॥ ९ ०६१ १६

पवमानस्य ते रसो मदो राजन् अदुच्छ्रुनः ।
 वि वारम् अव्यम् अर्षति ॥ १ ०६१ १७
 पवमान रसस् तव दक्षो वि राजति द्युमान् ।
 ज्योतिर् विश्वं स्वरं दृशे ॥ १ ०६१ १८
 यस् ते मदो वरेण्यस् तेना पवस्वान्धसा ।
 देवावीर् अघशंसहा ॥ १ ०६१ १९
 जघ्रिर् वृत्रम् अमित्रियं सस्त्रिर् वाजं दिवे-दिवे ।
 गोषा उ अश्वसा असि ॥ १ ०६१ २०
 सम्मिहो अरुषो भव सूपस्थाभिर् न धेनुभिः ।
 सीदन् छोनो न योनिम् आ ॥ १ ०६१ २१
 स पवस्व य आविथेन्द्रं वृत्राय हन्तवै ।
 वत्रिवांसम् महीर् अपः ॥ १ ०६१ २२
 सुवीरासो वयं धना जयेम सोम मीढवः ।
 पुनानो वर्ध नो गिरः ॥ १ ०६१ २३
 त्वोतासस् तवावसा स्याम वन्वन्त आमुरः ।
 सोम व्रतेषु जागृहि ॥ १ ०६१ २४
 अपघ्नन् पवते मृधो ऽप सोमो अराव्णः ।
 गच्छन् इन्द्रस्य निष्कृतम् ॥ १ ०६१ २५
 महो नो राय आ भर पवमान जही मृधः ।
 रास्वेन्दो वीरवद् यशः ॥ १ ०६१ २६
 न त्वा शतं चन ह्रुतो राधो दित्सन्तम् आ मिनन् ।
 यत् पुनानो मखस्यसे ॥ १ ०६१ २७
 पवस्वेन्दो वृषा सुतः कृधी नो यशसो जने ।
 विश्वा अप द्विषो जहि ॥ १ ०६१ २८
 अस्य ते सख्ये वयं तवेन्दो द्युम्न उत्तमे ।
 सासह्याम पृतन्यतः ॥ १ ०६१ २९
 या ते भीमान्य आयुधा तिग्मानि सन्ति धूर्वणे ।
 रक्षा समस्य नो निदः ॥ १ ०६१ ३०

(७७४)

ए॒ते अ॒सृ॒ग्रम् इ॒न्द॒वस् ति॒रः प॒वि॒त्रम् आ॒श॒वः ।
वि॒श्वान्य् अ॒भि सौ॒भ॒गा ॥ १ ०६२ ०१
वि॒घ्नन्तो॑ दु॒रि॒ता पु॒रु सु॒गा तो॒काय॑ वा॒जिनः॑ ।
तना॑ कृ॒ण्वन्तो॒ अ॒र्वते ॥ १ ०६२ ०२
कृ॒ण्वन्तो॒ वरि॑वो॒ गवे॑ ऽभ्य् अ॒र्षन्ति॑ सु॒ष्टुति॑म् ।
इ॒ळाम् अ॒स्मभ्य॑ सं॒यत॑म् ॥ १ ०६२ ०३
असा॑व्य् अ॒शुर् म॒दाया॑प्सु द॒क्षो गि॒रि॒ष्ठाः ।
श॒येनो॑ न यो॒निम् आ॒स॒दत् ॥ १ ०६२ ०४
शु॒भ्रम् अ॒न्धो दे॒वा॒तम् अ॒प्सु धृ॒तो नृ॒भिः सु॒तः ।
स्व॒दन्ति॑ गा॒वः प॒योभिः ॥ १ ०६२ ०५
आद् ई॒म् अ॒श्वं न हे॒तारो॑ ऽशू॒शुभ॑न् अ॒मृता॑य ।
म॒ध्वो र॒सं स॒ध॒मादे॑ ॥ १ ०६२ ०६
यास् ते॑ धा॒रा म॒धुश्चु॑तो ऽसृ॒ग्रम् इ॒न्द ऊ॒तये॑ ।
ताभिः॑ प॒वि॒त्रम् आ॒स॒दः ॥ १ ०६२ ०७
सो अ॒र्षेन्द्रा॑य पी॒तये॑ ति॒रो रो॒मा॒ण्य् अ॒व्यया॑ ।
सी॒दन् यो॒ना व॒नेष्व् आ ॥ १ ०६२ ०८
त्वम् इ॒न्दो परि॑ स्र॒व स्वा॑दि॒ष्ठो अ॒ङ्गि॒रोभ्यः॑ ।
व॒रि॒वो॒विद् घृ॒तम् प॒यः ॥ १ ०६२ ०९
अ॒यं वि॒च॒र्ष॒णिर् ह॒ितः प॒व॒मानः॒ स चे॑तति ।
हि॒न्वा॒न आ॒प्यम् बृ॒हत् ॥ १ ०६२ १०
ए॒ष वृ॒षा वृ॒ष॒व्रतः॒ प॒व॒मानो॑ अ॒श॒स्ति॒हा ।
क॒रद् व॒सूनि॑ दा॒शुषे॑ ॥ १ ०६२ ११
आ प॒व॒स्व स॒हस्रि॑णं॒ र॒यिं गो॑म॒न्तम् अ॒श्विन॑म् ।
पु॒रु॒श्च॒न्द्रम् पु॒रु॒स्पृ॒हम् ॥ १ ०६२ १२
ए॒ष स्य॑ परि॑ षि॒च्यते॑ म॒र्म॒ज्य॒मान॑ आ॒युभिः॑ ।

उ॒रु॒गा॒यः क॒वि॒क्र॒तुः ॥ १ ०६२ १३
 स॒हस्रो॒तिः श॒ताम॑घो वि॒मानो॒ रज॑सः क॒विः ।
 इन्द्रा॑य पवते॒ मदः! ॥ १ ०६२ १४
 गि॒रा जा॒त इ॒ह स्तु॒त इन्द्रु॑र् इन्द्रा॑य धीयते ।
 वि॒र् योना॑ वस॒ताव् इ॒व ॥ १ ०६२ १५
 पव॑मानः सु॒तो नृ॒भिः सोमो॒ वाज॑म् इवासरत् ।
 च॒मूषु॑ शक॒मना॑सदम् ॥ १ ०६२ १६
 तं त्रि॑पृ॒ष्ठे त्रि॑व॒न्धुरे॑ रथे॑ यु॒ञ्जन्ति॒ यात॑वे ।
 ऋ॒षीणां॑ स॒प्त धी॒तिभिः! ॥ १ ०६२ १७
 तं सो॑तारो धन॒स्पृ॒तम् अ॒शुं वाजा॑य॒ यात॑वे ।
 हरि॑ हि॒नोत॑ वा॒जिन॑म् ॥ १ ०६२ १८
 अ॒वि॒शन् क॒लशं॑ सु॒तो वि॒श्वो अ॑र्ष॒न्न अ॒भि श्रियः! ।
 शूरो॒ न गो॑षु॑ तिष्ठति ॥ १ ०६२ १९
 आ त॑ इन्द्रो॒ मदा॑य॒ कम् पयो॑ दुहन्त्य् अ॒यवः! ।
 दे॒वा दे॒वेभ्यो॑ मधु॑ ॥ १ ०६२ २०
 आ नः॒ सोम॑म् प॒वित्र॑ आ सृ॒जता॒ मधु॑मत्तमम् ।
 दे॒वेभ्यो॑ दे॒वश्रु॑त्तमम् ॥ १ ०६२ २१
 ए॒ते सोमा॑ असृ॒क्षत॑ गृ॒णानाः॑ श्रव॒से म॒हे ।
 म॒दि॒न्त॑मस्य॒ धार॑या ॥ १ ०६२ २२
 अ॒भि ग॒व्यानि॑ वी॒तये॑ नृ॒म्णा पु॑ना॒नो अ॑र्षसि ।
 स॒नद्वा॑जः॒ परि॑ स्रव ॥ १ ०६२ २३
 उ॒त नो॒ गोम॑तीर् इषो॒ विश्वा॑ अ॒र्ष परि॑ष्टुभः! ।
 गृ॒णानो॑ ज॒मद॑ग्निना ॥ १ ०६२ २४
 पव॑स्व वा॒चो अ॑ग्रि॒यः सोम॑ चि॒त्राभि॑र् ऊ॒तिभिः! ।
 अ॒भि विश्वा॑नि॒ काव्या॑ ॥ १ ०६२ २५
 त्वं स॑मु॒द्रिया॑ अ॒पो ऽग्रि॒यो वाच॑ ई॒रय॑न् ।
 पव॑स्व विश्वमेजय ॥ १ ०६२ २६
 तुभ्ये॒मा भुव॑ना कवे म॒हि॒म्ने सोम॑ तस्थिरे ।

तुभ्यम् अर्षन्ति सिन्धवः ॥ १ ०६२ २७
 प्र ते दिवो न वृष्टयो धारा यन्त्य् असञ्चतः ।
 अभि शुक्राम् उपस्तिरम् ॥ १ ०६२ २८
 इन्द्रायेन्दुम् पुनीतनोग्रं दक्षाय साधनम् ।
 ईशानं वीतिराधसम् ॥ १ ०६२ २९
 पवमान ऋतः कविः सोमः पवित्रम् आसदत् ।
 दधत् स्तोत्रे सुवीर्यम् ॥ १ ०६२ ३०

(७७५)

आ पवस्व सहस्रिणं रयिं सोम सुवीर्यम् ।
 अस्मे श्रवांसि धारय ॥ १ ०६३ ०१
 इषम् ऊर्जं च पिन्वस इन्द्राय मत्सरिन्तमः ।
 चमूष् आ नि षीदसि ॥ १ ०६३ ०२
 सुत इन्द्राय विष्णवे सोमः क्लशे अक्षरत् ।
 मधुमा अस्तु वायवे ॥ १ ०६३ ०३
 एते असृग्रम् आशवो ऽति हूरांसि बभ्रवः ।
 सोमा ऋतस्य धारया ॥ १ ०६३ ०४
 इन्द्रं वर्धन्तो असुरः कृण्वन्तो विश्वम् आर्यम् ।
 अपघ्नन्तो अराव्णिः ॥ १ ०६३ ०५
 सुता अनु स्वम् आ रजो ऽभ्यर्षन्ति बभ्रवः ।
 इन्द्रं गच्छन्त इन्दवः ॥ १ ०६३ ०६
 अया पवस्व धारया यया सूर्यम् अरोचयः ।
 हिन्वानो मानुषीर् अपः ॥ १ ०६३ ०७
 अयुक्त सूर एतशम् पवमानो मनाव् अधि ।
 अन्तरिक्षेण यातवे ॥ १ ०६३ ०८
 उत त्या हरितो दश सूरौ अयुक्त यातवे ।
 इन्दुर् इन्द्र इति ब्रुवन् ॥ १ ०६३ ०९

परीतो वायवे सुतं गिर इन्द्राय मत्सरम् ।
 अव्यो वारेषु सिञ्चत ॥ १ ०६३ १०
 पवमान विदारयिम् अस्मभ्यं सोम दुष्टरम् ।
 यो दूणाशो वनुष्यता ॥ १ ०६३ ११
 अभ्यर्ष सहस्रिणं रयिं गोमन्तम् अश्विनम् ।
 अभि वाजम् उत श्रवः ॥ १ ०६३ १२
 सोमो देवो न सूर्यो ऽद्रिभिः पवते सुतः ।
 दधानः कलशे रसम् ॥ १ ०६३ १३
 एते धामान्य आर्यां शुक्रा ऋतस्य धारया ।
 वाजं गोमन्तम् अक्षरन् ॥ १ ०६३ १४
 सुता इन्द्राय वज्रिणे सोमासो दध्याशिरः ।
 पवित्रम् अत्य् अक्षरन् ॥ १ ०६३ १५
 प्र सोम मधुमत्तमो राये अर्ष पवित्र आ ।
 मदो यो देववीतमः ॥ १ ०६३ १६
 तम् ई मृजन्त्य आयवो हरिं नदीषु वाजिनम् ।
 इन्दुम् इन्द्राय मत्सरम् ॥ १ ०६३ १७
 आ पवस्व हिरण्यवद् अश्वावत् सोम वीरवत् ।
 वाजं गोमन्तम् आ भर ॥ १ ०६३ १८
 परि वाजे न वाजयुम् अव्यो वारेषु सिञ्चत ।
 इन्द्राय मधुमत्तमम् ॥ १ ०६३ १९
 कविम् मृजन्ति मज्यं धीभिर् विप्रा अवस्यवः ।
 वृषा कनिक्रद् अर्षति ॥ १ ०६३ २०
 वृषणं धीभिर् असुरं सोमम् ऋतस्य धारया ।
 मती विप्राः सम् अस्वरन् ॥ १ ०६३ २१
 पवस्व देवायुषग् इन्द्रं गच्छतु ते मदः ।
 वायुम् आ रोह धर्मणा ॥ १ ०६३ २२
 पवमान नि तोशसे रयिं सोम श्रवाय्यम् ।
 प्रियः समुद्रम् आ विश ॥ १ ०६३ २३

अप॒घ्नन् प॒वसे॒ मृधः॑ क्र॒तुवित् सोम॑ मत्स॒रः ।
 नुद॒स्वादे॒वयुं॑ जन॒म् ॥ १ ०६३ २४
 पव॑माना असृ॒क्षत॒ सोमाः॑ शु॒क्रास॒ इन्द॑वः ।
 अ॒भि वि॒श्वानि॒ काव्या॑ ॥ १ ०६३ २५
 पव॑मानास आ॒शवः॑ शु॒भ्रा असृ॑ग॒म् इन्द॑वः ।
 घ्नन्तो॒ विश्वा॒ अप॒ द्विषः॑ ॥ १ ०६३ २६
 पव॑माना दि॒वस् पर्य॑ अ॒न्तरि॑क्षाद् असृ॒क्षत ।
 पृथि॒व्या अधि॒ सान॑वि ॥ १ ०६३ २७
 पुना॑नः सोम॑ धा॒रये॒न्दो विश्वा॒ अप॒ स्रिधः॑ ।
 ज॒हि रक्षा॑सि सु॒क्रतो ॥ १ ०६३ २८
 अप॒घ्नन् सोम॑ र॒क्षसो॑ ऽभ्य॒ अर्ष॑ क॒निक्र॑दत् ।
 द्युम॑न्तं शु॒ष्मम् उत्त॑मम् ॥ १ ०६३ २९
 अ॒स्मे वसू॑नि धा॒रय॑ सोम॑ दि॒व्यानि॒ पार्थि॑वा ।
 इन्दो॒ विश्वा॒नि वा॒र्या ॥ १ ०६३ ३०

(७७६)

वृषा॑ सोम॑ द्युमा॒सि वृषा॑ दे॒व वृष॑व्रतः ।
 वृषा॒ धर्मा॑णि दधिषे ॥ १ ०६४ ०१
 वृष्ण॑स् ते वृष्ण॒यं शवो॑ वृषा॒ वनं॑ वृषा॒ मदः॑ ।
 स॒त्यं वृष॑न् वृषेद् असि ॥ १ ०६४ ०२
 अ॒श्वो न च॑क्रदो वृषा॒ सं गा इ॒न्दो सम् अ॑र्वतः ।
 वि नो॑ रा॒ये दुरो॑ वृधि ॥ १ ०६४ ०३
 असृ॒क्षत॒ प्र वा॒जिनो॑ ग॒व्या सोमा॑सो अ॒श्वया ।
 शु॒क्रासो॑ वी॒रया॑शवः ॥ १ ०६४ ०४
 शु॒म्भमा॑ना ऋ॒तायु॑भिर् मृ॒ज्यमा॑ना ग॒भस्त्योः॑ ।
 पव॑न्ते वा॒रे अ॒व्यये॑ ॥ १ ०६४ ०५
 ते विश्वा॑ दा॒शुषे॒ वसु॑ सोमा॑ दि॒व्यानि॒ पार्थि॑वा ।

पवन्ताम् आन्तरिक्ष्या ॥ ९ ०६४ ०६
 पवमानस्य विश्ववित् प्र ते सर्गा असृक्षत ।
 सूर्यस्येव न रश्मयः ॥ ९ ०६४ ०७
 केतुं कृण्वन् दिवस् परि विश्वा रूपाभ्य् अर्षसि ।
 समुद्रः सोम पिन्वसे ॥ ९ ०६४ ०८
 हिन्वानो वाचम् इष्यसि पवमान विधर्मणि ।
 अक्रान् देवो न सूर्यः ॥ ९ ०६४ ०९
 इन्दुः पविष्ट चेतनः प्रियः कवीनाम् मती ।
 सृजद् अश्व रथीर् इव ॥ ९ ०६४ १०
 ऊर्मिर् यस् ते पवित्र आ देवावीः पर्यक्षरत् ।
 सीदन्न ऋतस्य योनिम् आ ॥ ९ ०६४ ११
 स नो अर्ष पवित्र आ मदो यो देवीतमः ।
 इन्द्व् इन्द्राय पीतये ॥ ९ ०६४ १२
 इषे पवस्व धारया मृज्यमानो मनीषिभिः ।
 इन्दो रुचाभि गा इहि ॥ ९ ०६४ १३
 पुनानो वरिवस् कृध्य ऊर्जं जनाय गिर्वणः ।
 हरे सृजान आशिरम् ॥ ९ ०६४ १४
 पुनानो देवीतय इन्द्रस्य याहि निष्कृतम् ।
 द्युतानो वाजिभिर् यतः ॥ ९ ०६४ १५
 प्र हिन्वानास इन्द्वो ऽच्छा समुद्रम् आशवः ।
 धिया जूता असृक्षत ॥ ९ ०६४ १६
 मर्मजानास आयवो वृथा समुद्रम् इन्दवः ।
 अगमन्न ऋतस्य योनिम् आ ॥ ९ ०६४ १७
 परि णो याह्य अस्मयुर् विश्वा वसून् अोजसा ।
 पाहि नः शर्म वीरवत् ॥ ९ ०६४ १८
 मिमाति वह्निर् एतशः पदं युजान ऋक्भिः ।
 प्र यत् समुद्र आहितः ॥ ९ ०६४ १९
 आ यद् योनिं हिण्ययम् आशुर् ऋतस्य सीदति ।

जहात्य् अप्रचेतसः ॥ १ ०६४ २०
अभि वेना अनूषतेयक्षन्ति प्रचेतसः ।
मज्जन्त्य् अविचेतसः ॥ १ ०६४ २१
इन्द्रायिन्दो मरुत्वते पवस्व मधुमत्तमः ।
ऋतस्य योनिम् आसदम् ॥ १ ०६४ २२
तं त्वा विप्रा वचोविदः परि ष्कृण्वन्ति वेधसः ।
सं त्वा मृजन्त्य् आयवः ॥ १ ०६४ २३
रसं ते मित्रो अर्यमा पिबन्ति वरुणः कवे ।
पवमानस्य मरुतः ॥ १ ०६४ २४
त्वं सोम विपश्चितम् पुनानो वाचम् इष्यसि ।
इन्दो सहस्रभर्णसम् ॥ १ ०६४ २५
उतो सहस्रभर्णसं वाचं सोम मखस्युवम् ।
पुनान इन्द्व् आ भर ॥ १ ०६४ २६
पुनान इन्द्व् एषाम् पुरुहूत जनानाम् ।
प्रियः समुद्रम् आ विश ॥ १ ०६४ २७
दविद्युतत्या रुचा परिष्टोभन्त्या कृपा ।
सोमाः शुक्रा गवाशिरः ॥ १ ०६४ २८
हिन्वानो हेतृभिर् यत आ वाजं वाज्य् अक्रमीत् ।
सीदन्तो वनुषो यथा ॥ १ ०६४ २९
ऋधक् सोम स्वस्तये संजग्मानो दिवः क्विः ।
पवस्व सूर्यो दृशे ॥ १ ०६४ ३०

(७७७)

हिन्वन्ति सूरम् उस्रयः स्वसारो जामयस् पतिम् ।
महाम् इन्दुम् महीयुवः ॥ १ ०६५ ०१
पवमान रुचा-रुचा देवो देवेभ्यस् परि ।
विश्वा वसून् आ विश ॥ १ ०६५ ०२

आ पवमान सुष्टुतिं वृष्टिं देवेभ्यो दुवः ।
 इषे पवस्व संयतम् ॥ १ ०६५ ०३
 वृषा ह्य असि भानुना द्युमन्तं त्वा हवामहे ।
 पवमान स्वाध्यः ॥ १ ०६५ ०४
 आ पवस्व सुवीर्यम् मन्दमानः स्वायुध ।
 इहो ष्व ऐन्दव् आ गहि ॥ १ ०६५ ०५
 यद् अद्भिः परिषिच्यसे मृज्यमानो गभस्त्योः ।
 दृणा सधस्थम् अशुषे ॥ १ ०६५ ०६
 प्र सोमाय व्यश्ववत् पवमानाय गायत ।
 महे सहस्रचक्षसे ॥ १ ०६५ ०७
 यस्य वर्णम् मधुश्चुतं हरिं हिन्वन्त्य् अद्रिभिः ।
 इन्दुम् इन्द्राय पीतये ॥ १ ०६५ ०८
 तस्य ते वाजिनो वयं विश्वा धनानि जिग्युषः ।
 सखित्वम् आ वृणीमहे ॥ १ ०६५ ०९
 वृषा पवस्व धारया मरुत्वते च मत्सरः ।
 विश्वा दधान ओजसा ॥ १ ०६५ १०
 तं त्वा धर्तारम् ओण्यो ३ : पवमान स्वर्दृशम् ।
 हिन्वे वाजेषु वाजिनम् ॥ १ ०६५ ११
 अया चित्तो विपानया हरिः पवस्व धारया ।
 युजं वाजेषु चोदय ॥ १ ०६५ १२
 आ न इन्दो महीम् इषम् पवस्व विश्वदर्शतः ।
 अस्मभ्यं सोम गातुवित् ॥ १ ०६५ १३
 आ कलशा अनूषतेन्दो धाराभिर् ओजसा ।
 एन्द्रस्य पीतये विश ॥ १ ०६५ १४
 यस्य ते मद्यं रसं तीव्रं दुहन्त्य् अद्रिभिः ।
 स पवस्वाभिमातिहा ॥ १ ०६५ १५
 राजा मेधाभिर् ईयते पवमानो मनाव् अधि ।
 अन्तरिक्षेण यातवे ॥ १ ०६५ १६

आ न॑ इ॒न्दो श॒त॒ग्वि॒नं॒ ग॒वा॒म् पो॒षं स्व॒ञ्च्य॑म् ।
 व॒हा भ॒र्ग॒त्ति॑म् ऊ॒तये॑ ॥ १ ०६५ १७
 आ नः॑ सो॒म॒ सहो॑ जु॒वो॑ रू॒पं न व॑र्च॒से भ॒र ।
 सु॒ष्व॒ाणो दे॒व॒वी॒तये॑ ॥ १ ०६५ १८
 अ॒र्षा॑ सो॒म॒ द्यु॒म॒त्त॒मो ऽभि॑ द्रो॒णा॒नि॒ रो॒रु॒वत् ।
 सी॒द॒ञ्छे॒नो न॑ यो॒नि॒म् आ ॥ १ ०६५ १९
 अ॒प्सा इ॒न्द्रा॑य वा॒य॒वे व॑रु॒णाय॑ म॒रु॒द्भ्यः॑ ।
 सो॒मो॑ अ॒र्ष॒ति॒ वि॒ष्ण॒वि ॥ १ ०६५ २०
 इ॒ष॑ तो॒काय॑ नो॒ दध॑द् अ॒स्म॒भ्यं॑ सो॒म॒ वि॒श्व॒तः॑ ।
 आ प॑व॒स्व स॒ह॒स्रि॒णम् ॥ १ ०६५ २१
 ये सो॒मा॑सः प॒रा॒व॒ति॒ ये अ॑र्वा॒व॒ति॑ सु॒न्वि॒रे ।
 ये वा॒दः श॑र्य॒णा॒व॒ति ॥ १ ०६५ २२
 य आ॑र्जी॒कि॒षु कृ॑त्व॒सु॒ ये म॒ध्ये॑ प॒स्त्या॒नाम् ।
 ये वा॒ ज॒ने॒षु प॒ञ्च॒सु ॥ १ ०६५ २३
 ते नो॑ वृ॒ष्टिं दि॒वस् प॒रि॒ प॒व॒न्ता॒म् आ सु॒वी॒र्य॑म् ।
 सु॒वा॒ना दे॒वा॒स इ॒न्द्र॒वः ॥ १ ०६५ २४
 प॒व॒ते ह॑र्य॒तो ह॒रि॑र् गृ॒णा॒नो ज॒म॒द॒ग्नि॒ना ।
 हि॒न्वा॒नो गो॑र् अ॒धि॑ त्व॒चि ॥ १ ०६५ २५
 प्र शु॒क्रा॑सो॑ व॒यो॒जु॒वो॑ हि॒न्वा॒ना॒सो न स॑प्त॒यः ।
 श्री॒णा॒ना अ॒प्सु मृ॑ञ्ज॒त ॥ १ ०६५ २६
 तं त्वा॑ सु॒तेष्व् आ॒भु॒वो॑ हि॒न्वि॒रे दे॒वता॑तये ।
 स प॑व॒स्वा॒नया॑ रु॒चा ॥ १ ०६५ २७
 आ ते॒ दक्ष॑म् म॒यो॒भु॒वं व॒ह्नि॑म् अ॒द्या वृ॑णीमहे ।
 पा॒न्त॒म् आ पु॑रु॒स्पृ॒हम् ॥ १ ०६५ २८
 आ म॒न्द्र॑म् आ व॒रे॒ण्य॑म् आ वि॒प्र॒म् आ म॑नी॒षि॒णम् ।
 पा॒न्त॒म् आ पु॑रु॒स्पृ॒हम् ॥ १ ०६५ २९
 आ र॒यि॑म् आ सु॒चे॒तु॒न्म आ सु॑क्र॒तो त॒नूष्व् आ ।
 पा॒न्त॒म् आ पु॑रु॒स्पृ॒हम् ॥ १ ०६५ ३०

(७७८)

पवस्व विश्वचर्षणे ऽभि विश्वानि काव्या ।
सखा सखिभ्य ईड्यः ॥ १ ०६६ ०१
ताभ्यां विश्वस्य राजसि ये पवमान धामनी ।
प्रतीची सोम तस्थतुः ॥ १ ०६६ ०२
परि धामानि यानि ते त्वं सोमासि विश्वतः ।
पवमान ऋतुभिः कवे ॥ १ ०६६ ०३
पवस्व जनयन्न इषो ऽभि विश्वानि वार्या ।
सखा सखिभ्य ऊतये ॥ १ ०६६ ०४
तव शुक्रासो अर्चयो दिवस् पृष्ठे वि तन्वते ।
पवित्रं सोम धामभिः ॥ १ ०६६ ०५
तवेमे सप्त सिन्धवः प्रशिषं सोम सिस्रते ।
तुभ्यं धावन्ति धेनवः ॥ १ ०६६ ०६
प्र सोम याहि धारया सुत इन्द्राय मत्सरः ।
दधानो अक्षिति श्रवः ॥ १ ०६६ ०७
सम् उ त्वा धीभिर् अस्वरन् हिन्वतीः सप्त जामयः ।
विप्रम् आज्ञा विवस्वतः ॥ १ ०६६ ०८
मृजन्ति त्वा सम् अगुवो ऽव्ये जीराव् अधि ष्वणि ।
रेभो यद् अज्यसे वने ॥ १ ०६६ ०९
पवमानस्य ते कवे वाजिन् सर्गा असृक्षत ।
अर्वन्तो न श्रवस्यवः ॥ १ ०६६ १०
अच्छा कोशम् मधुश्चुतम् असृग्रं वारे अव्यये ।
अवावशन्त धीतयः ॥ १ ०६६ ११
अच्छा समुद्रम् इन्दवो ऽस्तं गावो न धेनवः ।
अगमन्न ऋतस्य योनिम् आ ॥ १ ०६६ १२
प्र ण इन्दो महे रण आपो अर्षन्ति सिन्धवः ।

यद् गोभिर् वासयिष्यसे ॥ १ ०६६ १३
 अस्य ते सख्ये वयम् इयक्षन्तस् त्वोतयः ।
 इन्दो सखित्वम् उग्रमसि ॥ १ ०६६ १४
 आ पवस्व गविष्टये महे सोम नृचक्षसे ।
 एन्द्रस्य जठरे विश ॥ १ ०६६ १५
 महा असि सोम ज्येष्ठ उग्राणाम् इन्द्र ओजिष्ठः ।
 युध्वा सञ् छञ्ज जिगेथ ॥ १ ०६६ १६
 य उग्रेभ्यश् चिद् ओजीयाञ् छूरेभ्यश् चिच् छूरतरः ।
 भूरिदाभ्यश् चिन् महीयान् ॥ १ ०६६ १७
 त्वं सोम सूर एषस् तोकस्य साता तनूनाम् ।
 वृणीमहे सख्याय वृणीमहे युज्याय ॥ १ ०६६ १८
 अग्न आयूषि पवस आ सुवोर्जम् इषं च नः ।
 आरे बाधस्व दुच्छुनाम् ॥ १ ०६६ १९
 अग्निर् ऋषिः पवमानः पाञ्चजन्यः पुरोहितः ।
 तम् ईमहे महागयम् ॥ १ ०६६ २०
 अग्ने पवस्व स्वपा अस्मे वर्चः सुवीर्यम् ।
 दधद् रयिम् मयि पोषम् ॥ १ ०६६ २१
 पवमानो अति सिधो ऽभ्यर्षति सुष्टुतिम् ।
 सूरौ न विश्वदर्शतः ॥ १ ०६६ २२
 स मर्मज्ञान आयुभिः प्रयस्वान् प्रयसे हितः ।
 इन्द्रो अत्यो विचक्षणः ॥ १ ०६६ २३
 पवमान ऋतम् बृहच् छुक्रं ज्योतिर् अजीजनत् ।
 कृष्णा तमांसि जङ्घनत् ॥ १ ०६६ २४
 पवमानस्य जङ्घतो हरेश् चन्द्रा असृक्षत ।
 जीरा अजिरशोचिषः ॥ १ ०६६ २५
 पवमानो रथीतमः शुभ्रेभिः शुभ्रशस्तमः ।
 हरिश्चन्द्रो मरुद्गणः ॥ १ ०६६ २६
 पवमानो व्य् अश्ववद् रश्मिभिर् वाजसातमः ।

दधत् स्तोत्रे सुवीर्यम् ॥ १ ०६६ २७
 प्र सुवान इन्द्रर् अक्षाः पवित्रम् अत्य् अव्ययम् ।
 पुनान इन्द्रर् इन्द्रम् आ ॥ १ ०६६ २८
 एष सोमो अधि त्वचि गवां क्रीळत्य् अद्रिभिः ।
 इन्द्रम् मदाय जोहुवत् ॥ १ ०६६ २९
 यस्य ते द्युम्वत् पयः पवमानाभृतं दिवः ।
 तेन नो मृळ जीवसे ॥ १ ०६६ ३०

(७७९)

त्वं सोमासि धार्युर् मन्द्र ओजिष्ठो अध्वरे ।
 पवस्व मंह्यद्रायिः ॥ १ ०६७ ०१
 त्वं सुतो नृमादनो दधन्वान् मत्सरिन्तमः ।
 इन्द्राय सूरिर् अन्धसा ॥ १ ०६७ ०२
 त्वं सुष्वाणो अद्रिभिर् अभ्य् अर्ष कनिक्रदत् ।
 द्युमन्तं शुष्मम् उत्तमम् ॥ १ ०६७ ०३
 इन्द्रर् हिन्वानो अर्षति तिरो वाराण्य् अव्यया ।
 हरिर् वाजम् अचिक्रदत् ॥ १ ०६७ ०४
 इन्द्रो व्य् अव्यम् अर्षसि वि श्रवांसि वि सौभगा ।
 वि वाजान् सोम गोमतः ॥ १ ०६७ ०५
 आ न इन्द्रो शतगिवनं रयिं गोमन्तम् अश्विनम् ।
 भरा सोम सहस्रिणम् ॥ १ ०६७ ०६
 पवमानास इन्द्रवस् तिरः पवित्रम् आशवः ।
 इन्द्रं यामेभिर् आशत ॥ १ ०६७ ०७
 ककुहः सोम्यो रस इन्द्रर् इन्द्राय पूर्व्यः ।
 आयुः पवत आयवे ॥ १ ०६७ ०८
 हिन्वन्ति सूरम् उस्रयः पवमानम् मधुश्चुतम् ।
 अभि गिरा सम् अस्वरन् ॥ १ ०६७ ०९

अ॒वि॒ता नो॑ अ॒जाश्च॑! पू॒षा या॑मनि-या॒मनि॑ ।
 आ भ॑क्षत् क॒न्यासु॑ नः ॥ १ ०६७ १०
 अ॒यं सोमः॑ क॒पर्दि॑ने॒ घृतं॑ न प॒वते॑ मधु॑ ।
 आ भ॑क्षत् क॒न्यासु॑ नः ॥ १ ०६७ ११
 अ॒यं त॑ आघृ॒णे सु॒तो घृतं॑ न प॒वते॑ शुचि॑ ।
 आ भ॑क्षत् क॒न्यासु॑ नः ॥ १ ०६७ १२
 वा॒चो ज॒न्तुः क॑वी॒नाम् प॑व॒स्व सोम॑ धार॒या ।
 दे॒वेषु॑ रत्न॒धा असि॑ ॥ १ ०६७ १३
 आ क॒लशेषु॑ धावति श्ये॒नो वर्म॑ वि गा॒हते॑ ।
 अ॒भि द्रो॑णा क॒निक्र॑दत् ॥ १ ०६७ १४
 परि॒ प्र सोम॑ ते रसो ऽस॒र्जि क॒लशे॑ सु॒तः ।
 श्ये॒नो न त॒क्तो अ॑र्षति ॥ १ ०६७ १५
 प॑व॒स्व सोम॑ म॒न्दय॑न् इन्द्रा॒य मधु॑मत्तमः ॥ १ ०६७ १६
 असृ॑ग्रन् दे॒ववी॑तये वाज॒यन्तो॒ रथा॑ इव ॥ १ ०६७ १७
 ते सु॒तासो॑ म॒दिन्त॑माः शु॒क्रा वा॒युम् असृ॑क्षत ॥ १ ०६७ १८
 ग्रा॒व्णा तु॒न्नो अ॒भिष्टु॑तः प॒वित्रं॑ सोम गच्छ॒सि ।
 दध॑त् स्तो॒त्रे सु॒वीर्य॑म् ॥ १ ०६७ १९
 ए॒ष तु॒न्नो अ॒भिष्टु॑तः प॒वित्र॑म् अति॑ गा॒हते॑ ।
 र॒क्षो॒हा वा॒रम् अ॒व्यय॑म् ॥ १ ०६७ २०
 यद् अ॒न्ति यच् च॑ दूर॒के भ॑यं वि॒न्दति॑ माम् इ॒ह ।
 प॑व॒मान॒ वि तज् ज॑हि ॥ १ ०६७ २१
 प॑व॒मानः॒ सो अ॒द्य नः॑ प॒वित्रे॑ण विच॑र्षणिः ।
 यः पो॒ता स पु॑नातु नः ॥ १ ०६७ २२
 यत् ते॑ प॒वित्र॑म् अ॒र्चिष्य॑ अ॒ग्ने वि॒त॑तम् अ॒न्तर् आ॑ ।
 ब्र॒ह्म ते॑न॑ पु॒नीहि॑ नः ॥ १ ०६७ २३
 यत् ते॑ प॒वित्र॑म् अ॒र्चि॒वद् अ॒ग्ने ते॑न॑ पु॒नीहि॑ नः ।
 ब्र॒ह्म॒स॒वैः पु॑नीहि नः ॥ १ ०६७ २४
 उ॒भाभ्या॑ दे॒व स॒वितः॑ प॒वित्रे॑ण स॒वेन॑ च ।

माम् पुनीहि विश्वतः! ॥ १ ०६७ २५
त्रिभिष् द्वं देव सवितर् वर्षिष्ठैः सोम धामभिः ।
अग्ने दक्षैः! पुनीहि नः ॥ १ ०६७ २६
पुनन्तु मां देवजनाः पुनन्तु वसवो धिया ।
विश्वे देवाः पुनीत मा जातवेदः पुनीहि मा ॥ १ ०६७ २७
प्र प्यायस्व प्र स्यन्दस्व सोम विश्वेभिर् अंशुभिः! ।
देवेभ्य उत्तमं हविः ॥ १ ०६७ २८
उप प्रियम् पनिप्रतं युवानम् आहुतीवृधम् ।
अगन्म बिभ्रतो नमः! ॥ १ ०६७ २९
अलाय्यस्य परशुर् ननाश तम् आ पवस्व देव सोम ।
आखुं चिद् एव देव सोम ॥ १ ०६७ ३०
यः पावमानीर् अध्येत्य ऋषिभिः सम्भृतं रसम् ।
सर्वं स पूतम् अस्नाति स्वदितम् मातरिश्चना ॥ १ ०६७ ३१
पावमानीर् यो अध्येत्य ऋषिभिः सम्भृतं रसम् ।
तस्मै सरस्वती दुहे क्षीरं सर्पिर् मधूदकम् ॥ १ ०६७ ३२

(७८०)

प्र देवम् अच्छ्वा मधुमन्त इन्दवो ऽसिष्यदन्त गाव आ न धेनवः! ।
बर्हिषदो वचनावन्त ऊर्धभिः परिस्रुतम् उस्त्रिया निर्णिजं धिरे ॥ १ ०६८ ०१
स रोरुवद् अभि पूर्वा अचिक्रदद् उपारुहः! श्रथयन् स्वादते हरिः! ।
तिरः पवित्रम् परियन् उरु ज्रयो नि शर्याणि दधते देव आ वरम् ॥ १ ०६८ ०२
वि यो ममे यम्या संयती मदः! साकवृधा पयसा पिन्वद् अक्षिता ।
मही अपारे रजसी विवेविदद् अभिव्रजन् अक्षितम् पाज आ ददे ॥ १ ०६८ ०३
स मातरा विचरन् वाजयन् अपः प्र मेधिरः स्वधया पिन्वते पदम् ।
अंशुर् यवेन पिपिशे यतो नृभिः सं जामिभिर् नसति रक्षति शिरः! ॥ १ ०६८ ०४
सं दक्षेण मनसा जायते क्विर् ऋतस्य गर्भो निहितो यमा परः ।
यूना ह सन्ता प्रथमं वि जज्ञतुर् गुहा हितं जनिम् नेमम् उद्यतम् ॥ १ ०६८ ०५

मन्द्रस्य॑ रूपं विविदुर् मनीषिणः॑ श्येनो यद् अन्धो॑ अभरत् परावतः॑ ।
 तम् मर्जयन्त सुवृधं॑ नदीष्व् आः॒ उ॒शन्तम् अंशुम्॑ परि॒यन्तम् ऋग्मियम्॑ ॥ १ ०६८ ०६
 त्वाम् मृजन्ति॑ दश॒ योषणः॑ सुतं सोम॑ ऋषिभिर् मतिभिर् धीतिभिर् हितम् ।
 अव्यो॑ वारेभिर् उ॒त दे॒वहू॑तिभिर् नृभिर् यतो वाजम् आ द॑र्षि सा॒तये॑ ॥ १ ०६८ ०७
 परि॒प्रयन्तं॑ व॒य्यं सुष॑सदं सोमम् मनीषा॑ अभ्य् अनूषत॑ स्तुभः॑ ।
 यो धार॑या मधुमाः॒ ऊर्मिणा॑ दि॒व इय॑ति वाचं॑ रयिषाळ् अमर्त्यः॑ ॥ १ ०६८ ०८
 अ॒यं दि॒व इय॑ति वि॒श्वम् आ रजः॑ सोमः॑ पु॒नानः॑ क॒लशेषु॑ सीदति ।
 अ॒द्भिर् गोभिर् मृ॒ज्यते॑ अ॒द्रिभिः॑ सु॒तः पु॒नान॑ इन्द्रुर् वरि॑वो विदत् प्रि॒यम् ॥ १ ०६८
 ०९

ए॒वा नः॑ सोम परिषिच्यमानो॑ वयो॒ दध॑च् चि॒त्रत॑मम् पवस्व ।
 अ॒द्वेषे॑ द्यावापृथि॒वी हु॑वम॒ देवा॑ ध॒त्त र॒यिम् अ॒स्मे सु॒वीर॑म् ॥ १ ०६८ १०

(७८१)

इ॒षुर् न धन्व॑न् प्रति॑ धीयते म॒तिर् व॒त्सो न मा॒तुर् उप॑ स॒र्ज्य ऊ॒र्धनि॑ ।
 उ॒रुधा॑रेव दुहे॒ अग्र॑ आय॒त्य् अस्य॑ व्र॒तेष्व् अपि॑ सोम॑ इष्यते ॥ १ ०६९ ०१
 उपो॑ म॒तिः पृ॒च्यते॑ सि॒च्यते॑ मधु॑ म॒न्द्राज॑नी चोदते अ॒न्तर् आ॒सनि॑ ।
 पव॑मानः संत॒निः प्र॑घ्नताम् इ॒व मधु॑मान् द्र॒प्सः परि॑ वार॒म् अ॑र्षति ॥ १ ०६९ ०२
 अव्ये॑ वधू॒युः प॑वते परि॑ त्वचि श्र॒थ्नीते॑ न॒प्तीर् अ॒दिते॑र् ऋ॒तं य॑ते ।
 हरि॑र् अक्रान् य॒जतः॑ सं॒यतो॑ मदो॑ नृ॒म्णा शि॒शानो॑ महिषो न शो॒भते ॥ १ ०६९ ०३
 उ॒क्षा मि॑माति॒ प्रति॑ यन्ति धे॒नवो॑ दे॒वस्य॑ दे॒वीर् उप॑ यन्ति निष्कृतम् ।
 अ॒त्य् अ॒क्रमी॑द् अ॒र्जुनं॑ वार॒म् अ॒व्यय॑म् अ॒त्कं न नि॒क्तम् परि॑ सोमो॑ अव्यत ॥ १ ०६९
 ०४

अमृ॑क्तेन रु॒शता॑ वास॒सा हरि॑र् अम॒र्त्यो निर्णि॑जानः परि॑ व्यत ।
 दि॒वस् पृ॒ष्ठम् ब॒र्हणा॑ निर्णि॒जे कृ॑तोप॒स्तर॑णं च॒म्वोर् नभ॑स्मयम् ॥ १ ०६९ ०५
 सूर्य॑स्येव र॒श्मयो॑ द्रावयि॒त्तवो॑ मत्स॒रासः॑ प्र॒सुपः॑ सा॒कम् ई॑रते ।
 तन्तु॑ त॒तम् परि॑ सर्गा॑स आ॒शवो॑ नेन्द्रा॑द् ऋ॒ते प॑वते धाम॒ किं च॑न ॥ १ ०६९ ०६
 सि॒न्धोर् इव॑ प्र॒वणे॑ नि॒म्न आ॒शवो॑ वृष॑च्युता॒ मदा॑सो गा॒तुम् आ॑शत ।

शं नो निवेशे द्विपदे चतुष्पदे ऽस्मे वाजाः! सोम तिष्ठन्तु कृष्टयः! ॥ १ ०६१ ०७
 आ नः पवस्व वसुमद् धिरण्यवद् अश्वावद् गोमद् यवमत् सुवीर्यम् ।
 यूयं हि सोम पितरो मम स्थन दिवो मुर्धानः प्रस्थिता वयस्कृतः! ॥ १ ०६१ ०८
 एते सोमाः पवमानास इन्द्रं रथा इव प्र ययुः सातिम् अच्छ ।
 सुताः पवित्रम् अति यन्त्य् अव्यं हित्वी वत्रिं हरितो वृष्टिम् अच्छ ॥ १ ०६१ ०९
 इन्द्रव् इन्द्राय बृहते पवस्व सुमृळीको अनवद्यो रिशादाः ।
 भरा चन्द्राणि गृणते वसूनि देवैर् द्यावापृथिवी प्रावतं नः ॥ १ ०६१ १०

(७८२)

त्रिर् अस्मै सप्त धेनवो दुदुहे सत्याम् आशिरम् पूर्व्ये व्योमनि ।
 चत्वार्य् अन्या भुवनानि निर्णिजे चारुणि चक्रे यद् ऋतैर् अवर्धत ॥ १ ०७० ०१
 स भिक्षमाणो अमृतस्य चारुण उभे द्यावा काव्येना वि शश्रथे ।
 तेजिष्ठा अपो मंहना परि व्यत यदी देवस्य श्रवसा सदो विदुः ॥ १ ०७० ०२
 ते अस्य सन्तु केतवो ऽमृत्यवो ऽदाभ्यासो जनुषी उभे अनु ।
 येभिर् नृम्णा च देव्या च पुनत आद् इद् राजानम् मनना अगृभ्णत ॥ १ ०७० ०३
 स मृज्यमानो दशभिः सुकर्मभिः प्र मध्यमासु मातृषु प्रमे सचा ।
 व्रतानि पानो अमृतस्य चारुण उभे नृचक्षा अनु पश्यते विशौ ॥ १ ०७० ०४
 स मर्मजान इन्द्रियाय धायस ओभे अन्ता रोदसी हर्षते हितः ।
 वृषा शुष्मेण बाधते वि दुर्मतीर् आदेदिशानः शयहिव शुरुधः! ॥ १ ०७० ०५
 स मातरा न ददृशान उस्त्रियो नानदद् एति मरुताम् इव स्वनः ।
 जानन्न ऋतम् प्रथमं यत् स्वर्णस्म प्रशस्तये कम् अवृणीत सुक्रतुः! ॥ १ ०७० ०६
 स्वति भीमो वृषभस् तविष्यया शृङ्गे शिशानो हरिणी विचक्षणः ।
 आ योनिं सोमः सुकृतं नि षीदति गव्ययी त्वग् भवति निर्णिग् अव्ययी ॥ १ ०७० ०७
 शुचिः पुनानस् तन्वम् अरेपसम् अव्ये हरिर् न्य् अधाविष्ट सानवि ।
 जुष्टो मित्राय वरुणाय वायवे त्रिधातु मधु क्रियते सुकर्मभिः ॥ १ ०७० ०८
 पवस्व सोम देववीतये वृषेन्द्रस्य हार्दि सोमधानम् आ विश ।
 पुरा नो बाधाद् दुरिताति पारय क्षेत्रविद् धि दिश आहा विपृच्छते ॥ १ ०७० ०९

ह॒तो न स॒त्तिर् अ॒भि वाज॑म् अ॒र्षेन्द्र॑स्ये॒न्दो ज॒ठर॑म् आ प॒वस्व ।
ना॒वा न सि॒न्धुम् अति॑ प॒र्षि वि॒द्वाञ् छ॒रो न यु॒ध्यन् अव॑ नो नि॒द स्पः॑ ॥ ९ ०७० १०

(७८३)

आ दक्षि॑णा सृ॒ज्यते शु॒ष्य आ ३॑ सद॒ वेति॑ द्रु॒हो र॒क्षसः॑ पा॒ति जागृ॑विः ।
हरि॑र् ओ॒पशं कृ॑णुते न॒भस् पय॑ उप॒स्तरे॑ च॒म्बो ३॑ र् ब्रह्म॑ नि॒र्णिजे॑ ॥ ९ ०७१ ०१
प्र कृ॑ष्टि॒हेव॑ शू॒ष एति॑ रो॒रुवद् असुर्य॑ १॑ व॒र्णं नि रि॑णीते अस्य॒ तम् ।
जहा॑ति व॒त्रिम् पि॒तुर् एति॑ निष्कृतम् उ॒पप्रु॑तं कृ॒णुते नि॒र्णिजं॑ तना॑ ॥ ९ ०७१ ०२
अ॒द्रिभिः सु॒तः प॑वते ग॒भस्त्यो॑र् वृषा॒यते॑ न॒भसा॑ वे॒पते म॒ती ।
स मो॑दते न॒सते॑ सा॒धते गि॒रा ने॑न॒क्ते अ॒प्सु यज॑ते॒ परी॑मणि ॥ ९ ०७१ ०३
परि॑ द्यु॒क्षं सह॑सः प॒र्वता॑वृ॒धम् मध्वः॑ सि॒ञ्चन्ति॑ ह॒र्म्यस्य॑ स॒क्षणि॑म् ।
आ यस्मि॑न् गावः॑ सु॒हुता॑द ऊ॒र्धनि॑ मूर्ध॒ञ् छ्री॑णन्त्य् अ॒ग्रियं॑ वरी॒मभिः ॥ ९ ०७१ ०४
सम् ई॒ रथं॑ न भुरि॒जोर् अ॑हेष॒त दश॑ स्वसा॒रो अ॑दि॒तेर् उ॒पस्थ॑ आ ।
जिगा॑द् उप॑ ज॒यति॑ गो॒र् अ॒पी॒च्यम् प॒दं यद् अ॑स्य म॒तुथा॑ अजी॒जनन् ॥ ९ ०७१ ०५
श्ये॒नो न यो॑निं सद॒नं धि॒या कृतं॑ हि॒रण्य॑यम् आ॒सदं॑ दे॒व एष॑ति ।
ए रि॑णन्ति ब॒र्हिषि॑ प्रि॒यं गि॒राश्चो॑ न दे॒वाः अप्य॑ एति॒ यज्ञि॑यः॑ ॥ ९ ०७१ ०६
परा॑ व्यक्तो अ॒रुषो॑ दि॒वः क॒विर् वृषा॑ त्रि॒पृष्ठो॑ अ॒नविष्ट॑ गा अ॒भि ।
सह॑स्र॒णीति॑र् यतिः॑ परा॒यती॑ रे॒भो न पु॒र्वीर् उ॒षसो॑ वि रा॒जति ॥ ९ ०७१ ०७
त्वे॒ष रू॒पं कृ॑णुते व॒र्णो॑ अ॒स्य स॑ यत्राश॒यत् समृ॑ता॒ सेध॑ति स्त्रि॒धः ।
अ॒प्सा या॑ति स्व॒धया॑ दै॒व्यं ज॒नं सं सु॑ष्टुती न॒सते॑ सं गोअ॒ग्रया ॥ ९ ०७१ ०८
उ॒क्षेव॑ यू॒था परि॑यन् अ॒रावी॑द् अ॒धि त्वि॒षीर् अ॒धित॑ सूर्य॑स्य ।
दि॒व्यः सु॑प॒र्णो ऽव॑ चक्ष॒त क्षां॑ सोमः॒ परि॑ क्रतु॒ना प॑श्यते॒ जाः ॥ ९ ०७१ ०९

(७८४)

हरि॑म् मृ॒जन्त्य् अ॒रुषो॑ न यु॒ज्यते॑ सं धे॒नुभिः॑ क॒लशे॑ सोमो॑ अ॒ज्यते ।
उद् वाच॑म् ई॒रय॑ति हि॒न्वते॑ म॒ती पु॑रु॒ष्टुत॑स्य॒ कति॑ चित् परि॒प्रियः॑ ॥ ९ ०७२ ०१

साकं वदन्ति बहवो मनीषिण इन्द्रस्य सोमं जठरे यद् आदुहुः ।
यदी मृजन्ति सुगभस्तयो नरः सनीळाभिर् दशभिः काम्यम् मधु ॥ १ ०७२ ०२
अरममाणो अत्य् एति गा अभि सूर्यस्य प्रियं दुहितुस् तिरो रवम् ।
अन्व अस्मै जोषम् अमरद् विनंगुसः सं द्वयीभिः स्वसृभिः क्षेति जामिभिः ॥ १
०७२ ०३

नृधूतो अद्रिषुतो बर्हिषि प्रियः पतिर् गवाम् प्रदिव इन्द्रर् ऋत्वियः ।
पुरधिवान् मनुषो यज्ञसार्धनः शुचिर् धिया पवते सोम इन्द्र ते ॥ १ ०७२ ०४
नृबाहुभ्यां चोदितो धारया सुतो ऽनुष्वधम् पवते सोम इन्द्र ते ।
आप्राः ऋतून् सम् अजैर् अध्वरे मतीर् वेर् न दूषच् चम्बो ३ र् आसद्द धरिः ॥ १
०७२ ०५

अंशुं दुहन्ति स्तनयन्तम् अक्षितं कविं कवयो ऽपसो मनीषिणः ।
सम् ई गावो मतयो यन्ति संयतं ऋतस्य योना सदन पुनर्भुवः ॥ १ ०७२ ०६
नाभा पृथिव्या धरुणो महो दिवोऽपाम् उर्मौ सिन्धुष्व् अन्तर् उक्षितः ।
इन्द्रस्य वज्रो वृषभो विभूवसुः सोमो हृदे पवते चारु मत्सरः ॥ १ ०७२ ०७
स तू पवस्व परि पार्थिवं रज स्तोत्रे शिक्षन् आधून्वते च सुक्रतो ।
मा नो निर् भाग् वसुनः सादनस्पृशो रयिम् पिशङ्गम् बहुलं वसीमहि ॥ १ ०७२ ०८
आ तू न इन्दो शतदात्त्व अश्व्यं सहस्रदातु पशुमद् धिरण्यवत् ।
उप मास्व बृहती रेवतीर् इषो ऽधि स्तोत्रस्य पवमान नो गहि ॥ १ ०७२ ०९

(७८५)

स्रक्के द्रप्सस्य धमतः सम् अस्वरन् ऋतस्य योना सम् अरन्त नाभयः ।
त्रीन् स मूर्ध्ना असुरश् चक्र आरभे सत्यस्य नावः सुकृतम् अपीपरन् ॥ १ ०७३ ०१
सम्यक् सम्यच्चो महिषा अहेषत सिन्धोर् उर्माव् अधि वेना अवीविपन् ।
मधोर् धाराभिर् जनयन्तो अर्कम् इत् प्रियाम् इन्द्रस्य तन्वम् अवीवृधन् ॥ १ ०७३
०२

पवित्रवन्तः परि वाचम् आसते पितृषाम् प्रत्नो अभि रक्षति व्रतम् ।
महः समुद्रं वरुणस् तिरो दधे धीरा इच् छेकुर् धरुणेष्व् आरभम् ॥ १ ०७३ ०३

सहस्रधारे ऽव ते सम् अस्वरन् दिवो नाके मधुजिह्वा असञ्चतः ।
 अस्य स्पशो न नि मिषन्ति भूर्णयः पदे-पदे पाशिनः सन्ति सेतवः ॥ १ ०७३ ०४
 पितुर् मातुर् अध्ये आ ये समस्वरन् ऋचा शोचन्तः संदहन्तो अव्रतान् ।
 इन्द्रद्विष्टाम् अप धमन्ति मायया त्वचम् असिक्रीम् भूमनो दिवस् परि ॥ १ ०७३ ०५
 प्रत्नान् मानाद् अध्ये आ ये समस्वरञ् छलोकयन्त्रासो रभसस्य मन्तवः ।
 अपानक्षासो बधिरा अहासत ऋतस्य पन्थां न तरन्ति दुष्कृतः ॥ १ ०७३ ०६
 सहस्रधारे वितते पवित्र आ वाचम् पुनन्ति कवयो मनीषिणः ।
 रुद्रास एषाम् इषिरासो अद्रुह स्पशः स्वञ्चः सुदृशो नृचक्षसः ॥ १ ०७३ ०७
 ऋतस्य गोपा न दभाय सुक्रतुस् त्री ष पवित्रा हृद्य अ ऽन्तर् आ दधे ।
 विद्वान् स विश्वा भुवनाभि पश्यत्य् अवाजुष्टान् विध्यति कर्ते अव्रतान् ॥ १ ०७३ ०८
 ऋतस्य तन्तुर् विततः पवित्र आ जिह्वाया अग्रे वरुणस्य मायया ।
 धीराश् चित् तत् समिनक्षन्त आशतात्रा कर्तम् अव पदात्य् अप्रभुः ॥ १ ०७३ ०९

(७८६)

शिशुर न जातो ऽव चक्रदद् वने स्व ऽ र यद् वाज्य् अरुषः सिषासति ।
 दिवो रेतसा सचते पयोवृधा तम् ईमहे सुमती शर्म सप्रथः ॥ १ ०७४ ०१
 दिवो य स्कम्भो धरुणः स्वातत आपूर्णो अंशुः पर्येति विश्वतः ।
 सेमे मही रोदसी यक्षद् आवृता समीचीने दाधार सम् इषः कविः ॥ १ ०७४ ०२
 महि प्सरः सुकृतं सोम्यम् मधूर्वी गव्यूतिर् अदितेर् ऋतं यते ।
 ईशे यो वृष्टेर् इत उस्त्रियो वृषापां नेता य इतौउतिर् ऋग्मियः ॥ १ ०७४ ०३
 आत्मन्वन् नभो दुह्यते घृतम् पय ऋतस्य नाभिर् अमृतं वि जायते ।
 समीचीनाः सुदानवः प्रीणन्ति तं नरो हितम् अव मेहन्ति पेरवः ॥ १ ०७४ ०४
 अरावीद् अंशुः सचमान ऊर्मिणा देवाव्य ऽ म् मनुषि पिन्वति त्वचम् ।
 दधाति गर्भम् अदितेर् उपस्थ आ येन तोकं च तनयं च धामहे ॥ १ ०७४ ०५
 सहस्रधारे ऽव ता असञ्चतस् तृतीये सन्तु रजसि प्रजावतीः ।
 चतस्रो नाभो निहिता अवो दिवो हविर भरन्त्य् अमृतं घृतञ्चुतः ॥ १ ०७४ ०६
 श्वेतं रूपं कृणुते यत् सिषासति सोमो मीढ्वा असुरो वेद भूमनः ।

धिया शमी सचते सेम् अभि प्रवद् दिवस् कवन्धम् अव दर्षद् उद्रिणम् ॥ १ ०७४ ०७
 अध श्वेतं कलशं गोभिर् अक्तं कार्ष्णन् आ वाज्य् अक्रमीत् ससवान् ।
 आ हिन्विरे मनसा देव्यन्तः कक्षीवते शतहिमाय गोनाम् ॥ १ ०७४ ०८
 अद्भिः सोम पपृचानस्य ते रसो ऽव्यो वारं वि पवमान धावति ।
 स मृज्यमानः क्विभिर् मदिन्तम् स्वदस्वेन्द्राय पवमान पीतये ॥ १ ०७४ ०९

(७८७)

अभि प्रियाणि पवते चनोहितो नामानि यद्दो अधि येषु वर्धते ।
 आ सूर्यस्य बृहतो बृहन् अधि रथं विष्वच्चम् अरुहद् विचक्षणः ॥ १ ०७५ ०१
 ऋतस्य जिह्वा पवते मधु प्रियं वक्ता पतिर् धियो अस्या अदाभ्यः ।
 दधाति पुत्रः पित्रोर् अपीच्य ऋ नामं तृतीयम् अधि रोचने दिवः ॥ १ ०७५ ०२
 अव द्युतानः कलशा अचिक्रदन् नृभिर् येमानः कोश आ हिरण्यये ।
 अभीम् ऋतस्य दोहना अनूषताधि त्रिपृष्ठ उषसो वि राजति ॥ १ ०७५ ०३
 अद्रिभिः सुतो मतिभिश् चनोहितः प्ररोचयन् रोदसी मात्रा शुचिः ।
 रोमाण्य् अव्या समया वि धावति मधोर् धारा पिन्वमाना दिवे-दिवे ॥ १ ०७५ ०४
 परि सोम प्र धन्वा स्वस्तये नृभिः पुनानो अभि वासयाशिरम् ।
 ये ते मदा आहनसो विहायसस् तेभिर् इन्द्रं चोदय दातवे मघम् ॥ १ ०७५ ०५

(७८८)

धर्ता दिवः पवते कृत्व्यो रसो दक्षो देवानाम् अनुमाद्यो नृभिः ।
 हरिः सृजानो अत्यो न सत्वभिर् वृथा पाजांसि कृणुते नदीष्व् आ ॥ १ ०७६ ०१
 शूरो न धत्त आयुधा गभस्त्योः स्व ऋः सिषासन् रथिरो गविष्टिषु ।
 इन्द्रस्य शुष्मम् ईरयन् अपस्युभिर् इन्द्रोर् हिन्वानो अज्यते मनीषिभिः ॥ १ ०७६ ०२
 इन्द्रस्य सोम पवमान ऊर्मिणा तविष्यमाणो जठरेष्व् आ विश ।
 प्र णः पिन्व विद्युद् अभ्रेव रोदसी धिया न वाजा उप मासि शश्वतः ॥ १ ०७६ ०३
 विश्वस्य राजा पवते स्वर्दश ऋतस्य धीतिम् ऋषिषाळ् अवीवशत् ।

यः सूर्यस्यासिरेण मृज्यते पिता मतीनाम् असमष्टकाव्यः ॥ १ ०७६ ०४
वृषेव यूथा परि कोशम् अर्षस्य अपाम् उपस्थे वृषभः कनिक्रदत् ।
स इन्द्राय पवसे मत्सरिन्तमो यथा जेषाम् समिथे त्वोतयः ॥ १ ०७६ ०५

(७८९)

एष प्र कोशे मधुमाः अचिक्रदद् इन्द्रस्य वज्रो वपुषो वपुष्टरः ।
अभीम् ऋतस्य सुदुघा घृतश्रुतो वाश्रा अर्षन्ति पयसेव धेनवः ॥ १ ०७७ ०१
स पूर्व्यः पवते यं दिवस् परि श्येनो मथायद् इषितस् तिरो रजः ।
स मध्व आ युवते वेविजान इत् कृशानोर् अस्तुर मनसाह बिभ्युषा ॥ १ ०७७ ०२
ते नः पूर्वास उपरास इन्द्रवो महे वाजाय धन्वन्तु गोमते ।
ईक्षेण्यासो अह्यो इ न चारवो ब्रह्म-ब्रह्म ये जुजुषुर् हविर-हविः ॥ १ ०७७ ०३
अयं नो विद्वान् वनवद् वनुष्यत इन्दुः सत्राचा मनसा पुरुष्टुतः ।
इन्द्रस्य यः सदेन गर्भम् आदधे गवाम् उरुब्जम् अभ्य अर्षति ब्रजम् ॥ १ ०७७ ०४
चक्रिर् दिवः पवते कृत्व्यो रसो महाः अदब्धो वरुणो हुरुग् यते ।
असावि मित्रो वृजनेषु यज्ञियो ऽत्यो न यूथे वृषयुः कनिक्रदत् ॥ १ ०७७ ०५

(७९०)

प्र राजा वाचं जनयन् असिष्यदद् अपो वसानो अभि गा इयक्षति ।
गृष्णाति रिप्रम् अविर् अस्य तान्वा शुद्धो देवानाम् उप याति निष्कृतम् ॥ १ ०७८ ०१
इन्द्राय सोम परि पिच्यसे नृभिर् नृचक्षा ऊर्मिः कविर् अज्यसे वने ।
पूर्वीर् हि ते स्रुतयः सन्ति यातवे सहस्रम् अश्वा हरयश् चमूषदः ॥ १ ०७८ ०२
समुद्रिया अप्सरसो मनीषिणम् आसीना अन्तर् अभि सोमम् अक्षरन् ।
ता ई हिन्वन्ति हर्म्यस्य सक्षणिं याचन्ते सुम्नम् पवमानम् अक्षितम् ॥ १ ०७८ ०३
गोजिन् नः सोमो रथजिद् धिरण्यजित् स्वर्जिद् अब्जित् पवते सहस्रजित् ।
यं देवासंश् चक्रिरे पीतये मदं स्वादिष्ठं द्रप्सम् अरुणम् मयोभुवम् ॥ १ ०७८ ०४
एतानि सोम पवमानो अस्मयुः सत्यानि कृण्वन् द्रविणान्य् अर्षसि ।

ज॒हि शत्रु॑म् अ॒न्तिके॑ दू॒रके॑ च॒ य उ॒र्वी ग॒व्यूति॑म् अ॒भयं॑ च नस् कृधि ॥ १ ०७८ ०५

(७९१)

अ॒चो॒दसो॑ नो ध॒न्वन्त् इ॒न्दवः॑ प्र सु॒वा॒नासो॑ बृ॒हद्वि॑वेषु ह॒रयः॑ ।
वि च॒ नश॑न् न इ॒षो अ॒रा॒तयो॑ ऽ॒र्यो न॑शन्त॒ सनि॑षन्त॒ नो धि॒यः! ॥ १ ०७९ ०१
प्र णो॑ ध॒न्वन्त् इ॒न्दवो॑ म॒दच्यु॑तो॒ धना॑ वा॒ येभि॑र् अ॒र्वतो॑ जु॒नीम॑सि ।
ति॒रो म॑र्त॒स्य क॑स्य॒ चित् परि॑हृतिं॒ वयं॑ ध॒नानि॑ वि॒श्वधा॑ भ॒रेम॑हि ॥ १ ०७९ ०२
उ॒त स्व॑स्या॒ अ॒रा॒त्या अ॒रिर् हि ष॑ उ॒तान्य॑स्या॒ अ॒रा॒त्या वृ॑को॒ हि षः॑ ।
ध॒न्वन् न॑ तृ॒ष्णा स॑म् अ॒रीत॑ ताः॒ अभि॑ सोम॑ ज॒हि प॑व॒मान॑ दुरा॒ध्यः ॥ १ ०७९ ०३
दि॒वि ते॑ नाभा॑ प॒रमो॑ य आ॒ददे॑ पृथि॒व्यास् ते॑ रु॒रुहूः॑ सा॒नवि॑ क्षिपः! ।
अ॒द्र॒यस् त्वा ब॑प्सति॒ गोर् अधि॑ त्व॒च्य अ ॑ ऽप्सु त्वा॒ हस्तै॑र् दु॒दुहू॑र् म॒नीषि॑णः! ॥ १
०७९ ०४

ए॒वा त॑ इ॒न्दो सु॒भ्वं सु॑पे॒शसं॑ रसं॑ तु॒ज्जन्ति॑ प्रथ॒मा अ॑भि॒श्रियः॑ ।
नि॒द॑नि॒दम् प॑व॒मान॑ नि ता॒रिष॑ आ॒विस् ते॑ शु॒ष्मो भ॑वतु प्रि॒यो म॑दः! ॥ १ ०७९ ०५

(७९२)

सोम॑स्य॒ धारा॑ प॒वते॑ नृ॒चक्ष॑स ऋ॒तेन॑ दे॒वान् ह॑वते दि॒वस् परि॑ ।
बृ॒हस्प॑ते॒ खथे॑ना॒ वि दि॑द्युते॒ समु॑द्रा॒सो न॑ स॒र्वना॑नि वि॒व्यचुः॑ ॥ १ ०८० ०१
यं त्वा॑ वा॒जिन् अ॒घ्या अ॒भ्य् अ॒नूष॑तायो॒हतं॑ यो॒निम् आ॑ रो॒हसि॑ द्यु॒मान् ।
म॒घोना॑म् आ॒युः प्र॑ति॒रन् म॑हि श्र॒व इ॒न्द्राय॑ सोम॑ प॒वसे॑ वृ॒षा म॑दः! ॥ १ ०८० ०२
ए॒न्द्रस्य॑ कु॒क्षा प॑वते म॒दिन्त॑म॒ ऊर्जं॑ व॒सानः॑ श्र॒वसे॑ सु॒मङ्ग॑लः! ।
प्र॒त्यङ् स॑ वि॒श्व्वा भु॑र्व॒नाभि॑ प॒प्रथे॑ क्री॒ळन् हरि॑र् अ॒त्यः! स्य॑न्दते॒ वृषा॑ ॥ १ ०८० ०३
तं त्वा॑ दे॒वेभ्यो॑ म॒धुम॑त्त॒मं नरः॑ स॒हस्र॑धा॒रं दु॑हते दश॒ क्षिपः॑ ।
नृ॒भिः! सोम॑ प्र॒च्युतो॑ ग्रा॒वभिः॑ सु॒तो वि॒श्वान् दे॒वाः आ॑ प॒वस्वा॑ स॒हस्र॑जित् ॥ १ ०८० ०४
तं त्वा॑ ह॒स्ति॒नो म॑धु॒मन्त॑म् अ॒द्रिभि॑र् दु॒हन्त्य् अ॒प्सु वृ॑ष॒मं दश॑ क्षिपः! ।
इ॒न्द्रं सोम॑ मा॒दय॑न् दै॒व्यं ज॒नं सि॒न्धोर् इ॒वोर्मिः॑ प॒व॒मानो॑ अ॒र्षसि॑ ॥ १ ०८० ०५

(७९३)

प्र सोमस्य पवमानस्योर्मय इन्द्रस्य यन्ति जठरं सुपेशसः ।
दधा यद् ईम् उन्नीता यशसा गवां दानाय शूरम् उदमन्दिषुः सुताः ॥ १ ०८१ ०१
अच्छा हि सोमः कलशा असिष्यद् अत्यो न वोळ्हा रघुवर्तनिर् वृषा ।
अथा देवानाम् उभयस्य जन्मनो विद्वाः अन्नोत्य् अमुत इतश् च यत् ॥ १ ०८१ ०२
आ नः सोम पवमानः किरा वस्व इन्द्रो भव मघवा राधसो महः ।
शिक्षा वयोधो वसवे सु चेतुना मा नो गयम् आरे अस्मत् परा सिचः ॥ १ ०८१ ०३
आ नः पूषा पवमानः सुरातयो मित्रो गच्छन्तु वरुणः सजोषसः ।
बृहस्पतिर् मरुतो वायुर् अश्विना त्वष्टा सविता सुयमा सरस्वती ॥ १ ०८१ ०४
उभे द्यावापृथिवी विश्वमिन्वे अर्यमा देवो अदितिर् विधाता ।
भगो नृशंस उर्व अ ऽन्तरिक्षं विश्वे देवाः पवमानं जुषन्त ॥ १ ०८१ ०५

(७९४)

असावि सोमो अरुषो वृषा हरी राजेव दस्मो अभि गा अचिक्रदत् ।
पुनानो वारम् पर्य् एत्य् अव्ययं श्येनो न योनिं घृतवन्तम् आसदम् ॥ १ ०८२ ०१
कविर् वेधस्या पर्य् एषि माहिन्म अत्यो न मृष्टो अभि वाजम् अर्षसि ।
अपसेधन् दुरिता सोम मृळय घृतं वसानः परि यासि निर्णिजम् ॥ १ ०८२ ०२
पर्जन्यः पिता महिषस्य पर्णिनो नाभा पृथिव्या गिरिषु क्षयं दधे ।
स्वसार आपो अभि गा उतासरन् सं ग्रावभिर् नसते वीते अध्वरे ॥ १ ०८२ ०३
जायेव पत्याव् अधि शेव मंहसे पज्राया गर्भं शृणुहि ब्रवीमि ते ।
अन्तर् वाणीषु प्र चरा सु जीवसे ऽनिन्द्यो वृजने सोम जागृहि ॥ १ ०८२ ०४
यथा पूर्वैभ्यः शतसा अमृध्रः सहस्रसाः पर्यया वाजम् इन्द्रो ।
एवा पवस्व सुविताय नव्यसे तव व्रतम् अन्व आपः सचन्ते ॥ १ ०८२ ०५

(७९५)

पवित्रं ते विततम् ब्रह्मणस् पते प्रभुर् गात्राणि पर्य एषि विश्वतः ।
अतप्ततनूर् न तद् आमो अश्रुते श्रुतास इद् वहन्तस् तत् सम् आशत ॥ १ ०८३ ०१
तपोष् पवित्रं विततं दिवस् पदे शोचन्तो अस्य तन्तवो व्य् अस्थिरन् ।
अवन्त्य् अस्य पवीतारम् आशवो दिवस् पृष्ठम् अधि तिष्ठन्ति चेतसा ॥ १ ०८३ ०२
अरुरुचद् उषसः पृश्निर् अग्रिय उक्षा बिभर्ति भुवनानि वाजयुः ।
मायविनो ममिरे अस्य मायया नृचक्षसः पितरो गर्भम् आ दधुः ॥ १ ०८३ ०३
गन्धर्व इत्था पदम् अस्य रक्षति पाति देवानां जनिमान्य् अद्भुतः ।
गृभ्णाति रिपुं निधया निधापतिः सुकृत्तमा मधुनो भक्षम् आशत ॥ १ ०८३ ०४
हविर् हविष्मो महि सद्ग दैव्यं नभो वसानः परि यास्य अध्वरम् ।
राजा पवित्ररथो वाजम् आरुहः सहस्रभृष्टिर् जयसि श्रवो बृहत् ॥ १ ०८३ ०५

(७९६)

पवस्व देवमादनो विचर्षणिर् अप्सा इन्द्राय वरुणाय वायवे ।
कृधी नो अद्य वरिवः स्वस्तिमद् उरुक्षितौ गृणीहि दैव्यं जनम् ॥ १ ०८४ ०१
आ यस् तस्थौ भुवनान्य् अमर्त्यो विश्वानि सोमः परि तान्य् अर्षति ।
कृण्वन् संचृतं विचृतम् अभिष्टय इन्दुः सिषक्त्य् उषसं न सूर्यः ॥ १ ०८४ ०२
आ यो गोभिः सृज्यत ओषधीष्व् आ देवानां सुन्न इषयन् उपावसुः ।
आ विद्युता पवते धारया सुत इन्द्रं सोमो मादयन् दैव्यं जनम् ॥ १ ०८४ ०३
एष स्य सोमः पवते सहस्रजिद् धिन्वानो वाचम् इषिराम् उषर्बुधम् ।
इन्दुः समुद्रम् उद् इयति वायुभिर् एन्द्रस्य हार्दि कलशेषु सीदति ॥ १ ०८४ ०४
अभि त्यं गावः पयसा पयोवृधं सोमं श्रीणन्ति मतिभिः स्वर्विदम् ।
धनंजयः पवते कृत्व्यो रसो विप्रः कविः काव्येना स्वर्चनाः ॥ १ ०८४ ०५

(७९७)

इन्द्राय सोम सुषुतः परि स्रवापामीवा भवतु रक्षसा सह ।

मा ते रसस्य मत्सत द्याविनो द्रविणस्वन्त इह सन्त्वं इन्द्रवः ॥ १ ०८५ ०१
 अस्मान् समर्थे पवमान चोदय दक्षो देवानाम् असि हि प्रियो मदः ।
 जहि शत्रूर् अभ्य आ भन्दनायतः पिबेन्द्र सोमम् अव नो मृधो जहि ॥ १ ०८५ ०२
 अदब्ध इन्दो पवसे मदिन्तम आत्मेन्द्रस्य भवसि धासिर् उत्तमः ।
 अभि स्वरन्ति बहवो मनीषिणो राजानम् अस्य भुवनस्य निसते ॥ १ ०८५ ०३
 सहस्रणीथः शतधारो अद्भुत इन्द्रायेन्दुः पवते काम्यम् मधु ।
 जयन् क्षेत्रम् अभ्य अर्षा जयन् अप उरुं नो गातुं कृणु सोम मीढवः ॥ १ ०८५ ०४
 कनिक्रदत् कलशे गोभिर् अज्यसे व्य अ १ व्ययं समया वारम् अर्षसि ।
 मर्मज्यमानो अत्यो न सानसिर् इन्द्रस्य सोम जठरे सम अक्षरः ॥ १ ०८५ ०५
 स्वादुः पवस्व दिव्याय जन्मने स्वादुर् इन्द्राय सुहवीतुनाम्ने ।
 स्वादुर् मित्राय वरुणाय वायवे बृहस्पतये मधुमा अदाभ्यः ॥ १ ०८५ ०६
 अत्यम् मृजन्ति कलशे दश क्षिपः प्र विप्राणाम् मतयो वाच ईरते ।
 पवमाना अभ्य अर्षन्ति सुष्टुतिम् एन्द्रं विशन्ति मदिरास इन्द्रवः ॥ १ ०८५ ०७
 पवमानो अभ्य अर्षा सुवीर्यम् उर्वी गव्यूतिम् महि शर्म सप्रथः ।
 माकिर् नो अस्य परिषूतिर् ईशतेन्दो जयेम त्वया धनं धनम् ॥ १ ०८५ ०८
 अधि द्याम् अस्थाद् वृषभो विचक्षणो ऽरुरुचद् वि दिवो रोचना कविः ।
 राजा पवित्रम् अत्य् एति रोरुवद् दिवः पीयूषं दुहते नृचक्षसः ॥ १ ०८५ ०९
 दिवो नाके मधुजिह्वा असञ्चतो वेना दुहन्त्य् उक्षणं गिरिष्ठाम् ।
 अप्सु द्रप्सं वावृधानं समुद्र आ सिन्धोर् ऊर्मा मधुमन्तम् पवित्र आ ॥ १ ०८५ १०
 नाके सुपर्णम् उपपत्तिवासं गिरो वेनानाम् अकृपन्त पूर्वीः ।
 शिशुं रिहन्ति मतयः पनिप्रतं हिरण्ययं शकुनं क्षामणि स्थाम् ॥ १ ०८५ ११
 ऊर्ध्वो गन्धर्वो अधि नाके अस्थाद् विश्वा रूपा प्रतिचक्षणो अस्य ।
 भानुः शुक्रेण शोचिषा व्य अद्यौत् प्रारुरुचद् रोदसी मातरा शुचिः ॥ १ ०८५ १२

(७९८)

प्र त आशवः पवमान धीजवो मदा अर्षन्ति रघुजा इव त्मना ।
 दिव्याः सुपर्णा मधुमन्त इन्द्रवो मदिन्तमासः परि कोशम् आसते ॥ १ ०८६ ०१

प्र ते मदासो मदिरास आशवो ऽसृक्षत रथ्यासो यथा पृथक् ।
 धेनुर् न वत्सम् पर्यसाभि वज्रिणम् इन्द्रम् इन्द्रवो मधुमन्त ऊर्मयः ॥ १ ०८६ ०२
 अत्यो न हियानो अभि वाजम् अर्ष स्वर्वित् कोशं दिवो अद्रिमातरम् ।
 वृषा पवित्रे अधि सानो अव्यये सोमः पुनान इन्द्रियाय धायसे ॥ १ ०८६ ०३
 प्र त आश्विनीः पवमान धीजुवो दिव्या असृग्रन् पर्यसा धरीमणि ।
 प्रान्तर ऋषय स्थाविरीर् असृक्षत ये त्वा मृजन्त्य ऋषिषाण वेधसः ॥ १ ०८६ ०४
 विश्वा धामानि विश्वचक्ष ऋभ्वसः प्रभोस् ते सतः परि यन्ति केतवः ।
 व्यानशिः पवसे सोम धर्मभिः पतिर् विश्वस्य भुवनस्य राजसि ॥ १ ०८६ ०५
 उभयतः पवमानस्य रश्मयो ध्रुवस्य सतः परि यन्ति केतवः ।
 यदी पवित्रे अधि मृज्यते हरिः सत्ता नि योना क्लशेषु सीदति ॥ १ ०८६ ०६
 यज्ञस्य केतुः पवते स्वध्वरः सोमो देवानाम् उप याति निष्कृतम् ।
 सहस्रधारः परि कोशम् अर्षति वृषा पवित्रम् अत्य एति रोरुवत् ॥ १ ०८६ ०७
 राजा समुद्रं नद्यो ३ वि गाहते ऽपाम् ऊर्मिं सचते सिन्धुषु श्रितः ।
 अध्ये अस्थात् सानु पवमानो अव्ययं नाभा पृथिव्या धरुणो महो दिवः ॥ १ ०८६ ०८
 दिवो न सानु स्तनयन् अचिक्रदद् द्यौश् च यस्य पृथिवी च धर्मभिः ।
 इन्द्रस्य सख्यम् पवते विवेविदत् सोमः पुनानः क्लशेषु सीदति ॥ १ ०८६ ०९
 ज्योतिर् यज्ञस्य पवते मधु प्रियम् पिता देवानां जनिता विभूवसुः ।
 दधाति रत्नं स्वधयोर् अपीच्यम् मदिन्तमो मत्सर इन्द्रियो रसः ॥ १ ०८६ १०
 अभिक्रन्दन् क्लशं वाज्य् अर्षति पतिर् दिवः शतधारो विचक्षणः ।
 हरिर् मित्रस्य सदनेषु सीदति मर्मजानो ऽविभिः सिन्धुभिर् वृषा ॥ १ ०८६ ११
 अग्ने सिन्धूनाम् पवमानो अर्षत्य् अग्ने वाचो अग्रियो गोषु गच्छति ।
 अग्ने वाजस्य भजते महाधनं स्वायुधः सोतृभिः पूयते वृषा ॥ १ ०८६ १२
 अयम् मतवाज् छकुनो यथा हितो ऽव्ये ससार पवमान ऊर्मिणा ।
 तव क्रत्वा रोदसी अन्तरा कवे शुचिर् धिया पवते सोम इन्द्र ते ॥ १ ०८६ १३
 द्रापिं वसानो यजतो दिविस्पृशम् अन्तरिक्षप्रा भुवनेष्व् अपितः ।
 स्वर जज्ञानो नभसाभ्य् अक्रमीत् प्रत्नम् अस्य पितरम् आ विवासति ॥ १ ०८६ १४
 सो अस्य विशे महि शर्मं यच्छति यो अस्य धाम प्रथमं व्यानशे ।
 पदं यद् अस्य परमे व्योमन्य् अतो विश्वा अभि सं याति संयतः ॥ १ ०८६ १५

प्रो अयासीद् इन्द्रुर् इन्द्रस्य निष्कृतं सखा सख्युर् न प्र मिनाति संगिरम् ।
 मर्यं इव युवतिभिः सम् अर्षति सोमः! कलशे शतयाम्ना पथा ॥ १ ०८६ १६
 प्र वो धियो मन्द्र्युवो विपन्युव! पनस्युव! संवसनेष्व् अक्रमुः ।
 सोमम् मनीषा अभ्य् अनूषत स्तुभो ऽभि धेनवः पयसेम् अशिश्चयुः ॥ १ ०८६ १७
 आ नः! सोम संयतम् पिप्युषीम् इषम् इन्द्रो पवस्व पवमानो अस्त्रिधम् ।
 या नो दोहते त्रिर् अहृन् असश्चुषी क्षुमद् वाज्वन् मधुमद् सुवीर्यम् ॥ १ ०८६ १८
 वृषा मतीनाम् पवते विचक्षणः सोमो अहृः! प्रतरीतोषसो दिवः ।
 क्राणा सिन्धूनां कलशां अवीवशद् इन्द्रस्य हार्द्य आविशन् मनीषिभिः! ॥ १ ०८६ १९
 मनीषिभिः! पवते पूर्यः क्विर् नृभिर् यतः परि कोशां अचिक्रदत् ।
 त्रितस्य नाम जनयन् मधु क्षरद् इन्द्रस्य वायोः सख्याय कर्तवे ॥ १ ०८६ २०
 अयम् पुनान उषसो वि रोचयद् अयं सिन्धुभ्यो अभवद् उलोककृत् ।
 अयं त्रिः सप्त दुदुहान आशिरं सोमो हृदे पवते चारु मत्सरः ॥ १ ०८६ २१
 पवस्व सोम दिव्येषु धामसु सृजान इन्द्रो कलशे पवित्र आ ।
 सीदन् इन्द्रस्य जठरे कनिक्रदन् नृभिर् यतः सूर्यम् आरोहयो दिवि ॥ १ ०८६ २२
 अद्रिभिः सुतः पवसे पवित्र आः इन्द्रव् इन्द्रस्य जठरेष्व् आविशन् ।
 त्वं नृचक्षा अभवो विचक्षण सोम गोत्रम् अङ्गिरोभ्यो ऽवृणोर् अप ॥ १ ०८६ २३
 त्वां सोम पवमानं स्वाध्यो ऽनु विप्रासो अमदन् अवस्यवः! ।
 त्वां सुपर्ण आभरद् दिवस् परीन्दो विश्वाभिर् मतिभिः परिष्कृतम् ॥ १ ०८६ २४
 अव्ये पुनानम् परि वार ऊर्मिणा हरिं नवन्ते अभि सप्त धेनवः! ।
 अपाम् उपस्थे अध्य आयवः! क्विम् ऋतस्य योना महिषा अहिषत ॥ १ ०८६ २५
 इन्दुः! पुनानो अति गाहते मृधो विश्वानि कृण्वन् सुपथानि यज्यवे ।
 गाः कृण्वानो निर्णिजं हर्यतः क्विर् अत्यो न क्रीळन् परि वारम् अर्षति ॥ १ ०८६

२६

असञ्चतः शतधारा अभिश्चियो हरिं नवन्ते ऽव ता उदन्युवः! ।
 क्षिपो मृजन्ति परि गोभिर् आवृतं तृतीये पृष्ठे अधि रोचने दिवः ॥ १ ०८६ २७
 तवेमाः प्रजा दिव्यस्य रेतसस् त्वं विश्वस्य भुवनस्य राजसि ।
 अथेदं विश्वम् पवमान ते वशे त्वम् इन्द्रो प्रथमो धामधा असि ॥ १ ०८६ २८
 त्वं समुद्रो असि विश्ववित् कवे तवेमाः पञ्च प्रदिशो विधर्मणि ।

त्वं द्यां च पृथिवीं चाति जग्निषे तव ज्योतीषि पवमान सूर्यः ॥ १ ०८६ २९
 त्वम् पवित्रे रजसो विधर्मणि देवेभ्यः सोम पवमान पूयसे ।
 त्वाम् उशिजः प्रथमा अगृभ्णत् तुभ्येमा विश्वा भुवनानि येमिरे ॥ १ ०८६ ३०
 प्र रेभ एत्य् अति वारम् अव्ययं वृषा वनेष्व् अव चक्रदद् धरिः ।
 सं धीतयो वावशाना अनूषत् शिशुं रिहन्ति मतयः पनिप्रतम् ॥ १ ०८६ ३१
 स सूर्यस्य रश्मिभिः परि व्यत् तन्तुं तन्वानस् त्रिवृतं यथा विदे ।
 नयन् ऋतस्य प्रशिषो नवीयसीः पतिर् जनीनाम् उप याति निष्कृतम् ॥ १ ०८६ ३२
 राजा सिन्धूनाम् पवते पतिर् दिव ऋतस्य याति पथिभिः कर्निक्रदत् ।
 सहस्रधारः परि षिच्यते हरिः पुनानो वाचं जनयन् उपावसुः ॥ १ ०८६ ३३
 पवमान मह्य अणो वि धावसि सूरु न चित्रो अव्ययानि पव्यया ।
 गभस्तिपूतो नृभिर् अद्रिभिः सुतो महे वाजाय धन्याय धन्वसि ॥ १ ०८६ ३४
 इषम् ऊर्जम् पवमानाभ्य् अर्षसि श्येनो न वंसु क्लशेषु सीदसि ।
 इन्द्राय मद्वा मद्यो मदः सुतो दिवो विष्टम्भ उपमो विचक्षणः ॥ १ ०८६ ३५
 सप्त स्वसारो अभि मातरः शिशुं नवं जज्ञानं जेन्यं विपश्चितम् ।
 अपां गन्धर्वं दिव्यं नृचक्षसं सोमं विश्वस्य भुवनस्य राजसे ॥ १ ०८६ ३६
 ईशान इमा भुवनानि वीयसे युजान इन्दो हरितः सुपर्णः ।
 तास् ते क्षरन्तु मधुमद् घृतम् पयस् तव व्रते सोम तिष्ठन्तु कृष्टयः ॥ १ ०८६ ३७
 त्वं नृचक्षा असि सोम विश्वतः पवमान वृषभ ता वि धावसि ।
 स नः पवस्व वसुमद् धिरण्यवद् वयं स्याम भुवनेषु जीवसे ॥ १ ०८६ ३८
 गोवित् पवस्व वसुविद् धिरण्यविद् रेतोधा इन्दो भुवनेष्व् अर्पितः ।
 त्वं सुवीरो असि सोम विश्ववित् तं त्वा विप्रा उप गिरेम आसते ॥ १ ०८६ ३९
 उन् मध्व ऊर्मिर् वनना अतिष्ठिपद् अपो वसानो महिषो वि गाहते ।
 राजा पवित्ररथो वाजम् आरुहत् सहस्रभृष्टिर् जयति श्रवो बृहत् ॥ १ ०८६ ४०
 स भन्दना उद् ईयति प्रजावतीर् विश्वायुर् विश्वाः सुभरा अहर्दिवि ।
 ब्रह्म प्रजावद् रयिम् अश्वपस्त्यम् पीत इन्द्व् इन्द्रम् अस्मभ्यं याचतात् ॥ १ ०८६ ४१
 सो अग्ने अह्नां हरिर् हर्यतो मदः प्र चेतसा चेतयते अनु द्युभिः ।
 द्वा जना यातयन् अन्तर् ईयते नरा च शंसं दैव्यं च धर्तरि ॥ १ ०८६ ४२
 अञ्जते व्य अञ्जते सम् अञ्जते क्रतुं रिहन्ति मधुनाभ्य् अञ्जते ।

सिन्धोर् उच्छ्वासे पतयन्तम् उक्षणं हिरण्यपावाः पशुम् आसु गृभ्णते ॥ १ ०८६ ४३
विपश्चिते पवमानाय गायत मही न धारात्य् अन्धो अर्षति ।
अहिर् न जूर्णाम् अति सर्पति त्वचम् अत्यो न क्रीळन्न असर्द् वृषा हरिः! ॥ १ ०८६
४४

अग्नेगो राजाप्यस् तविष्यते विमानो अहाम् भुवनेष्व् अर्षितः ।
हरिर् घृतस्रुः! सुदृशीको अर्णवो ज्योतीरथः पवते राय ओक्यः ॥ १ ०८६ ४५
असर्जि स्कम्भो दिव उद्यतो मदः परि त्रिधातुर् भुवनान्य् अर्षति ।
अंशुं रिहन्ति मतयः पनिप्रतं गिरा यदि निर्णिजम् ऋग्मिणो ययुः ॥ १ ०८६ ४६
प्र ते धारा अत्य् अण्वानि मेष्यः पुनानस्य संयतो यन्ति रंहयः ।
यद् गोभिर् इन्दो चम्बोः समज्यस आ सुवानः सोम क्लशेषु सीदसि ॥ १ ०८६ ४७
पवस्व सोम ऋतुविन् न उक्थ्यो ऽव्यो वारे परि धाव मधु प्रियम् ।
जहि विश्वान् रक्षस इन्दो अत्रिणो बृहद् वदेम विदथे सुवीराः! ॥ १ ०८६ ४८

(७९९)

प्र तु द्रव परि कोशं नि षीद नृभिः! पुनानो अभि वाजम् अर्ष ।
अश्वं न त्वा वाजिनम् मर्जयन्तो ऽच्छा बर्ही रशनाभिर् नयन्ति ॥ १ ०८७ ०१
स्वायुधः पवते देव इन्दुर् अशस्तिहा वृजनं रक्षमाणः ।
पिता देवानां जनिता सुदक्षो विष्टम्भो दिवो धरुणः पृथिव्याः ॥ १ ०८७ ०२
ऋषिर् विप्रः! पुरएता जनानाम् ऋभुर् धीर उशना काव्येन ।
स चिद् विवेद निहितं यद् आसाम् अपीच्य षं गुह्यं नाम गोनाम् ॥ १ ०८७ ०३
एष स्य ते मधुमा इन्द्र सोमो वृषा वृष्णे परि पवित्रे अक्षाः ।
सहस्रसाः शतसा भूरिदावा शश्वत्तमम् बर्हिर् आ वाज्य् अस्थात् ॥ १ ०८७ ०४
एते सोमा अभि गव्या सहस्रा महे वाजायामृताय श्रवासि ।
पवित्रेभिः पवमाना असृग्रञ् छ्वस्यवो न पृतनाजो अत्याः! ॥ १ ०८७ ०५
परि हि ष्मा पुरुहूतो जनानां विश्वासर्द् भोजना पूयमानः ।
अथा भर श्येनभृत् प्रयांसि रयिं तुज्ञानो अभि वाजम् अर्ष ॥ १ ०८७ ०६
एष सुवानः परि सोमः! पवित्रे सर्गो न सृष्टो अदधावद् अर्वा ।

तिग्मे शिशानो महिषो न शृङ्गे गा गव्यन् अभि शूरो न सत्वा ॥ १ ०८७ ०७
 एषा ययौ परमाद् अन्तर अद्रेः कूचित् सतीर् ऊर्वे गा विवेद ।
 दिवो न विद्युत् स्तनयन्त्य् अभ्रैः सोमस्य ते पवत इन्द्र धारा ॥ १ ०८७ ०८
 उत स्म राशिम परि यासि गोनाम् इन्द्रेण सोम सरथम् पुनानः ।
 पूर्वीर् इषो बृहतीर् जीरदानो शिक्षा शचीवस् तव ता उपष्टुत् ॥ १ ०८७ ०९

(८००)

अयं सोम इन्द्र तुभ्यं सुन्वे तुभ्यम् पवते त्वम् अस्य पाहि ।
 त्वं ह यं चकृषे त्वं ववृष इन्द्रम् मदाय युज्याय सोमम् ॥ १ ०८८ ०१
 स ई रथो न भुरिषाळ् अयोजि महः पुरूणि सातये वसूनि ।
 आद् ई विश्वा नहुष्याणि जाता स्वर्षाता वन ऊर्ध्वा नवन्त ॥ १ ०८८ ०२
 वायुर् न यो नियुत्वा इष्टयामा नासत्येव हव आ शम्भविष्ठः ।
 विश्ववारो द्रविणोदा इव त्मन् पूषेव धीजवनो ऽसि सोम ॥ १ ०८८ ०३
 इन्द्रो न यो महा कर्माणि चक्रिर् हुन्ता वृत्राणाम् असि सोम पूर्मित् ।
 पैद्वो न हि त्वम् अहिनाम्नां हुन्ता विश्वस्यासि सोम दस्योः ॥ १ ०८८ ०४
 अग्निर् न यो वन आ सृज्यमानो वृथा पाजासि कृणुते नदीषु ।
 जनो न युध्वा महत उपब्दिर् इयति सोमः पवमान ऊर्मिम् ॥ १ ०८८ ०५
 एते सोमा अति वाराण्य् अव्या दिव्या न कोशासो अभ्रवर्षाः ।
 वृथा समुद्रं सिन्धवो न नीचीः सुतासो अभि क्लशा असृग्रन् ॥ १ ०८८ ०६
 शुष्मी शर्धो न मारुतम् पवस्वानभिशस्ता दिव्या यथा विट् ।
 आपो न मक्ष् सुमतिर् भवा नः सहस्राप्साः पृतनाषाण् न यज्ञः ॥ १ ०८८ ०७
 राज्ञो नु ते वरुणस्य व्रतानि बृहद् गभीरं तव सोम धाम् ।
 शुचिष् दवम् असि प्रियो न मित्रो दक्षाय्यो अर्यमेवासि सोम ॥ १ ०८८ ०८

(८०१)

प्रो स्य वहिः पथ्याभिर् अस्यान् दिवो न वृष्टिः पवमानो अक्षाः ।

सहस्रधारो असदन् न्य अ ऽ स्मे मातुर् उपस्थे वन आ च सोमः । १ ०८९ ०१
 राजा सिन्धूनाम् अवसिष्ट वास ऋतस्य नावम् आरुहद् रजिष्ठाम् ।
 अप्सु द्रप्सो वावृधे श्येनजूतो दुह ईम् पिता दुह ईम् पितुर् जाम् ॥ १ ०८९ ०२
 सिंहं नसन्त मध्वो अयासं हरिम् अरुषं दिवो अस्य पतिम् ।
 शूरो युत्सु प्रथमः पृच्छते गा अस्य चक्षसा परि पात्य उक्षा ॥ १ ०८९ ०३
 मधुपृष्ठं घोरम् अयासम् अश्वं रथे युञ्जन्त्य उरुचक्र ऋष्वम् ।
 स्वसार ई जामयो मर्जयन्ति सनाभयो वाजिनम् ऊर्जयन्ति ॥ १ ०८९ ०४
 चतस्र ई घृतदुहः सचन्ते समाने अन्तर् धरुणे निषत्ताः ।
 ता ईम् अर्षन्ति नमसा पुनानास् ता ई विश्वतः परि षन्ति पूर्वीः ॥ १ ०८९ ०५
 विष्टम्भो दिवो धरुणः पृथिव्या विश्वा उत क्षितयो हस्ते अस्य ।
 असत् त उत्सो गृणते नियुत्वान् मध्वो अंशुः पवत इन्द्रियाय ॥ १ ०८९ ०६
 वन्वन्न अवातो अभि देववीतिम् इन्द्राय सोम वृत्रहा पवस्व ।
 शग्धि महः पुरुश्चन्द्रस्य रायः सुवीर्यस्य पतयः स्याम ॥ १ ०८९ ०७

(८०२)

प्र हिन्वानो जनिता रोदस्यो रथो न वाजं सनिष्यन्न अयासीत् ।
 इन्द्रं गच्छन् आयुधा संशिशानो विश्वा वसु हस्तयोर् आदधानः ॥ १ ०९० ०१
 अभि त्रिपृष्ठं वृषणं वयोधाम् आङ्गुषाणाम् अवावशन्त वाणीः ।
 वना वसानो वरुणो न सिन्धून् वि रत्नधा दयते वार्याणि ॥ १ ०९० ०२
 शूरग्रामः सर्ववीरः सहावाञ् जेता पवस्व सनिता धनानि ।
 तिग्मायुधः क्षिप्रधन्वा समत्स्व अषाळ्हः साह्वान् पृतनासु शत्रून् ॥ १ ०९० ०३
 उरुगव्यूतिर् अभयानि कृण्वन् समीचीने आ पवस्वा पुरंधी ।
 अपः सिषासन्न उषसः स्व ऽ र गाः सं चिक्रदो महो अस्मभ्यं वाजान् ॥ १ ०९० ०४
 मत्सि सोम वरुणम् मत्सि मित्रम् मत्सीन्द्रम् इन्दो पवमान विष्णुम् ।
 मत्सि शर्धो मारुतम् मत्सि देवान् मत्सि महाम् इन्द्रम् इन्दो मदाय ॥ १ ०९० ०५
 एवा राजेव क्रतुमा अमेन विश्वा घनिघ्नद् दुरिता पवस्व ।
 इन्दो सूक्ताय वचसे वयो धा यूयम् पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ १ ०९० ०६

(८०३)

असर्जि वक्त्रा रथ्ये यथाजौ धिया मनोता प्रथमो मनीषी ।
दश स्वसारो अधि सानो अव्ये ऽजन्ति वह्निं सदनान्य् अच्छ् ॥ १ ०९१ ०१
वीती जनस्य दिव्यस्य कव्यैर् अधि सुवानो नहुष्येभिर् इन्दुः ।
प्र यो नृभिर् अमृतो मर्त्येभिर् मर्मजानो ऽविभिर् गोभिर् अद्भिः ॥ १ ०९१ ०२
वृषा वृष्णे रोरुवद् अंशुर् अस्मै पवमानो रुशद् ईर्ते पयो गोः ।
सहस्रम् ऋक्त्रा पथिभिर् वचोविद् अध्वस्मभिः सूरौ अण्वं वि याति ॥ १ ०९१ ०३
रुजा दृळ्हा चिद् रक्षसः सदासि पुनान इन्द ऊर्णुहि वि वाजान् ।
वृश्चोपरिष्ठात् तुजता वधेन ये अन्ति दूराद् उपनायम् एषाम् ॥ १ ०९१ ०४
स प्रलवन् नव्यसे विश्ववार सूक्ताय पथः कृणुहि प्राचः ।
ये दुःषहासो वनुषा बृहन्तस् तांस् ते अश्याम पुरुकृत् पुरुक्षो ॥ १ ०९१ ०५
एवा पुनानो अपः स्व ष् र गा अस्मभ्यं तोका तनयानि भूरि ।
शं नः क्षेत्रम् उरु ज्योतीषि सोम ज्योङ् नः सूर्यं दृश्ये रिरिहि ॥ १ ०९१ ०६

(८०४)

परि सुवानो हरिर् अंशुः पवित्रे रथो न सर्जि सनये हियानः ।
आपच् छ्लोकम् इन्द्रियम् पूयमानः प्रति देवाः अजुषत प्रयोभिः ॥ १ ०९२ ०१
अच्छा नृचक्षा असरत् पवित्रे नाम दधानः कविर् अस्य योनौ ।
सीदन् होतेव सदने चमूषूपेम् अगमन् ऋषयः सप्त विप्राः ॥ १ ०९२ ०२
प्र सुमेधा गातुविद् विश्वदेवः सोमः पुनानः सद एति नित्यम् ।
भुवद् विश्वेषु काव्येषु रन्तानु जनान् यतते पञ्च धीरः ॥ १ ०९२ ०३
तव त्ये सोम पवमान निण्ये विश्वे देवास् त्रय एकादशासः ।
दश स्वधाभिर् अधि सानो अव्ये मृजन्ति त्वा नद्यः सप्त युहीः ॥ १ ०९२ ०४
तन् नु सत्यम् पवमानस्यास्तु यत्र विश्वे कारवः संसन्त ।
ज्योतिर् यद् अहे अकृणोद् उलोकम् प्रावन् मनुं दस्यवे कर् अभीकम् ॥ १ ०९२ ०५

परि सन्नेव पशुमान्ति होता राजा न सत्यः समितीर् इयानः ।
सोमः! पुनानः क्लशा अयासीत् सीदन् मृगो न महिषो वनेषु ॥ १ ०९२ ०६

(८०५)

साकमुक्षो मर्जयन्त स्वसारो दश धीरस्य धीतयो धनुत्रीः ।
हरिः पर्य अद्रवज् जाः सूर्यस्य द्रोणं ननक्षे अत्यो न वाजी ॥ १ ०९३ ०१
सम् मातृभिर् न शिशुर् वावशानो वृषा दधन्वे पुरुवारो अद्भिः ।
मर्यो न योषाम् अभि निष्कृतं यन् सं गच्छते क्लश उस्त्रियाभिः ॥ १ ०९३ ०२
उत प्र पिप्य ऊधर् अघ्याया इन्दुर् धाराभिः सचते सुमेधाः ।
मूर्धानं गावः पर्यसा चमूष्व् अभि श्रीणन्ति वसुभिर् न नितैः ॥ १ ०९३ ०३
स नो देवेभिः! पवमान रदेन्दो रयिम् अश्विनं वावशानः ।
रथिरायताम् उशती पुरंधिर् अस्मद्भय ऽ ग् आ दावने वसूनाम् ॥ १ ०९३ ०४
नू नो रयिम् उप मास्व नृवन्तम् पुनानो वाताप्यं विश्वश्चन्द्रम् ।
प्र वन्दितुर् इन्दो तार्य आयुः! प्रातर मक्षू धियावसुर् जगम्यात् ॥ १ ०९३ ०५

(८०६)

अधि यद् अस्मिन् वाजिनीव शुभ स्पधन्ते धियः सूर्ये न विशः! ।
अपो वृणानः पवते कवीयन् व्रजं न पशुवर्धनाय मन्म ॥ १ ०९४ ०१
द्विता व्युण्वन्न अमृतस्य धाम स्वविदे भुवनानि प्रथन्त ।
धियः! पिन्वानाः स्वसरे न गाव ऋतायन्तीर् अभि वावश्च इन्दुम् ॥ १ ०९४ ०२
परि यत् कविः काव्या भरते शूरो न रथो भुवनानि विश्वा ।
देवेषु यशो मर्ताय भूषन् दक्षाय रायः पुरुभूषु नव्यः! ॥ १ ०९४ ०३
श्रिये जातः श्रिय आ निर् इयाय श्रियं वयो जरितृभ्यो दधाति ।
श्रियं वसाना अमृतत्वम् आयन् भवन्ति सत्या समिथा मितद्रौ ॥ १ ०९४ ०४
इषम् ऊर्जम् अभ्य अ ऽ षाश्च गाम् उरु ज्योतिः! कृणुहि मत्सि देवान् ।
विश्वानि हि सुषहा तानि तुभ्यम् पवमान बाधसे सोम शत्रून् ॥ १ ०९४ ०५

(८०७)

कनिक्रन्ति हरिर् आ सृज्यमानः सीदन् वनस्य जठरे पुनानः ।
नृभिर् यतः कृणुते निर्णिजं गा अतो मतीर् जनयत स्वधाभिः ॥ १ ०१५ ०१
हरिः! सृजानः पथ्याम् ऋतस्येयति वाचम् अरितेव नावम् ।
देवो देवानां गुह्यानि नामाविष् कृणोति बर्हिषि प्रवाचे ॥ १ ०१५ ०२
अपाम् इवेद् ऊर्मयस् तर्तुराणाः प्र मनीषा ईरते सोमम् अच्छ् ।
नमस्यन्तीर् उप च यन्ति सं चा च विशन्त्य् उशतीर् उशन्तम् ॥ १ ०१५ ०३
तम् मर्मजानम् महिषं न सानाव् अंशुं दुहन्त्य् उक्षणं गिरिष्ठाम् ।
तं वावशानम् मतयः! सचन्ते त्रितो बिभर्ति वरुणं समुद्रे ॥ १ ०१५ ०४
इष्यन् वाचम् उपवक्तेव होतुः! पुनान इन्दो वि ष्या मनीषाम् ।
इन्द्रश् च यत् क्षयथः सौभगाय सुवीर्यस्य पतयः स्याम ॥ १ ०१५ ०५

(८०८)

प्र सेनानीः शूरो अग्रे रथानां गव्यन् एति हर्षति अस्य सेना ।
भद्रान् कृण्वन् इन्द्रह्वान् सखिभ्य आ सोमो वस्त्रा रभसानि दत्ते ॥ १ ०१६ ०१
सम् अस्य हरिं हरयो मृजन्त्य् अश्वह्यैर् अनिशितं नमोभिः ।
आ तिष्ठति रथम् इन्द्रस्य सखा विद्वां एना सुमतिं यात्य् अच्छ् ॥ १ ०१६ ०२
स नो देव देवताते पवस्व महे सोम प्सरस इन्द्रपानः! ।
कृण्वन् अपो वर्षयन् द्याम् उतेमाम् उरोर् आ नो वरिवस्या पुनानः ॥ १ ०१६ ०३
अजीतये ऽहतये पवस्व स्वस्तये सर्वतातये बृहते ।
तद् उशन्ति विश्व इमे सखायस् तद् अहं वशिम पवमान सोम ॥ १ ०१६ ०४
सोमः! पवते जनिता मतीनां जनिता दिवो जनिता पृथिव्याः ।
जनिताग्नेर् जनिता सूर्यस्य जनितेन्द्रस्य जनितोत विष्णोः! ॥ १ ०१६ ०५
ब्रह्मा देवानाम् पदवीः कवीनाम् ऋषिर् विप्राणाम् महिषो मृगाणाम् ।
श्येनो गृध्राणां स्वधित्तिर् वनानां सोमः! पवित्रम् अत्य् एति रेभन् ॥ १ ०१६ ०६

प्रावीविपद् वाच ऊर्मि न सिन्धुर् गिरः सोमः पवमानो मनीषाः ।
 अन्तः पश्यन् वृजनेमावराण्य् आ तिष्ठति वृषभो गोषु जानन् ॥ १ ०९६ ०७
 स मत्सरः पृतसु वन्वन्न अवातः सहस्ररेता अभि वाजम् अर्ष ।
 इन्द्रायिन्दो पवमानो मनीष्य् अ शोर् ऊर्मिम् ईरय गा इषण्यन् ॥ १ ०९६ ०८
 परि प्रियः कलशे देववात इन्द्राय सोमो रण्यो मदाय ।
 सहस्रधारः शतवाज इन्दुर् वाजी न सप्तिः समना जिगाति ॥ १ ०९६ ०९
 स पूव्यो वसुविज् जायमानो मृजानो अप्सु दुदुहानो अद्रौ ।
 अभिशस्तिपा भुवनस्य राजा विदद् गातुम् ब्रह्मणे पूयमानः ॥ १ ०९६ १०
 त्वया हि नः पितरः सोम पूर्वे कर्माणि चक्रुः पवमान धीराः ।
 वन्वन्न अवातः परिधीर् अपोर्णु वीरेभिर् अश्वैर् मघवा भवा नः ॥ १ ०९६ ११
 यथापवथा मनवे वयोधा अमित्रहा वरिवोविद् धविष्मान् ।
 एवा पवस्व द्रविणं दधान इन्द्रे सं तिष्ठ जनयायुधानि ॥ १ ०९६ १२
 पवस्व सोम मधुमाः ऋतावापो वसानो अधि सानो अव्ये ।
 अव द्रोणानि घृतवान्ति सीद मदिन्तमो मत्सर इन्द्रपानः ॥ १ ०९६ १३
 वृष्टिं दिवः शतधारः पवस्व सहस्रसा वाजयुर् देववीतौ ।
 सं सिन्धुभिः कलशे वावशानः सम् उस्त्रियाभिः प्रतिरन् न आयुः ॥ १ ०९६ १४
 एष स्य सोमो मतिभिः पुनानो ऽत्यो न वाजी तरतीद् अरातीः ।
 पयो न दुग्धम् अदितेर् इषिरम् उर्व ऐव गातुः सुयमो न वोळ्हा ॥ १ ०९६ १५
 स्वायुधः सोतृभिः पूयमानो ऽभ्य् अर्ष गुह्यं चारु नाम ।
 अभि वाजं सप्तिर् इव श्रवस्याभि वायुम् अभि गा देव सोम ॥ १ ०९६ १६
 शिशुं जज्ञानं हर्यतम् मृजन्ति शुम्भन्ति वह्निम् मरुतो गणेन ।
 कविर् गीर्भिः काव्येना कविः सन् सोमः पवित्रम् अत्य् एति रेभन् ॥ १ ०९६ १७
 ऋषिमना य ऋषिकृत् स्वर्षाः सहस्रणीथः पदवीः कवीनाम् ।
 तृतीयं धाम महिषः सिषासन् सोमो विराजम् अनु राजति ष्टुप् ॥ १ ०९६ १८
 चमूषच् छ्येनः शकुनो विभृत्वा गोविन्दुर् द्रप्स आयुधानि बिभ्रत् ।
 अपाम् ऊर्मिं सचमानः समुद्रं तुरीयं धाम महिषो विवक्ति ॥ १ ०९६ १९
 मर्यो न शुभ्रस् तन्वम् मृजानो ऽत्यो न सृत्वा सनये धनानाम् ।
 वृषेव यूथा परि कोशम् अर्षन् कनिक्रदच् चम्बो ई र् आ विवेश ॥ १ ०९६ २०

पवस्वेन्दो पवमानो महोभिः कनिक्रदत् परि वाराण्य् अर्ष ।
 क्रीळञ् चम्बो ३ र् आ विश पूयमान इन्द्र ते रसो मदिरो ममत्तु ॥ १ ०९६ २१
 प्रास्य धारा बृहतीर् असृग्न अक्तो गोभिः कलशा आ विवेश ।
 साम कृण्वन् सामन्यो विपश्चित् क्रन्दन् एत्य् अभि सख्युर् न जामिम् ॥ १ ०९६ २२
 अपघ्न एषि पवमान शत्रून् प्रियां न जारो अभिगीत इन्दुः ।
 सीदन् वनेषु शकुनो न पत्वा सोमः पुनानः कलशेषु सत्ता ॥ १ ०९६ २३
 आ ते रुचः पवमानस्य सोम योषेव यन्ति सुदुघाः सुधाराः ।
 हरिर् आनीतः पुखारो अस्व् अचिक्रदत् कलशे देवयूनाम् ॥ १ ०९६ २४

(८०९)

अस्य प्रेषा हेमना पूयमानो देवो देवेभिः सम् अपृक्त रसम् ।
 सुतः पवित्रम् पर्य एति रेभन् मितेव सन्न पशुमान्ति होता ॥ १ ०९७ ०१
 भद्रा वस्त्रा समन्या ३ वसानो महान् कविर् निवचनानि शंसन् ।
 आ वच्यस्व चम्बोः पूयमानो विचक्षणो जागृविर् देववीतौ ॥ १ ०९७ ०२
 सम् उ प्रियो मृज्यते सानो अव्ये यशस्त्रो यशसां क्षेतो अस्मे ।
 अभि स्वर धन्वा पूयमानो यूयम् पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ १ ०९७ ०३
 प्र गायताभ्य् अर्चाम देवान् सोमं हिनोत महते धनाय ।
 स्वादुः पवाते अति वारम् अव्यम् आ सीदाति कलशं देवयुर् नः ॥ १ ०९७ ०४
 इन्दुर् देवानाम् उप सख्यम् आयन् सहस्रधारः पवते मदाय ।
 नृभि स्तवानो अनु धाम पूर्वम् अग्न इन्द्रम् महते सौभगाय ॥ १ ०९७ ०५
 स्तोत्रे राये हरिर् अर्षा पुनान इन्द्रम् मदो गच्छतु ते भराय ।
 देवैर् याहि सरथं राधो अच्छा यूयम् पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ १ ०९७ ०६
 प्र काव्यम् उशनेव ब्रुवाणो देवो देवानां जनिमा विवक्ति ।
 महिब्रतः शुचिबन्धुः पावकः पदा वराहो अभ्य् एति रेभन् ॥ १ ०९७ ०७
 प्र हंसासस् तृपलम् मन्युम् अच्छामाद् अस्तं वृषगणा अयासुः ।
 आङ्गुष्य १ म् पवमानं सखायो दुर्मर्षं साकम् प्र वदन्ति वाणम् ॥ १ ०९७ ०८
 स रंहत उरुगायस्य जूतिं वृथा क्रीळन्तम् मिमते न गावः ।

प॒रीण॑सं कृणु॒ते ति॒ग्मशृ॑ङ्गो दि॒वा ह॒रिर् द॑दृ॒शे न॑क्तम् ऋ॒ज्रः ॥ १ ०९७ ०९
 इ॒न्दुर् वा॒जी प॑वते गो॒न्यो॒घा इ॒न्द्रे सोमः॑ सह इ॒न्वन् म॑दाय ।
 ह॒न्ति र॑क्षो बा॒धते॑ पर्य॒ अरा॑तीर् वरि॒वः कृ॑ण्वन् वृ॒जन॑स्य॒ राजा॑ ॥ १ ०९७ १०
 अध॒ धार॑या म॒ध्वा पृ॑चानस् ति॒रो रोम॑ पवते अ॒द्रि॒दुग्धः॑ ।
 इ॒न्दुर् इ॒न्द्रस्य॑ स॒ख्यं जु॑षा॒णो दे॒वो दे॒वस्य॑ मत्स॒रो म॑दाय ॥ १ ०९७ ११
 अ॒भि प्रि॒याणि॑ पवते पु॒नानो॑ दे॒वो दे॒वान् स्वे॒न र॑सेन पृ॒ञ्चन् ।
 इ॒न्दुर् ध॑र्माण्य् ऋ॒तुथा॑ वसा॒नो द॑श॒ क्षिपो॑ अव्य॒त सानो॑ अव्ये ॥ १ ०९७ १२
 वृ॒षा शो॑णो॑ अ॒भिक॑नि॒क्रद् गा॑ न॒दय॑न्न एति पृथि॒वीम् उ॒त द्याम् ।
 इ॒न्द्रस्ये॒व व॑ग॒नुर् आ शृ॑ण्व आ॒जौ प्र॑चे॒तय॑न्न अ॒र्षति॑ वा॒चम् ए॒माम् ॥ १ ०९७ १३
 र॒साय्यः॑ पयसा॒ पि॒न्वमा॑न इ॒रय॑न्न ए॒षि म॑धु॒मन्त॑म् अ॒ंशुम् ।
 प॑व॒मानः॑ सं॒तनि॑म् ए॒षि कृ॑ण्वन्न इ॒न्द्राय॑ सोम परि॒षिच्य॑मानः ॥ १ ०९७ १४
 ए॒वा प॑वस्व म॒दिरो॑ म॒दायो॑द॒ग्राभ॑स्य॒ नम॑यन् व॒धस्त्रैः॑ ।
 परि॒ वर्ण॑म् भ॒रमा॑णो रु॒शन्तं॑ ग॒व्युर् नो॑ अ॒र्ष परि॑ सोम सि॒क्तः ॥ १ ०९७ १५
 जुष्ट॑वी न इ॒न्दो सु॑पथा॒ सु॒गान्य् उ॒रौ प॑वस्व वरि॒वांसि॑ कृण्वन् ।
 घ॒ने॒व वि॒ष्वग् दुरि॑तानि॒ वि॒घ्नन् अधि॑ ष्णुना॒ धन्व॑ सानो॒ अव्ये॑ ॥ १ ०९७ १६
 वृष्टिं॑ नो॒ अर्ष॑ दि॒व्यां जि॑ग॒त्तुम् इ॒ळाव॑तीं श॒ंगयीं॑ जी॒रदानु॑म् ।
 स्तुके॑व वी॒ता ध॑न्वा वि॒चिन्व॑न् ब॒न्धूश् इ॒माः अ॒वरा॑ः इ॒न्दो वा॒यून् ॥ १ ०९७ १७
 ग्र॒न्थिं न वि॑ प्य॒ ग्रथि॑तम् पु॒नान॑ ऋ॒जुं च॑ गा॒तुं वृ॑जिनं च॑ सोम ।
 अ॒त्यो न॑ क्र॒दो ह॒रिर् आ सृ॑जा॒नो म॑र्यो॒ देव॑ धन्व॒ प॒स्त्या॒वान् ॥ १ ०९७ १८
 जुष्टो॑ म॒दाय॑ दे॒वता॑त इ॒न्दो परि॑ ष्णुना॒ धन्व॑ सानो॒ अव्ये॑ ।
 स॒हस्र॑धारः सु॒भिर् अ॒द॒ब्धः परि॑ स्र॒व वा॑जसा॒तौ नृ॑ष॒ह्ये ॥ १ ०९७ १९
 अ॒र॒श्मानो॑ ये ऽ॒रथा॑ अ॒युक्ता॑ अ॒त्यासो॑ न स॒सृजा॑नास॒ आजौ॑ ।
 ए॒ते शु॒क्रासो॑ धन्वन्ति॒ सोमा॑ दे॒वास॑स् ताः॒ उप॑ या॒ता पि॑ब॒ध्यै ॥ १ ०९७ २०
 ए॒वा न॑ इ॒न्दो अ॒भि दे॒ववी॑तिम् परि॑ स्र॒व न॒भो अ॑र्ण॒श् च॒मूषु॑ ।
 सोमो॑ अ॒स्मभ्यं॑ का॒म्यम् बृ॑हन्तं॒ रयिं॑ द॒दातु॑ वी॒रव॑न्तम् उ॒ग्रम् ॥ १ ०९७ २१
 तक्ष॑द् यदी॒ मन॑सो॒ वेन॑तो॒ वाग् ज्येष्ठ॑स्य वा॒ धर्मे॑णि॒ क्षोर् अ॒नीके॑ ।
 आद् ई॑म् आ॒यन् व॒रम् आ॑ वा॒वशा॑ना जुष्टम् पतिं॒ क॒लशे॑ गा॒व इ॒न्दुम् ॥ १ ०९७ २२
 प्र दा॑नु॒दो दि॒व्यो दा॑नु॒पि॒न्व ऋ॒तम् ऋ॒ताय॑ पवते सु॒मेधाः॑ ।

धर्मा भुवद् वृज्जन्यस्य राजा प्र रश्मिभिर् दशभिर् भारि भूम ॥ १ ०९७ २३
 पवित्रेभिः पर्वमानो नृचक्षा राजा देवानाम् उत मर्त्यानाम् ।
 द्विता भुवद् रयिपती रयीणाम् ऋतम् भरत् सुभृतं चार्व इन्दुः ॥ १ ०९७ २४
 अर्वा इव श्रवसे सातिम् अच्छेन्द्रस्य वायोर् अभि वीतिम् अर्ष ।
 स नः सहस्रा बृहतीर् इषो दा भवा सोम द्रविणोवित् पुनानः ॥ १ ०९७ २५
 देवाव्यो नः परिषिच्यमानाः क्षयं सुवीरं धन्वन्तु सोमाः ।
 आयज्यवः सुमतिं विश्ववारा होतारो न दिवियजो मन्द्रतमाः ॥ १ ०९७ २६
 एवा देव देवताति पवस्व महे सोम प्सरसे देवपानः ।
 महश् चिद् धि ष्मसि हिताः समर्ये कृधि सुष्ठाने रोदसी पुनानः ॥ १ ०९७ २७
 अश्वो नो क्रदो वृषभिर् युजानः सिंहो न भीमो मनसो जवीयान् ।
 अर्वाचीनैः पथिभिर् ये रजिष्ठा आ पवस्व सौमनसं न इन्दो ॥ १ ०९७ २८
 शतं धारा देवजाता असृग्रन् सहस्रम् एनाः क्वयो मृजन्ति ।
 इन्दो सनित्रं दिव आ पवस्व पुरएतासि महतो धनस्य ॥ १ ०९७ २९
 दिवो न सर्गा अससृग्रम् अह्नां राजा न मित्रम् प्र मिनाति धीरः ।
 पितुर् न पुत्रः क्रतुभिर् यतान आ पवस्व विशे अस्या अजीतिम् ॥ १ ०९७ ३०
 प्र ते धारा मधुमतीर् असृग्रन् वारान् यत् पूतो अत्येष्य् अव्यान् ।
 पवमान पवसे धाम् गोनां जज्ञानः सूर्यम् अपिन्वो अर्कैः ॥ १ ०९७ ३१
 कनिक्रदद् अनु पन्थाम् ऋतस्य शुक्रो वि भास्य् अमृतस्य धाम् ।
 स इन्द्राय पवसे मत्सरवान् हिन्वानो वाचम् मतिभिः कवीनाम् ॥ १ ०९७ ३२
 दिव्यः सुपर्णो ऽव चक्षि सोम पिन्वन् धाराः कर्मणा देववीतौ ।
 एन्दो विश कलशं सोमधानं क्रन्दन्न इहि सूर्यस्योप रश्मिम् ॥ १ ०९७ ३३
 तिस्रो वाच ईरयति प्र वहिर् ऋतस्य धीतिम् ब्रह्मणो मनीषाम् ।
 गावो यन्ति गोपतिम् पृच्छमानाः सोमं यन्ति मतयो वावशानाः ॥ १ ०९७ ३४
 सोमं गावो धेनवो वावशानाः सोमं विप्रा मतिभिः पृच्छमानाः ।
 सोमः सुतः पूयते अज्यमानः सोमे अर्कास् त्रिष्टुभः सं नवन्ते ॥ १ ०९७ ३५
 एवा नः सोम परिषिच्यमान आ पवस्व पूयमानः स्वस्ति ।
 इन्द्रम् आ विश बृहता रवेण वर्धया वाचं जनया पुरधिम् ॥ १ ०९७ ३६
 आ जागृविर् विप्र ऋता मतीनां सोमः पुनानो असदच् चमूषु ।

सपन्ति यम् मिथुनासो निकामा अध्वर्यवो रथिरासः सुहस्ताः ॥ १ ०९७ ३७
 स पुनान उपसूरे न धातोभे अप्रा रोदसी विष आवः ।
 प्रिया चिद् यस्य प्रियसास ऊती स तू धनं कारिणे न प्रयसत् ॥ १ ०९७ ३८
 स वर्धिता वर्धनः पूयमानः सोमो मीढ्वाः अभि नो ज्योतिषावीत् ।
 येना नः पूर्वे पितरः पदज्ञाः स्वर्विदो अभि गा अद्रिम् उष्णन् ॥ १ ०९७ ३९
 अक्रान् समुद्रः प्रथमे विधर्मज्ञ जनयन् प्रजा भुवनस्य राजा ।
 वृषा पवित्रे अधि सानो अव्ये बृहत् सोमो वावृधे सुवान इन्दुः ॥ १ ०९७ ४०
 महत् तत् सोमो महिषश् चकारापां यद् गर्भो ऽवृणीत देवान् ।
 अदधाद् इन्द्रे पवमान ओजो ऽजनयत् सूर्ये ज्योतिर् इन्दुः ॥ १ ०९७ ४१
 मत्सि वायुम् इष्टये राधसे च मत्सि मित्रावरुणा पूयमानः ।
 मत्सि शर्धो मारुतम् मत्सि देवान् मत्सि द्यावापृथिवी देव सोम ॥ १ ०९७ ४२
 ऋजुः पवस्व वृजिनस्य हुन्तापामीवाम् बाधमानो मृधश् च ।
 अभिश्रीणन् पयः पयसाभि गोनाम् इन्द्रस्य त्वं तव वयं सखायः ॥ १ ०९७ ४३
 मध्वः सूदम् पवस्व वस्व उत्सं वीरं च न आ पवस्वा भगं च ।
 स्वदस्वेन्द्राय पवमान इन्दो रयिं च न आ पवस्वा समुद्रात् ॥ १ ०९७ ४४
 सोमः सुतो धारयात्यो न हित्वा सिन्धुर् न निम्नम् अभि वाज्य् अक्षाः ।
 आ योनिं वन्यम् असदत् पुनानः सम् इन्द्रुर् गोभिर् असरत् सम् अद्भिः ॥ १ ०९७

४५

एष स्य ते पवत इन्द्र सोमश् चमूषु धीर उशते तवस्वान् ।
 स्वर्चक्षा रथिरः सत्यशुष्मः कामो न यो देवयताम् असर्जि ॥ १ ०९७ ४६
 एष प्रत्नेन वयसा पुनानस् तिरो वपांसि दुहितुर् दधानः ।
 वसानः शर्मं त्रिवरुधम् अप्सु होतेव याति समनेषु रेभन् ॥ १ ०९७ ४७
 नू नस् त्वं रथिरो देव सोम परि स्रव चम्बोः पूयमानः ।
 अप्सु स्वादिष्ठो मधुमाः ऋतावा देवो न यः सविता सत्यमन्मा ॥ १ ०९७ ४८
 अभि वायुं वीत्य् अर्षा गृणानो ऽभि मित्रावरुणा पूयमानः ।
 अभी नरं धीजवनं रथेष्ठाम् अभीन्द्रं वृषणं वज्रबाहुम् ॥ १ ०९७ ४९
 अभि वस्त्रा सुवसनान्य् अर्षाभि धेनूः सुदुघाः पूयमानः ।
 अभि चन्द्रा भर्तवे नो हिरण्याभ्य् अश्वान् रथिनो देव सोम ॥ १ ०९७ ५०

अ॒भी नो॑ अ॒र्ष दि॒व्या वसू॑न्य् अ॒भि विश्वा॑ पा॒र्धिवा॑ पू॒यमा॑नः ।
 अ॒भि येन॑ द्रवि॒णम् अ॒श्ववा॑मा॒भ्य् आ॒र्षेयं॑ ज॒मद॑ग्नि॒वन् नः॑ ॥ १ ०९७ ५१
 अ॒या प॒वा प॒वस्वै॑ना वसू॑नि मा॒श्वत्व॑ इ॒न्दो सर॑सि प्र ध॒न्व ।
 ब्र॒ध्मश् चि॒द् अत्र॑ वातो न जू॒तः पु॑स्मे॒धश् चि॒त् तक्वे॑ नर॑ दात् ॥ १ ०९७ ५२
 उ॒त न॑ ए॒ना प॒वया॑ प॒वस्वाधि॑ श्रु॒ते श्र॒वाय्य॑स्य ती॒र्थे ।
 ष॒ष्टिं स॒हस्रा॑ नै॒गुतो॑ वसू॑नि वृ॒क्षं न॒ प॒ङ्कं धू॑नव॒द् रणा॑य ॥ १ ०९७ ५३
 म॒हीमे॑ अ॒स्य वृ॒षना॑म॒ शूषे॑ मा॒श्वत्वे॑ वा पृ॒शने॑ वा व॒धत्रे॑ ।
 अ॒स्वाप॑यन् नि॒गुतः॑ स्ने॒हय॑च् चापा॒मित्रा॑ अपा॒चितो॑ अ॒चेतः॑ ॥ १ ०९७ ५४
 सं त्री॑ प॒वित्रा॑ वि॒त॒तान्य॑ ए॒ष्य अ॒न्व एक॑ धाव॒सि पू॒यमा॑नः ।
 अ॒सि भ॒गो अ॒सि दा॑त्रस्य॒ दा॒तासि॑ म॒घवा॑ म॒घव॑द्भय इ॒न्दो ॥ १ ०९७ ५५
 ए॒ष विश्वा॑वित् प॒वते॑ मनी॒षी सोमो॑ विश्वा॒स्य भुव॑न॒स्य राजा॑ ।
 द्र॒प्साः ई॒रय॑न् वि॒दथे॑ष्व् इ॒न्द्रर् वि॒ वार॑म् अ॒व्यं स॒मया॑ति॒ याति॑ ॥ १ ०९७ ५६
 इ॒न्दुं रि॑हन्ति म॒हिषा॑ अ॒द॒ब्धाः प॒दे रे॑भन्ति क॒वयो॑ न गृ॒ध्राः ।
 हि॒न्वन्ति॑ धी॒रा द॒शभिः॑ क्षिपा॒भिः सम् अ॑ञ्जते रू॒पम् अ॒पां रसे॑न ॥ १ ०९७ ५७
 त्वया॑ व॒यम् प॒व॒माने॑न सोम॒ भरे॑ कृतं वि चि॒नुयाम॑ श॒श्वत् ।
 तन् नो॑ मि॒त्रो वरु॑णो मामह॒न्ताम् अ॑दि॒तिः सिन्धुः॑ पृथि॒वी उ॒त द्यौः॑ ॥ १ ०९७ ५८

(८१०)

अ॒भि नो॑ वा॒जसा॑तमं र॒यिम् अ॒र्ष पु॑रु॒स्पृह॑म् ।
 इ॒न्दो स॒हस्र॑भ॒र्णसं॑ तुविद्यु॒म्नं वि॒भ्वास॑हम् ॥ १ ०९८ ०१
 परि॒ष्य सु॑वा॒नो अ॒व्ययं॑ रथे न व॒र्माव्य॑त ।
 इ॒न्दुर् अ॒भि द्रु॑णा॒ हितो॑ हि॒यानो॑ धारा॒भिर् अ॒क्षाः ॥ १ ०९८ ०२
 परि॒ष्य सु॑वा॒नो अ॒क्षा इ॒न्द्रर् अ॒व्ये म॑द॒च्युतः॑ ।
 धारा॒ य ऊ॒र्ध्वो अ॒र्ध्वरे॑ भ्रा॒जा नैति॑ ग॒व्ययुः॑ ॥ १ ०९८ ०३
 स हि॒ त्वं दे॒व श॑श्व॒ते वसु॑ म॒र्ताय॑ दा॒शुषे॑ ।
 इ॒न्दो स॒हस्रि॑णं र॒यिं श॒तात्मानं॑ वि॒वास॑सि ॥ १ ०९८ ०४
 व॒यं ते॑ अ॒स्य वृ॒त्रह॑न् वसो॒ वस्वः॑ पु॒रुस्पृ॑हः ।

नि नेदिष्ठतमा इषः स्याम सुम्नस्याधिगो ॥ १ ०१८ ०५
द्विर् यम् पञ्च स्वयंशसं स्वसारो अद्रिसंहतम् ।
प्रियम् इन्द्रस्य काम्यम् प्रस्त्रापयन्त्य ऊर्मिणम् ॥ १ ०१८ ०६
परि त्यं हर्यतं हरिम् बभ्रुम् पुनन्ति वारेण ।
यो देवान् विश्वा इत् परि मदेन सह गच्छति ॥ १ ०१८ ०७
अस्य वो ह्य अवसा पान्तो दक्षसाधनम् ।
यः सूरिषु श्रवो बृहद् दधे स्व ष् ण हर्यतः ॥ १ ०१८ ०८
स वां यज्ञेषु मानवी इन्दुर् जनिष्ट रोदसी ।
देवो देवी गिरिष्ठा अस्त्रेधन् तं तुविष्वणि ॥ १ ०१८ ०९
इन्द्राय सोम पातवे वृत्रघ्ने परि षिच्यसे ।
नरे च दक्षिणावते देवाय सदनासदे ॥ १ ०१८ १०
ते प्रत्नासो व्युष्टिषु सोमाः पवित्रे अक्षरन् ।
अप्रोथन्तः सनुतर् हुरश्चितः प्रातस् तां अप्रचितसः ॥ १ ०१८ ११
तं सखायः पुरोरुचं यूयं वयं च सूरयः ।
अश्याम वाजगन्ध्यं सनेम वाजपस्त्यम् ॥ १ ०१८ १२

(८११)

आ हर्यताय धृष्णवे धनुस् तन्वन्ति पौस्यम् ।
शुक्रां वयन्त्य असुराय निर्णिजं विपाम् अग्रे महीयुवः ॥ १ ०१९ ०१
अध क्षपा परिष्कृतो वाजा अभि प्र गाहते ।
यदी विवस्वतो धियो हरिं हिन्वन्ति यातवे ॥ १ ०१९ ०२
तम् अस्य मर्जयामसि मदो य इन्द्रपातमः ।
यं गाव आसभिर् दधुः पुरा नूनं च सूरयः ॥ १ ०१९ ०३
तं गार्थया पुराण्या पुनानम् अभ्य अनूषत ।
उतो कृपन्त धीतयो देवानां नाम बिभ्रतीः ॥ १ ०१९ ०४
तम् उक्षमाणम् अव्यये वारे पुनन्ति धर्णसिम् ।
दूतं न पूर्वचित्तय आ शासते मनीषिणः ॥ १ ०१९ ०५

स पु॒नानो॑ म॒दिन्त॑मः॒ सोम॑श् च॒मूषु॑ सीदति ।
 प॒शौ न॑ रेत॑ अ॒दध॑त् पति॑र् वचस्यते धि॒यः ॥ १ ०९९ ०६
 स मृ॑ज्यते सु॒कर्मा॑भिर् दे॒वो दे॒वेभ्यः॑ सु॒तः ।
 वि॒दे यद् आ॑सु संद॒दिर् म॒हीर् अ॒पो वि॑ गा॒हते ॥ १ ०९९ ०७
 सु॒त इ॒न्दो प॒वित्र॑ आ नृ॒भिर् य॒तो वि॑ नी॒यसे ।
 इन्द्रा॑य मत्सरि॒न्तम॑श् च॒मूष्वा॑ आ नि षी॒दसि ॥ १ ०९९ ०८

(८१२)

अ॒भी न॑वन्ते अ॒द्बुहः॑ प्रि॒यम् इन्द्र॑स्य॒ काम्य॑म् ।
 व॒त्सं न॑ पूर्वं आ॒युनि॑ जा॒तं रि॑हन्ति मा॒तरः॑ ॥ १ १०० ०१
 पु॒नान॑ इ॒न्दव् आ॑ भ॒र् सोम॑ द्वि॒र्हसं॑ र॒यिम् ।
 त्वं व॑सू॒नि पु॑ष्यसि वि॒श्वानि॑ दा॒शुषो॑ गृ॒हे ॥ १ १०० ०२
 त्वं धि॒यम् म॑नो॒युज॑ सृ॒जा वृ॑ष्टिं न त॑न्य॒तुः ।
 त्वं व॑सू॒नि पा॑र्था॒वा दि॒व्या च॑ सोम पु॑ष्यसि ॥ १ १०० ०३
 परि॑ ते जि॒ग्युषो॑ यथा॒ धारा॑ सु॒तस्य॑ धावति ।
 रं॒हमा॑णा व्य् अ ॑ व्य॒यं वा॑र॒ वा॒जीव॑ सान॒सिः ॥ १ १०० ०४
 ऋ॒त्वे द॑क्षा॒य नः॑ क॒वे प॑र्वस्व सोम॒ धार॑या ।
 इन्द्रा॑य॒ पात॑वे सु॒तो मि॒त्राय॑ वरु॒णाय॑ च ॥ १ १०० ०५
 प॑र्वस्व वा॒जसा॑त॒मः प॒वित्रे॑ धार॒या सु॒तः ।
 इन्द्रा॑य सोम॒ विष्ण॑वे दे॒वेभ्यो॑ म॒धुम॑त्तमः ॥ १ १०० ०६
 त्वां रि॑हन्ति मा॒तरो॑ हरि॒म् प॒वित्रे॑ अ॒द्बुहः॑ ।
 व॒त्सं जा॒तं न॑ धे॒नवः॑ प॑र्व॒मान॑ वि॒धर्म॑णि ॥ १ १०० ०७
 प॑र्व॒मान॑ म॒हि श्र॑व॒श् चि॒त्रेभि॑र् यासि र॒श्मिभिः॑ ।
 श॒र्धन् त॑मा॒सि जि॒घ्रसे॑ वि॒श्वानि॑ दा॒शुषो॑ गृ॒हे ॥ १ १०० ०८
 त्वं द्यां च॑ म॒हिव्र॑त पृथि॒वी चा॑ति॒ जभि॑षे ।
 प्रति॑ द्रा॒पिम् अ॑मु॒ञ्चथाः॑ प॑र्व॒मान॑ म॒हित्व॑ना ॥ १ १०० ०९

(८१३)

पुरोजिती वो अन्धसः सुताय मादयिन्नवे ।
अप श्वानं अथिष्टन सखायो दीर्घजिह्वयम् ॥ ९ १०१ ०१
यो धारया पावकया परिप्रस्यन्दते सुतः ।
इन्दुर् अश्वो न कृत्व्यः ॥ ९ १०१ ०२
तं दुरोषम् अभी नरः सोमं विश्वाच्या धिया ।
यज्ञं हिन्वन्त्य् अद्रिभिः ॥ ९ १०१ ०३
सुतासो मधुमत्तमाः सोमा इन्द्राय मन्दिनः ।
पवित्रवन्तो अक्षरन् देवान् गच्छन्तु वो मदाः ॥ ९ १०१ ०४
इन्दुर् इन्द्राय पवत इति देवासो अब्रुवन् ।
वाचस् पतिर् मखस्यते विश्वस्येशान ओजसा ॥ ९ १०१ ०५
सहस्रधारः पवते समुद्रो वाचमीड्वयः ।
सोमः पती रयीणां सखेन्द्रस्य दिवे-दिवे ॥ ९ १०१ ०६
अयम् पूषा रयिर् भगः सोमः पुनानो अर्षति ।
पतिर् विश्वस्य भूमनो व्य् अख्यद् रोदसी उभे ॥ ९ १०१ ०७
सम् उ प्रिया अनूषत गावो मदाय घृष्वयः ।
सोमासः कृण्वते पथः पवमानास इन्द्रवः ॥ ९ १०१ ०८
य ओजिष्ठस् तम् आ भर पवमान श्रवाय्यम् ।
यः पञ्च चर्षणीर् अभि रयिं येन वनामहै ॥ ९ १०१ ०९
सोमाः पवन्त इन्द्रवो ऽस्मभ्यं गातुवित्तमाः ।
मित्राः सुवाना अरपसः स्वाध्यः स्वर्विदः ॥ ९ १०१ १०
सुष्वाणासो व्य् अद्रिभिश् चिताना गोर् अधि त्वचि ।
इषम् अस्मभ्यम् अभितः सम् अस्वरन् वसुविदः ॥ ९ १०१ ११
एते पूता विपश्चितः सोमासो दध्याशिरः ।
सूर्यासो न दर्शतासो जिगत्तवो ध्रुवा घृते ॥ ९ १०१ १२
प्र सुन्वानस्यान्धसो मतो न वृत तद् वचः ।
अप श्वानम् अराधस हृता मखं न भृगवः ॥ ९ १०१ १३

आ जा॒मिर् अ॒त्के॑ अ॒व्यत॑ भु॒जे न पु॒त्र ओ॒ण्योः ।
 सर॑ज् जा॒रो न योष॑णां व॒रो न यो॒निम् आ॒सद॑म् ॥ ९ १०१ १४
 स वी॒रो दक्ष॑साध॒नो वि यस् त॒स्तम्भ॑ रोद॑सी ।
 हरिः॑ प॒वित्रे॑ अ॒व्यत॑ वे॒धा न यो॒निम् आ॒सद॑म् ॥ ९ १०१ १५
 अ॒व्यो वा॒रेभिः॑ प॒वते॑ सो॒मो ग॒व्ये अ॒धि त्व॒चि ।
 क॒नि॒क्र॒दद् वृषा॑ हरि॒र् इन्द्र॑स्या॒भ्य् एति॑ निष्कृतम् ॥ ९ १०१ १६

(८१४)

क्रा॒णा शिशु॑र् म॒हीना॑ हि॒न्वन्न॑ ऋ॒तस्य॑ दी॒र्घि॒तिम् ।
 विश्वा॑ परि॑ प्रि॒या भु॒वद् अ॒ध॑ द्वि॒ता ॥ ९ १०२ ०१
 उप॑ त्रि॒तस्य॑ पा॒ष्यो ३॑ र् अ॒भ॒क्त॑ यद् गुहा॑ प॒दम् ।
 य॒ज्ञस्य॑ स॒प्त धामा॑भिर् अ॒ध॑ प्रि॒यम् ॥ ९ १०२ ०२
 त्रीणि॑ त्रि॒तस्य॑ धार॑या पृ॒ष्ठेष्व॑ ए॒रया॑ र॒यिम् ।
 मिमी॑ति अ॒स्य यो॒जना॑ वि सु॒क्रतुः॑ ॥ ९ १०२ ०३
 ज॒ज्ञानं॑ स॒प्त मा॒तरो॑ वे॒धाम् अ॑शासत श्रि॒ये ।
 अ॒यं ध्रु॒वो र॑यी॒णां चि॒के॒त॑ यत् ॥ ९ १०२ ०४
 अ॒स्य व्र॑ते स॒जोष॑सो वि॒श्वे दे॒वासो॑ अ॒द्बुहः॑ ।
 स्पा॒र्हा भ॑वन्ति रन्त॑यो जुषन्त॒ यत् ॥ ९ १०२ ०५
 यम् ई॒ ग॒र्भम् ऋ॒तावृ॑धो॑ द॒शे चा॒स्म अ॒जी॒जन॑न् ।
 क॒विम् मं॑हिष्ठम् अ॒ध्वरे॑ पु॒रु॒स्पृ॒हम् ॥ ९ १०२ ०६
 स॒मी॒ची॒ने अ॒भि त्मना॑ य॒द्दी ऋ॒तस्य॑ मा॒तरा॑ ।
 त॒न्वा॒ना य॒ज्ञम् आ॑नुषग् यद् अ॒ज्ञते ॥ ९ १०२ ०७
 ऋ॒त्वा शु॒क्रेभि॑र् अ॒क्षभि॑र् ऋ॒णोर् अप॑ व्र॒जं दि॒वः ।
 हि॒न्वन्न॑ ऋ॒तस्य॑ दी॒र्घि॒तिम् प्रा॒ध्वरे ॥ ९ १०२ ०८

(८१५)

प्र पुना॒नाय॑ वे॒धसे॒ सोमा॑य॒ वच॒ उद्य॑तम् ।
 भृ॒तिं न भ॑रा म॒तिभि॑र् जु॒जोष॑ते ॥ ९ १०३ ०१
 परि॒ वारा॑ण्य् अ॒व्यया॑ गोभि॑र् अ॒ज्ञानो॑ अर्षति ।
 त्री ष॒धस्था॑ पुना॒नः कृ॑णुते हरिः! ॥ ९ १०३ ०२
 परि॒ कोश॑म् मधु॒श्चुत॑म् अ॒व्यये॒ वारे॑ अर्षति ।
 अ॒भि वा॑णीर् ऋ॒षीणां॑ सप्त नूष॑त ॥ ९ १०३ ०३
 परि॑ णेता म॒तीनां॑ वि॒श्वदे॑वो अदा॒भ्यः ।
 सोमः॑ पुना॒नश् च॒म्बोर् वि॒शद् धरिः॑! ॥ ९ १०३ ०४
 परि॒ दैवी॑र् अनु॒ स्वधा॑ इन्द्रेण याहि स॒रथ॑म् ।
 पुना॒नो वा॑घद् वा॒घद्वि॑र् अम॒र्त्यः ॥ ९ १०३ ०५
 परि॒ सप्ति॑र् न वा॒ज्युर् दे॒वो दे॒वेभ्यः॑ सु॒तः ।
 व्या॒नशिः॑ पव॒मानो॒ वि धा॑वति ॥ ९ १०३ ०६

(८१६)

सखा॑य॒ आ नि॑ षीदत पुना॒नाय॒ प्र गा॑यत ।
 शिशुं॑ न य॒ज्ञैः परि॑ भूषत श्रि॒ये ॥ ९ १०४ ०१
 सम् ई॑ व॒त्सं न मा॑तृभिः! सृ॒जता॑ गय॒साध॑नम् ।
 दे॒वाव्य॑ श् म॒ मद॑म् अ॒भि द्वि॑श॒वस॑म् ॥ ९ १०४ ०२
 पुना॑ता दक्ष॒साध॑नं यथा श॒र्धाय॑ वी॒तये॑ ।
 यथा॑ मि॒त्राय॑ वरु॒णाय॑ श॒न्तमः॑ ॥ ९ १०४ ०३
 अ॒स्मभ्य॑ त्वा वसु॒विद॑म् अ॒भि वा॑णीर् अनूष॑त ।
 गोभि॑ष् टे व॒र्णम् अ॒भि वा॑सयामसि ॥ ९ १०४ ०४
 स नो॑ मदानाम् पत॒ इन्दो॑ दे॒वप्स॑रा असि ।
 सखे॑व सख्ये॑ गातु॒वित्त॑मो भव ॥ ९ १०४ ०५
 सने॑मि कृ॒ध्य् अ श् स्मद् आ र॒क्षसं॑ कं चिद् अ॒त्रिण॑म् ।
 अपा॑देवं द्युम् अ॒हो यु॑योधि नः ॥ ९ १०४ ०६

(८१७)

तं वः! सखायो मदाय पुनानम् अभि गायत ।
शिशुं न यज्ञैः स्वदयन्त गुर्तिभिः! ॥ १ १०५ ०१
सं वत्स इव मातृभिर् इन्दुर् हिन्वानो अज्यते ।
देवावीर् मदो मतिभिः परिष्कृतः ॥ १ १०५ ०२
अयं दक्षाय सार्धनो ऽयं शर्धाय वीतये ।
अयं देवेभ्यो मधुमत्तमः सुतः ॥ १ १०५ ०३
गोमन् न इन्दो अश्ववत् सुतः सुदक्ष धन्व ।
शुचिं ते वर्णम् अधि गोषु दीधरम् ॥ १ १०५ ०४
स नो हरीणाम् पत इन्दो देवप्सरस्तमः ।
सखेव सख्ये नयो रुचे भव ॥ १ १०५ ०५
सनेमि त्वम् अस्मद् आः अदेवं कं चिद् अत्रिणम् ।
साह्वाः इन्दो परि बाधो अप द्वयुम् ॥ १ १०५ ०६

(८१८)

इन्द्रम् अच्छ् सुता इमे वृषणं यन्तु हरयः ।
श्रुष्टी जातास इन्दवः स्वर्विदः! ॥ १ १०६ ०१
अयम् भराय सानसिर् इन्द्राय पवते सुतः ।
सोमो जैत्रस्य चेतति यथा विदे ॥ १ १०६ ०२
अस्येद् इन्द्रो मदेष्वा आ ग्राभं गृभ्णीत सानसिम् ।
वज्रं च वृषणम् भरत् सम् अप्सुजित् ॥ १ १०६ ०३
प्र धन्वा सोम जागृविर् इन्द्रायिन्दो परि स्रव ।
द्युमन्तं शुष्मम् आ भरा स्वर्विदम् ॥ १ १०६ ०४
इन्द्राय वृषणम् मदम् पवस्व विश्वदर्शतः ।
सहस्रयामा पथिकृद् विचक्षणः ॥ १ १०६ ०५
अस्मभ्यं गातुवित्तमो देवेभ्यो मधुमत्तमः ।

सहस्रं याहि पथिभिः कनिक्रदत् ॥ ९ १०६ ०६
 पवस्व देववीतय इन्दो धाराभिर् ओजसा ।
 आ क्लशम् मधुमान् सोम नः सदः ॥ ९ १०६ ०७
 तव द्रप्सा उदप्रुत् इन्द्रम् मदाय वावृधुः ।
 त्वां देवासो अमृताय कम् पपुः ॥ ९ १०६ ०८
 आ नः सुतास इन्दवः पुनाना धावता रयिम् ।
 वृष्टिद्यावो रीत्यापः स्वर्विदः ॥ ९ १०६ ०९
 सोमः पुनान ऊर्मिणाव्यो वारं वि धावति ।
 अग्रे वाचः पवमानः कनिक्रदत् ॥ ९ १०६ १०
 धीभिर् हिन्वन्ति वाजिनं वने क्रीळन्तम् अत्यविम् ।
 अभि त्रिपृष्ठम् मतयः सम् अस्वरन् ॥ ९ १०६ ११
 असर्जि क्लशा अभि मीळ्हे सप्तिर् न वाज्युः ।
 पुनानो वाचं जनयन्न असिष्यदत् ॥ ९ १०६ १२
 पवते हर्यतो हरिर् अति ह्वरांसि रंह्या ।
 अभ्यर्षन् स्तोतृभ्यो वीरवद् यशः ॥ ९ १०६ १३
 अया पवस्व देवयुर् मधोर् धारा असृक्षत ।
 रेभन् पवित्रम् पर्य एषि विश्वतः ॥ ९ १०६ १४

(८१९)

परीतो षिञ्चता सुतं सोमो य उत्तमं हविः ।
 दधन्वायो नयो अस्व् अ न्तर आ सुषाव सोमम् अद्रिभिः ॥ ९ १०७ ०१
 नूनम् पुनानो ऽविभिः परि स्रवादब्धः सुरभिन्तरः ।
 सुते चित् त्वाप्सु मदामो अन्धसा श्रीणन्तो गोभिर् उत्तरम् ॥ ९ १०७ ०२
 परि सुवानश् चक्षसे देवमादनः क्रतुर् इन्दुर् विचक्षणः ॥ ९ १०७ ०३
 पुनानः सोम धारयापो वसानो अर्षसि ।
 आ रत्नधा योनिम् ऋतस्य सीदस्य उत्सो देव हिरण्ययः ॥ ९ १०७ ०४
 द्रुहान ऊधर् दिव्यम् मधु प्रियम् प्रत्नं सधस्थम् आसदत् ।

आपृच्छ्यं धरुणं वाज्यं अर्षति नृभिर् धृतो विचक्षणः ॥ ९ १०७ ०५
 पुनानः सोमं जागृविर् अव्यो वारे परि प्रियः ।
 त्वं विप्रो अभवो ऽङ्गिरस्तमो मध्वा यज्ञम् मिमिक्ष नः ॥ ९ १०७ ०६
 सोमो मीढ्वान् पवते गातुवित्तम ऋषिर् विप्रो विचक्षणः ।
 त्वं कविर् अभवो देववीतम आ सूर्यं रोहयो दिवि ॥ ९ १०७ ०७
 सोम उ षुवाणः सोतृभिर् अधि ष्णुभिर् अवीनाम् ।
 अश्वयेव हरिता याति धारया मन्द्रया याति धारया ॥ ९ १०७ ०८
 अनुपे गोमान् गोभिर् अक्षाः सोमो दुग्धाभिर् अक्षाः ।
 समुद्रं न संवरणान्य् अगमन् मन्दी मदाय तोशते ॥ ९ १०७ ०९
 आ सोम सुवानो अद्रिभिस् तिरो वाराण्य् अव्यया ।
 जनो न पुरि चम्बोर् विशद् धरिः सदो वनेषु दधिषे ॥ ९ १०७ १०
 स मामृजे तिरो अण्वानि मेष्यो मीळ्हे सप्तिर् न वाज्युः ।
 अनुमाद्यः पवमानो मनीषिभिः सोमो विप्रेभिर् ऋङ्गभिः ॥ ९ १०७ ११
 प्र सोम देववीतये सिन्धुर् न पिप्ये अर्णसा ।
 अंशोः पर्यसा मदिरो न जागृविर् अच्छ्वा कोशम् मधुश्रुतम् ॥ ९ १०७ १२
 आ हर्यतो अर्जुने अत्के अव्यत प्रियः सूनूर् न मर्ज्यः ।
 तम् ईं हिन्वन्त्य् अपसो यथा रथं नदीष्व् आ गभस्त्योः ॥ ९ १०७ १३
 अभि सोमास आयवः पवन्ते मदम् मदम् ।
 समुद्रस्याधि विष्टपि मनीषिणो मत्सरासः स्वर्विदः ॥ ९ १०७ १४
 तरत् समुद्रम् पवमान ऊर्मिणा राजा देव ऋतम् बृहत् ।
 अर्षन् मित्रस्य वरुणस्य धर्मणा प्र हिन्वान् ऋतम् बृहत् ॥ ९ १०७ १५
 नृभिर् येमानो हर्यतो विचक्षणो राजा देवः समुद्रियः ॥ ९ १०७ १६
 इन्द्राय पवते मदः सोमो मरुत्वते सुतः ।
 सहस्रधारो अत्य् अव्यम् अर्षति तम् ईं मृजन्त्य् आयवः ॥ ९ १०७ १७
 पुनानश् चमू जनयन् मतिं कविः सोमो देवेषु रणयति ।
 अपो वसानः परि गोभिर् उत्तरः सीदन् वनेष्व् अव्यत ॥ ९ १०७ १८
 तवाहं सोम रारण सख्य इन्दो दिवे-दिवे ।
 पुरुणि बभ्रो नि चरन्ति माम् अव परिधीर् अति तां ईहि ॥ ९ १०७ १९

उ॒ताहं॑ न॒क्तम् उ॒त सोम॑ ते दि॒वा स॒ख्याय॑ ब॒भ्र ऊ॒धनि॑ ।
 घृ॒णा तप॑न्त॒म् अति॑ सूर्य॒म् परः॑ श॒कुना॑ इ॒व प॑त्ति॒म ॥ ९ १०७ २०
 मृ॒ज्यमा॑नः सु॒हस्त्य॑ स॒मुद्रे॑ वाच॒म् इन्व॑सि ।
 र॒यिम् पि॑शङ्ग॒म् बहु॑ल॒म् पु॒रुस्पृ॑ह॒म् पव॑माना॒भ्य् अ॑र्षसि ॥ ९ १०७ २१
 मृ॒जा॒नो वा॒रे पव॑मानो अ॒व्यये॑ वृषा॒व च॑क्र॒दो वने॑ ।
 दे॒वाना॑ सोम॒ पव॑मान॒ निष्कृतं॑ गोभि॒र् अ॒ज्ञानो॑ अ॒र्षसि॑ ॥ ९ १०७ २२
 पव॑स्व॒ वाज॑सातये ऽभि॒ विश्वा॑नि॒ काव्या॑ ।
 त्वं स॒मुद्र॑म् प्र॒थमो॑ वि धा॒रयो॑ दे॒वेभ्यः॑ सोम॒ मत्स॑रः ॥ ९ १०७ २३
 स तू॑ पव॑स्व॒ परि॑ पा॒र्थि॒वं रजो॑ दि॒व्या च॑ सोम॒ धर्म॑भिः ।
 त्वां वि॒प्रा॒सो म॒तिभि॑र् वि॒चक्षण॑ शु॒भ्रं हि॑न्वन्ति धी॒तिभिः॑ ॥ ९ १०७ २४
 पव॑माना असृक्षत॒ पवि॑त्र॒म् अति॑ धा॒रया॑ ।
 म॒रुत्व॑न्तो मत्स॒रा इन्द्रि॑या ह॒या मे॒धाम् अ॒भि प्रया॑सि च ॥ ९ १०७ २५
 अ॒पो वसा॑नः॒ परि॑ कोश॒म् अ॒र्षती॑न्दु॒र् हिया॑नः सो॒तृभिः॑ ।
 ज॒नय॑ञ् ज्योति॒र् म॒न्दना॑ अ॒वीव॑शद् गाः कृ॒ण्वानो॑ न नि॒र्णिज॑म् ॥ ९ १०७ २६

(८२०)

पव॑स्व॒ मधु॑मत्त॒म् इन्द्रा॑य सोम॒ ऋतु॑वित्त॒मो म॒दः॑ ।
 म॒हि द्यु॑क्षत॒मो म॒दः॑ ॥ ९ १०८ ०१
 यस्य॑ ते पी॒त्वा वृ॑ष॒भो वृ॑षा॒यते॑ ऽस्य पी॒ता स्व॑र्वि॒दः॑ ।
 स सु॒प्रके॑तो अ॒भ्य् अ॒क्रमी॑द् इषो ऽ॒च्छा॑ वाजं॒ नैत॑शः ॥ ९ १०८ ०२
 त्वं ह्य॑ अ॒ ऋ॑ ङ्ग॒ दैव्या॑ पव॑मान॒ जनि॑मानि द्यु॒मत्त॑मः ।
 अ॒मृत॑त्वाय॒ घोष॑यः॑ ॥ ९ १०८ ०३
 येना॒ नव॑ग॒वो द॒ध्यङ्कु॑ अ॒पोणु॑ति येन॒ वि॒प्रा॒स आ॒पिरे॑ ।
 दे॒वाना॑ सु॒म्ने अ॒मृत॑स्य॒ चारु॑णो॒ येन॑ श्रवा॒स्य् आ॒न॒शुः ॥ ९ १०८ ०४
 ए॒ष स्य॑ धा॒रया॑ सु॒तो ऽव्यो॑ वा॒रेभिः॑ पव॑ते म॒दिन्त॑मः ।
 क्री॒ळन् अ॒र्मि॑र् अ॒पाम् इ॒व ॥ ९ १०८ ०५
 य उ॒स्रिया॑ अ॒प्या अ॒न्तर् अ॒श्म॑नो॒ निर् गा॑ अ॒कृ॒न्तद् ओ॒जसा॑ ।

अ॒भि व्र॑जं तन्नि॒षे ग॒व्यम् अ॒श्व्य॑ व॒र्मीव॑ धृ॒ष्णव् आ रु॑ज ॥ ९ १०८ ०६
 आ सो॑ता परि॑ षिञ्च॒ताश्च॑ न स्तोम॑म् अ॒सुर॑ रज॒स्तुरम् ।
 व॒न॒क्र॒क्षम् उ॑द॒प्रुत॑म् ॥ ९ १०८ ०७
 स॒हस्र॑धा॒रं वृ॑षभ॑म् प॒योवृ॑ध॑म् प्रि॒यं दे॒वाय॑ जन्म॒ने ।
 ऋ॒तेन॑ य ऋ॒तजा॑तो वि॒वावृ॑धे रा॒जा दे॒व ऋ॒तम् बृ॑हत् ॥ ९ १०८ ०८
 अ॒भि द्यु॑म्न॑म् बृ॒हद् यश॑ इष॒स् पते॑ दि॒दीहि॑ दे॒व दे॒व्युः ।
 वि को॑श॑म् म॒ध्यमं॑ यु॒व ॥ ९ १०८ ०९
 आ व॑च्य॒स्व सु॒दक्ष॑ च॒न्वोः सु॒तो वि॒शां व॒ह्रिर् न वि॒शपतिः॑ ।
 वृ॒ष्टिं दि॒वः प॑व॒स्व री॒तिम् अ॒पां जि॒न्वा ग॒विष्ट॑ये धि॒यः ॥ ९ १०८ १०
 ए॒तम् उ॒ त्यम् म॑द॒च्युत॑ स॒हस्र॑धा॒रं वृ॑षभं दि॒वो दु॑हुः ।
 वि॒श्वा व॑सू॒नि बिभ्र॑तम् ॥ ९ १०८ ११
 वृ॒षा वि॑ जज्ञे॒ जन॑य॒न् अम॑र्त्यः प्र॒तप॑न् ज्योति॒षा तमः॑ ।
 स सु॑ष्टु॒तः क॒विभि॑र् निर्णि॒ज द॑धे त्रि॒धात्वा॑स्य॒ दंस॑सा ॥ ९ १०८ १२
 स सु॑न्वे॒ यो व॑सू॒नां यो रा॑याम् आ॒निता॑ य इ॒ळाना॑म् ।
 सोमो॑ यः सु॒क्षिती॑नाम् ॥ ९ १०८ १३
 यस्य॑ न इन्द्रः॒ पिबा॑द् यस्य॑ म॒रुतो॑ यस्य॑ वा॒र्यम॑णा॒ भगः॑ ।
 आ येन॑ मि॒त्रावरु॑णा॒ कराम॑ह॒ एन्द्र॑म् अ॒वसे॑ म॒हे ॥ ९ १०८ १४
 इन्द्रा॑य सोम॒ पात॑वे॒ नृभि॑र् य॒तः स्वा॑यु॒धो म॑दि॒न्तमः॑ ।
 प॒व॒स्व म॑धु॒मत्त॑मः ॥ ९ १०८ १५
 इन्द्र॑स्य॒ हा॒दि सोम॑धा॒नम् आ वि॑श॒ समु॑द्रम् इ॒व सि॒न्धवः॑ ।
 जुष्टो॑ मि॒त्राय॑ वरु॒णाय॑ वा॒यवे॑ दि॒वो विष्ट॑म्भ उ॒त्तमः॑ ॥ ९ १०८ १६

(८२१)

परि॑ प्र ध॒न्वेन्द्रा॑य सोम॒ स्वादु॑र् मि॒त्राय॑ पू॒ष्णे भगा॑य ॥ ९ १०९ ०१
 इन्द्र॑स् ते सोम॒ सुत॑स्य॒ पेयाः॒ ऋत्वे॑ दक्षा॒य विश्वे॑ च दे॒वाः ॥ ९ १०९ ०२
 ए॒वामृ॑ता॒य म॒हे क्षया॑य॒ स शु॒क्रो अ॑र्ष॒ दिव्यः॑ पी॒यूषः॑ ॥ ९ १०९ ०३
 प॒व॒स्व सोम॑ म॒हान् समु॑द्रः पि॒ता दे॒वानां॑ वि॒श्वाभि॑ धाम॑ ॥ ९ १०९ ०४

शुक्रः पवस्व देवेभ्यः! सोम दिवे पृथिव्यै शं च प्रजायै ॥ ९ १०९ ०५
 दिवो धर्तासि शुक्रः पीयूषः सत्ये विधर्मन् वाजी पवस्व ॥ ९ १०९ ०६
 पवस्व सोम दुम्नी सुधारो महाम् अवीनाम् अनु पूर्यः ॥ ९ १०९ ०७
 नृभिर् येमानो जज्ञानः पूतः क्षरद् विश्वानि मन्द्रः स्वर्वित् ॥ ९ १०९ ०८
 इन्दुः पुनानः प्रजाम् उरणः करद् विश्वानि द्रविणानि नः ॥ ९ १०९ ०९
 पवस्व सोम क्रत्वे दक्षायाम् न नित्तो वाजी धनाय ॥ ९ १०९ १०
 तं ते सोतारो रसम् मदाय पुनन्ति सोमम् महे दुम्नाय ॥ ९ १०९ ११
 शिशुं जज्ञानं हरिम् मृजन्ति पवित्रे सोमं देवेभ्य इन्दुम् ॥ ९ १०९ १२
 इन्दुः पविष्ट चारुर् मदायाम् उपस्थे क्विर् भगाय ॥ ९ १०९ १३
 बिभर्ति चार्व इन्द्रस्य नाम येन विश्वानि वृत्रा जघान ॥ ९ १०९ १४
 पिबन्त्य अस्य विश्वे देवासो गोभिः श्रीतस्य नृभिः सुतस्य ॥ ९ १०९ १५
 प्र सुवानो अक्षाः सहस्रधारस् तिरः पवित्रं वि वारम् अव्यम् ॥ ९ १०९ १६
 स वाज्य अक्षाः सहस्ररेता अद्भिर् मृजानो गोभिः श्रीणानः ॥ ९ १०९ १७
 प्र सोम याहीन्द्रस्य कुक्षा नृभिर् येमानो अद्रिभिः सुतः ॥ ९ १०९ १८
 असर्जि वाजी तिरः पवित्रम् इन्द्राय सोमं सहस्रधारः ॥ ९ १०९ १९
 अञ्जन्त्य एनम् मध्वो रसेनेन्द्राय वृष्ण इन्दुम् मदाय ॥ ९ १०९ २०
 देवेभ्यस् त्वा वृथा पाजसे ऽपो वसानं हरिम् मृजन्ति ॥ ९ १०९ २१
 इन्दुर् इन्द्राय तोशते नि तोशते श्रीणन् उग्रो रिणन् अपः ॥ ९ १०९ २२

(८२२)

पर्य ऊ षु प्र धन्व वाजसातये परि वृत्राणि सक्षणिः ।
 द्विषस् तरध्या ऋणया न ईयसे ॥ ९ ११० ०१
 अनु हि त्वा सुतं सोम मदामसि महे समर्यराज्ये ।
 वाजाः अभि पवमान प्र गाहसे ॥ ९ ११० ०२
 अजीजनो हि पवमान सूर्यं विधारे शकना पयः ।
 गोजीरया रंहमाणः पुरध्या ॥ ९ ११० ०३
 अजीजनो अमृत मर्त्येष्व आः ऋतस्य धर्मन् अमृतस्य चारुणः ।

सदासरो वाजम् अच्छ्वा सनिष्यदत् ॥ ९ ११० ०४
अभ्य-अभि हि श्रवसा ततर्दिथोत्सं न कं चिज् जनपानम् अक्षितम् ।
शर्याभिर् न भरमाणो गभस्त्योः ॥ ९ ११० ०५
आद् ई के चित् पश्यमानास आप्यं वसुरुचो दिव्या अभ्य अनूषत ।
वारं न देवः सविता व्य ऊर्णते ॥ ९ ११० ०६
त्वे सोम प्रथमा वृक्तबर्हिषो महे वाजाय श्रवसे धियं दधुः ।
स त्वं नो वीर वीर्याय चोदय ॥ ९ ११० ०७
दिवः पीयूषम् पूर्वं यद् उक्थ्यम् महो गाहाद् दिव आ निर् अधुक्षत ।
इन्द्रम् अभि जायमानं सम् अस्वरन् ॥ ९ ११० ०८
अध यद् इमे पवमान रोदसी इमा च विश्वा भुवनाभि मज्मना ।
यूथे न निष्ठा वृषभो वि तिष्ठसे ॥ ९ ११० ०९
सोमः पुनानो अव्यये वारे शिशुर् न क्रीळन् पवमानो अक्षाः ।
सहस्रधारः शतवाज इन्दुः ॥ ९ ११० १०
एष पुनानो मधुमाः ऋतावेन्द्रायेन्दुः पवते स्वादुर् ऊर्मिः ।
वाजसनिर् वरिवोविद् वयोधाः ॥ ९ ११० ११
स पवस्व सहमानः पृतन्यून सेधन् रक्षास्य् अप दुर्गाहाणि ।
स्वायुधः सासहान् सोम शत्रून् ॥ ९ ११० १२

(८२३)

अया रूचा हरिण्या पुनानो विश्वा द्वेषांसि तरति स्वयुग्वभिः सूरु न स्वयुग्वभिः ।
धारा सुतस्य रोचते पुनानो अरुषो हरिः ।
विश्वा यद् रूपा परियात्य् ऋक्भिः सप्तास्येभिर् ऋक्भिः ॥ ९ १११ ०१
त्वं त्यत् पणीनां विदो वसु सम् मातृभिर् मर्जयसि स्व आ दम ऋतस्य धीतिभिर् दमे
।
परावतो न साम तद् यत्रा रणन्ति धीतयः ।
त्रिधातुभिर् अरुषीभिर् वयो दधे रोचमानो वयो दधे ॥ ९ १११ ०२
पूर्वाम् अनु प्रदिश याति चेकितत् सं रश्मिभिर् यतते दर्शतो रथो ।

दैव्यो दर्शतो रथः ।

अग्मन् उक्थानि पौंस्येन्द्रं जैत्राय हर्षयन् ।

वज्रश् च यद् भवथो अनपच्युता समत्स्व अनपच्युता ॥ ९ १११ ०३

(८२४)

नानानं वा उ नो धियो वि व्रतानि जनानाम् ।

तक्षा रिष्टं रूतम् भिषग् ब्रह्मा सुन्वन्तम् इच्छतीन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११२ ०१

जरतीभिर् ओषधीभिः पर्णेभिः शकुनानाम् ।

कार्मारो अश्मभिर् द्युभिर् हिरण्यवन्तम् इच्छतीन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११२ ०२

कारुर् अहं ततो भिषग् उपलप्रक्षिणी नना ।

नानाधियो वसूयवो ऽनु गा इव तस्थिमेन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११२ ०३

अश्वो वोळ्हा सुखं रथं हसनाम् उपमन्त्रिणः ।

शेषो रोमण्वन्तौ भेदौ वार् इन् मण्डूक इच्छतीन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११२ ०४

(८२५)

शर्यणावति सोमम् इन्द्रः पिबतु वृत्रहा ।

बलं दधान आत्मनि करिष्यन् वीर्यम् महद् इन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११३ ०१

आ पवस्व दिशाम् पत आर्जीकात् सोम मीढ्वः ।

ऋतवाकेन सत्येन श्रद्धया तपसा सुत इन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११३ ०२

पर्जन्यवृद्धम् महिषं तं सूर्यस्य दुहिताभरत् ।

तं गन्धर्वाः प्रत्य् अगृभ्णन् तं सोमे रसम् आदधुर् इन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११३ ०३

ऋतं वदन् ऋतद्युम्न सत्यं वदन् सत्यकर्मन् ।

श्रद्धां वदन् सोम राजन् धात्रा सोम परिष्कृत इन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११३ ०४

सत्यमुग्रस्य बृहतः सं स्रवन्ति संस्रवाः ।

सं यन्ति रसिनो रसाः पुनानो ब्रह्मणा हर इन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११३ ०५

यत्र ब्रह्मा पवमान छन्दस्या इ वाचं वदन् ।

ग्राव्णा सोमे महीयते सोमेनानन्दं जनयन् इन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११३ ०६
 यत्र ज्योतिर् अजस्रं यस्मिं लोके स्वर हितम् ।
 तस्मिन् मां धेहि पवमानामृते लोके अक्षित इन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११३ ०७
 यत्र राजा वैवस्वतो यत्राविरोधनं दिवः ।
 यत्रामूर् यहुतीर् आपस् तत्र माम् अमृतं कृधीन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११३ ०८
 यत्रानुकामं चरणं त्रिनाके त्रिदिवे दिवः ।
 लोका यत्र ज्योतिष्मन्तस् तत्र माम् अमृतं कृधीन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११३ ०९
 यत्र कामा निकामाश् च यत्र ब्रध्नस्य विष्टपम् ।
 स्वधा च यत्र तृप्तिश् च तत्र माम् अमृतं कृधीन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११३ १०
 यत्रानन्दाश् च मोदाश् च मुदः प्रमुद आसते ।
 कामस्य यत्राप्ताः कामास् तत्र माम् अमृतं कृधीन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११३ ११

(८२६)

य इन्दोः पवमानस्यानु धामान्य् अक्रमीत् ।
 तम् आहुः सुप्रजा इति यस् ते सोमाविधन् मन इन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११४ ०१
 ऋषे मन्त्रकृतां स्तोमैः कश्यपोद्वर्धयन् गिरः ।
 सोमं नमस्य राजानं यो जज्ञे वीरुधाम् पतिर् इन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११४ ०२
 सप्त दिशो नानासूर्याः सप्त होतार ऋत्विजः ।
 देवा आदित्या ये सप्त तेभिः सोमाभि रक्ष न इन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११४ ०३
 यत् ते राजञ् छृतं हविस् तेन सोमाभि रक्ष नः ।
 अरातीवा मा नस् तारीन् मो च नः किं चनाममद् इन्द्रायिन्दो परि स्रव ॥ ९ ११४ ०४